

ทัศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี
จังหวัดสิงห์บุรี

ณัฐชนก จริงดี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ปีการศึกษา 2564

ทัศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี
จังหวัดสิงห์บุรี

ณัฐชนก จริงดี

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี อนุมัติการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ทศนะของประชาชนที่มีต่อ
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัด
สิงห์บุรี เสนอโดย นางสาวณัฐชนก จริงดี เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ

.....

.....คณบดีคณะวิทยาการจัดการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรธรรณิกา เดชพล)

วันที่ 4 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2565

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โอภาส เพ็ญสูงเนิน)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพจน์ จุลสวัสดิ์)

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อุษณี จิตติมณี)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรยุทธ ทองคำ)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพจน์ จุลสวัสดิ์ อาจารย์ ดร.อุษณี จิตติมณี
ชื่อนักศึกษา	ณัฐชนก จริงดี
สาขาวิชา	การจัดการ
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อ 1) ศึกษาทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และ 2) เปรียบเทียบทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนผู้ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 376 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองเมื่อนำไปทดลองใช้ ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.985 และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียวด้วยการทดสอบเอฟ และทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบของฟิชเชอร์

ผลการวิจัย พบว่า

1. ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส

2. เปรียบเทียบทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามเพศ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่แตกต่างกัน

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระเรื่องทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยความเมตตาจากคณาจารย์และคณะบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรพจน์ จุลสวัสดิ์ และอาจารย์ ดร.อุษณี จิตติมณี ซึ่งได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ทำการวิจัยขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร.กุลชลี พวงเพ็ชร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา แจ้งสว่าง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรวรรณ สมหวัง อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม และบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เจ้าของงานวิจัย วิทยานิพนธ์การค้นคว้าอิสระ หนังสือ ตำรา ที่ผู้วิจัยใช้อ้างอิงของท่าน

เหนือสิ่งอื่นใด ขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุกด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา คุณค่าและคุณประโยชน์อันพึงจะมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบและขออุทิศ แต่ผู้มีพระคุณทุกๆท่าน และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าอิสระนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ได้ศึกษาต่อไป

ณัฐชนก จริงดี

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	8
บทที่ 2 เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ.....	10
ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ.....	10
โครงสร้างและกระบวนการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ.....	10
โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับทัศนะ.....	14
ความหมายของทัศนะ.....	14
ความสำคัญของทัศนะ.....	15
องค์ประกอบของทัศนะ.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน.....	18
ความหมายของการบริหารงาน.....	18
ความสำคัญของการบริหารงาน.....	19
องค์ประกอบของการบริหารงาน.....	20
แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล.....	23
ความเป็นมาและแนวคิดของหลักธรรมาภิบาล.....	23
ความหมายของหลักธรรมาภิบาล.....	25
ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล.....	26
องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล.....	28

	หน้า
บทที่ 2 (ต่อ)	
การบริหารท้องถิ่นตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาล.....	30
การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบล	
บ้านหม้อ.....	33
หลักนิติธรรม.....	33
หลักคุณธรรม.....	38
หลักความโปร่งใส.....	42
หลักความรับผิดชอบ.....	46
หลักความคุ้มค่า.....	50
หลักการมีส่วนร่วม.....	53
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
งานวิจัยในประเทศ.....	58
งานวิจัยต่างประเทศ.....	65
บทที่ 3	
วิธีดำเนินการวิจัย.....	67
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	67
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	68
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	69
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	69
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	70
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	70
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	71
บทที่ 4	
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	76
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 5	
สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	109

	หน้า
บทที่ 5 (ต่อ)	
สมมติฐานการวิจัย.....	109
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	110
วิธีดำเนินการวิจัย.....	110
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	111
การหาคุณภาพของเครื่องมือ.....	111
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	112
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	112
สรุปผลการวิจัย.....	113
อภิปรายผล.....	117
ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	127
ภาคผนวก ก แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	128
ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	134
ภาคผนวก ค หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	136
ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ.....	140

สารบัญตาราง

		หน้า
ตาราง 1	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
ตาราง 2	วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล.....	78
ตาราง 3	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม.....	79
ตาราง 4	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม.....	80
ตาราง 5	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม.....	81
ตาราง 6	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส.....	82
ตาราง 7	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ.....	83
ตาราง 8	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า.....	84
ตาราง 9	ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม.....	85
ตาราง 10	การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ระดับทัศนคติของประชาชนที่มี ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ.....	87

ตาราง 28	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทศนะของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ.....	104
ตาราง 29	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทศนะของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ..	105
ตาราง 30	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทศนะของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ.....	105
ตาราง 31	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทศนะของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามฝ่ายที่ ติดต่อ.....	106
ตาราง 32	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทศนะของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตาม ฝ่ายที่ติดต่อ.....	107
ตาราง 33	การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทศนะของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตาม ฝ่ายที่ติดต่อ.....	107

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพ 1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
ภาพ 2	โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ.....	13

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 การเกิดขึ้นขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเสมือนการกระจายอำนาจการปกครองของรัฐบาล ประกอบกับกระแสการเรียกร้องให้ประชาชนมีสิทธิเลือกรูปแบบการปกครองที่เหมาะสมให้กับตนเอง มีงบประมาณและบุคลากรในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองทั้งนี้รูปแบบการบริหารจัดการต้องคำนึงถึงความต้องการของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้การบริหารงานและการพัฒนาตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของคนในท้องถิ่น ซึ่งหากองค์การบริหารส่วนตำบลไม่สามารถกระตุ้นการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในพื้นที่ได้ ก็อาจประสบปัญหาการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องต่อความต้องการของประชาชน จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นอันจะนำไปสู่การเกิดประชาธิปไตยที่เข้มแข็ง การพัฒนาที่ยั่งยืน ลดการคอร์รัปชัน เกิดการบริหารงานที่โปร่งใสมากยิ่งขึ้น (โกวิทย์ พวงงาม, 2553, หน้า 23)

ในปัจจุบันรัฐบาลมีนโยบายกระจายอำนาจและกระจายความเจริญให้แก่ท้องถิ่นต่างๆ โดยมีจุดมุ่งหมายให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในท้องถิ่นของตนเอง เป็นการปูพื้นฐานในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักความเป็นเอกภาพของรัฐ การกระจายอำนาจนั้น ได้ทำในรูปของการปกครองท้องถิ่นหลายรูปแบบ คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล อย่างไรก็ตามการกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่นนั้น หัวใจของการปกครองส่วนท้องถิ่น คือการจัดการบริหารสาธารณะ ดังนั้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 มาตรา 1 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “ประเทศไทยเป็นราชอาณาจักรอันหนึ่งอันเดียวจะแบ่งแยกไม่ได้” และในมาตรา 281 บัญญัติไว้ว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 1 รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่ท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่” (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2556, หน้า 1)

ธรรมาภิบาล เกิดขึ้นจากระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2543 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2545 มาตรา 3/1 กำหนดแบบแผนการปฏิบัติราชการที่ทำให้เกิดการบริหารบ้านเมืองที่ดี โดยให้ตราพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อให้มีผลเป็น บทบังคับให้ทุกส่วนราชการกำหนดเป้าหมายและวิธีการในการดำเนินการ เพื่อการบริหารราชการที่ดีพระราชกฤษฎีกา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ดังกล่าว ทำให้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีการยกเลิกไป แต่เจตนารมณ์และแนวคิดของหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 องค์ประกอบก็ยังคงดำรงอยู่ ซึ่งประกอบไปด้วย หลักที่ 1 หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัย เป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของสังคม จึงต้องมีการปรับปรุงทบทวนแก้ไขเผยแพร่เสมอ หลักที่ 2 หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่สังคม และสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อสร้างความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต หลักที่ 3 หลักความโปร่งใส ได้แก่ การปรับปรุงกลไกในการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและเข้าใจง่าย หลักที่ 4 หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ หลักที่ 5 หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ ความตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคมด้วยการเอาใจใส่ปัญหาของบ้านเมือง และมุ่งมั่นแก้ปัญหา รวมถึงการเคารพ ในความคิดเห็นที่แตกต่าง หลักที่ 6 หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดประโยชน์สูงสุด มีความคุ้มค่า (โกวิทย์ พวงงาม, 2555, หน้า 422-424)

หลักธรรมาภิบาลซึ่งกำหนดให้ทุกภาคส่วนราชการมีหน้าที่ ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์สุขของส่วนรวมอำนวยความสะดวกและให้บริการ แก่ประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่ และการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเนื่องจากสภาพปัญหา และข้อจำกัดในการบริหารงานปัจจุบัน แนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลมีบทบาทสำคัญกับประเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งที่ผ่านมารัฐบาลพยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาลอย่างเห็นได้ชัด เช่น การจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เพื่อกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นมีการปรับลดขนาดของหน่วยราชการ ปรับปรุงการให้บริการสร้างความประทับใจให้กับผู้มาใช้บริการและตอบสนองความต้องการของประชาชนมีการพัฒนา การคัดเลือกบุคลากรในองค์กรให้มีคุณภาพและผลงาน ขณะเดียวกันที่ผ่านมาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบสภาพปัญหา ข้อจำกัดในการบริหารงาน เช่น ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และแนวทางปฏิบัติของ ข้าราชการประจำและฝ่ายการเมือง รวมถึงความไม่ยุติธรรมในการบริหารจัดการ ขาดการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการบริหารงานอันเป็นการบริหารจัดการที่ขาดคุณธรรม จริยธรรม มีความซับซ้อน ทั้งในเรื่องโครงสร้างอำนาจหน้าที่และการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขาดประสิทธิภาพไม่สามารถพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าตามวัตถุประสงค์ของการกระจายอำนาจ สู่ท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง (โกวิทย์ พวงงาม, 2555, หน้า 425)

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะสามารถบริหารจัดการกิจการตามอำนาจหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้นั้น สิ่งที่ต้องคำนึงคือการยึดหลักบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีหรือที่เรียกว่า หลักธรรมาภิบาล โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการกำกับดูแล และสนับสนุนการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรบริหารส่วนตำบล จะได้มีการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลไว้ครอบคลุมทุกด้านแล้วยังพบว่า การดำเนินงานตาม ภารกิจต่างๆ ไม่สมบูรณ์และไม่ทั่วถึง (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2561, หน้า 3-4) พบข้อ พร่องเกี่ยวกับ การก่อสร้างถนนสายต่างๆ มีวงเงินงบประมาณสูงแต่ปริมาณงานน้อยไม่เกิด ความคุ้มค่าต่องบประมาณที่จ่ายไป เช่น เมื่อก่อสร้างเสร็จแล้วใช้งานได้ไม่นานถนนก็ชำรุด ทั้งยังมี การแต่งตั้งให้เจ้าหน้าที่คนเดียวทำหน้าที่หลายอย่างในการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งเป็นการแสดงถึงความไม่ โปร่งใสและตรวจสอบความถูกต้องได้ยาก อีกทั้งได้มีการนำข้อเสนอของประชาชนไปดำเนินการแล้ว แต่ยังมีข้อร้องเรียนความเดือดร้อนต่างๆ ของประชาชนในพื้นที่บ่อยครั้ง เช่น น้ำประปาไหลข้ามสี่ เหลี่ยมมีตะกอนและมีกลิ่นเหม็น ไฟฟ้าสาธารณะไม่ติดตอนกลางคืนริมตลิ่งพังทรุด เป็นต้น (องค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2561, หน้า 3-4)

จากปัญหาดังกล่าว เป็นสิ่งบ่งชี้ว่า การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่บรรลุ เป้าหมายที่วางไว้ ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้ที่ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชน และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริงจึงจำเป็นต้องทำอย่างยิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้อง ดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นแนวทางที่สำคัญในการบริหารงาน การพัฒนาท้องถิ่น สามารถแก้ไขปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง โดยให้ประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อ กำหนดแนวทางการพัฒนาร่วมกัน จากปัญหาและสาเหตุดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ ศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคลากรในสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น จึงเห็นความสำคัญในประเด็นการนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นแนวทางปฏิบัติซึ่งข้อมูลที่ได้ สามารถนำไปปรับปรุงการดำเนินงานการพัฒนาและแก้ไขปัญหาต่างๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นำมาซึ่งประโยชน์สุขของประชาชนต่อไป

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การ บริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการทำงานและนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการทำงานขององค์กร อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ เกิดความคุ้มค่าและสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,076 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2561, หน้า 7)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ใช้บริการ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนที่แน่นอนอน (finite population) จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 45) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงได้จำนวน 376 คน ทำการสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดชั้นภูมิ (stratified random sampling) ตามฝ่ายที่ติดต่อ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย

1. เพศ

1.1 ชาย

1.2 หญิง

2. อายุ

2.1 น้อยกว่า 20 ปี

2.2 20-30 ปี

2.3 31-40 ปี

2.4 41-50 ปี

- 2.5 มากกว่า 50 ปี
- 3. ระดับการศึกษา
 - 3.1 ต่ำกว่า ปริญญาตรี
 - 3.2 ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
 - 3.3 สูงกว่าปริญญาตรี
- 4. อาชีพ
 - 4.1 ข้าราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 - 4.2 พนักงาน / ลูกจ้าง
 - 4.3 ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย
 - 4.4 เกษตรกร
 - 4.5 อื่น ๆ โปรดระบุ.....
- 5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
 - 5.1 ไม่เกิน 10,000 บาท
 - 5.2 10,001- 20,000 บาท
 - 5.3 20,001 – 30,000 บาท
 - 5.4 30,001 – 40,000 บาท
 - 5.5 มากกว่า 40,000 บาท
- 6. ฝ่ายที่ติดต่อ
 - 6.1 สำนักปลัด
 - 6.2 กองคลัง
 - 6.3 กองช่าง
 - 6.4 กองการศึกษา

2.2 ตัวแปรตามทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ดังนี้

- 2.2.1 หลักนิติธรรม
- 2.2.2 หลักคุณธรรม
- 2.2.3 หลักความโปร่งใส
- 2.2.4 หลักความรับผิดชอบ
- 2.2.5 หลักความคุ้มค่า
- 2.2.6 หลักความมีส่วนร่วม

นียมศัพท์เฉพาะ

1. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลุมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2. ทศนะ หมายถึง ความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรมที่แสดงออกของประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ รวมถึงแนวคิดสิ่งที่แสดงออกหรือวัตถุประสงค์โดยตรง ทศนคติ คือ อารมณ์ การรับรู้และพฤติกรรมโดยรวม

3. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ 6 หลัก คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักความมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า

3.1 การบริหารตามหลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายข้อบังคับให้เป็นธรรม โดยการออกระเบียบและข้อบังคับขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เพื่อบังคับใช้ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด การพัฒนาบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมาย กฎ ระเบียบและข้อบังคับ การปฏิบัติหน้าที่ตามอำนาจ ถูกต้องตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ โดยไม่เลือกปฏิบัติ และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ระเบียบและข้อบังคับท้องถิ่น

3.2 การบริหารตามหลักคุณธรรม หมายถึง บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม ทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี ประพฤติตนให้อยู่ในกรอบที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้พนักงานมีจิตสำนึกของความเป็นผู้แทนประชาชน มีความเสมอภาค ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล มีน้ำใจ และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม และมีการเผยแพร่กฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้กับประชาชนได้ทราบ

3.3 การบริหารตามหลักความโปร่งใส หมายถึง การทำงานของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ที่สามารถเปิดเผย ตรวจสอบได้ และมีข้อมูลโปร่งใส โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสาธารณชน เช่น ข้อบังคับงบประมาณ แผนงาน โครงการ การจัดซื้อจัดจ้าง ผลการดำเนินงาน ระเบียบขั้นตอนการให้บริการ มติที่ประชุมสภาที่สำคัญ และรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป

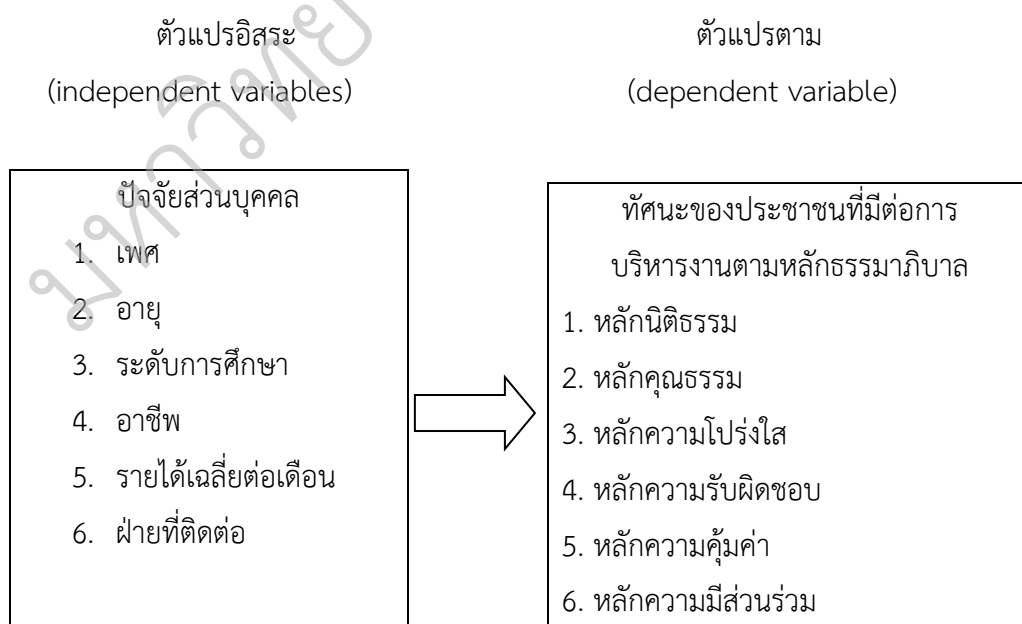
3.4 การบริหารตามหลักความรับผิดชอบ หมายถึง บุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ตระหนักในสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคม ดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมและภารกิจที่ต้องทำตามกฎหมายกำหนดอย่างทั่วถึง มีการกระตุ้นให้สมาชิกท้องถิ่นเข้าร่วมประชุมสภาทุกครั้ง เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน โดยจัดระบบการรับเรื่องราวร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาย่างชัดเจน

3.5 การบริหารตามหลักความคุ้มค่า หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ การบริหารทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี โดยจัดลำดับ ความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการ ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างโดยมุ่งเน้นให้เกิด การประหยัดงบประมาณ การจัดกิจกรรมรณรงค์คณะผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการ ลูกจ้าง พนักงานจ้าง และประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความประหยัด ใช้ทรัพยากร อย่างคุ้มค่า มีกระบวนการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณและการจัดทำทะเบียนการใช้ ประโยชน์พัสดุครุภัณฑ์ให้เป็นไปอย่างประหยัดและความคุ้มค่า

3.6 การบริหารตามหลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบล บ้านหม้อให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมเสนอแนะ และร่วมในการตัดสินใจ เปิดโอกาสให้มี ส่วนร่วมในการแผนพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้าง โดยการแต่งตั้งตัวแทนชุมชนร่วม เป็นกรรมการ มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อแถลงผลงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็น และซักถามเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภาท้องถิ่น ส่งเสริมกลุ่มอาชีพและการดำเนินกิจกรรม ต่างๆ ของประชาชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี อ้างถึง ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 22) ตามรายละเอียดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ
2. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ
3. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา
4. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอาชีพ
5. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และเพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้าวิจัยให้เป็นไปตามขั้นตอน ผู้วิจัยจึงกำหนดลำดับหัวข้อเรื่อง ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ
 - 1.1 ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ
 - 1.2 โครงสร้างและกระบวนการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ
 - 1.3 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ
2. แนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ
 - 2.1 ความหมายทัศนคติ
 - 2.2 ความสำคัญของทัศนคติ
 - 2.3 องค์ประกอบทัศนคติ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน
 - 3.1 ความหมายของการบริหารงาน
 - 3.2 ความสำคัญของการบริหารงาน
 - 3.3 องค์ประกอบของการบริหารงาน
4. แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล
 - 4.1 ความเป็นมาและแนวคิดของหลักธรรมาภิบาล
 - 4.2 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล
 - 4.3 ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล
 - 4.4 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล
 - 4.5 การบริหารท้องถิ่นตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาล
5. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ
 - 5.1 หลักนิติธรรม
 - 5.2 หลักคุณธรรม
 - 5.3 หลักความโปร่งใส
 - 5.4 หลักความรับผิดชอบ
 - 5.5 หลักความคุ้มค่า
 - 5.6 หลักการมีส่วนร่วม

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 6.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 6.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ความรู้เกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

1. ประวัติความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เป็นหน่วยงานการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งตามพระราชบัญญัติ สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 กระทรวงมหาดไทย ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับทั่วไป เล่ม 113 ตอนพิเศษ 52ง ลงวันที่ 25 ธันวาคม 2539 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540 ลักษณะภูมิประเทศ ตำบลบ้านหม้อ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอพรหมบุรี (ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำเจ้าพระยา) มีถนนสายหลัก 2 สาย คือ สายเอเชีย โดยอยู่ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 21 กิโลเมตร และห่างจากที่ว่าการอำเภอพรหมบุรีประมาณ 5 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 21,978 ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ 21,737 ไร่ และปัจจุบันสำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 6 ตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี สภาพภูมิประเทศของตำบลบ้านหม้อเป็นที่ราบลุ่ม มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทางฝั่งตะวันตก มีสภาพพื้นดินและต้นน้ำที่สมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตร เช่น ทำนา ปลูกพืชผัก ผลไม้ การเลี้ยงสัตว์ เลี้ยงปลา มีแม่น้ำเจ้าพระยาซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของภาคกลาง ทิศเหนือติดต่อกับ ตำบลบางน้ำเชี่ยว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ทิศใต้ติดต่อกับ ตำบลไชยภูมิ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง ทิศตะวันออกติดต่อกับ ตำบลบ้านหม้อ อำเภอท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ทิศตะวันตกติดต่อกับ ตำบลพระงาม อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวนหมู่บ้านอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มี จำนวน 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1 บ้านเก้าช้าง หมู่ที่ 2 บ้านตาเถร หมู่ที่ 3 บ้านท่าตาหลวง หมู่ที่ 4 บ้านโคปูน หมู่ที่ 5 บ้านเก้าหมู่ที่ 6 บ้านตราขุ หมู่ที่ 7 บ้านหนองยาว และหมู่ที่ 8 บ้านหม้อ มีจำนวนประชากรทั้งสิ้น 2006 คน ชาย 2,871 คน เป็นหญิง 3,205 คน รวม 6,076 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2561, หน้า 3-5)

2. โครงสร้างและกระบวนการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ได้ประเมินการปรับขนาดเล็กให้เป็นขนาดกลาง และประกาศเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม พ.ศ. 2550 ปัจจุบันโครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ โดยแบ่งเป็นข้าราชการฝ่ายประจำและข้าราชการฝ่ายการเมือง ดังนี้ (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2561, หน้า 5-6)

1. โครงสร้างการบริหารงานของข้าราชการฝ่ายประจำ

1.1 สำนักงานปลัด รับผิดชอบงานธุรการ สารบรรณ การจัดทำแผนพัฒนาตำบล การจัดทำข้อบัญญัติ การจัดทำทะเบียนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล คณะผู้บริหาร การประสานงาน

และดำเนินการตามนโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การให้คำปรึกษาหน้าที่ ความรับผิดชอบ การปกครองบังคับบัญชาพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล และพนักงานจ้าง การบริหารงานบุคคล อีกทั้งการดำเนินการเกี่ยวกับการอนุญาตต่างๆ และปฏิบัติหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง หรืองานอื่นที่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใด แบ่งงานรับผิดชอบออกเป็น

1.1.1 งานบริหารงานทั่วไป มีหน้าที่เกี่ยวกับลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติตาม แต่จะได้รับคำสั่งโดยไม่จำกัดขอบเขตหน้าที่ เช่น งานสารบรรณ งานอำนวยความสะดวกข้อมูลข่าวสาร งานบริหารงานบุคคล งานเลือกตั้ง งานตรวจสอบภายใน งานส่งเสริมการท่องเที่ยว และงานอื่นที่ไม่ได้อยู่ในความรับผิดชอบของส่วนราชการใด

1.1.2 งานนโยบายและแผน มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ประสานแผน ประมวลแผน พิจารณาเสนอแนะเพื่อประกอบกำหนดนโยบายจัดทำแผน หรือโครงการ ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนและโครงการต่างๆ เช่น งานนโยบายและแผนพัฒนา งานวิชาการ งานข้อมูลและประชาสัมพันธ์ งานสารสนเทศและระบบคอมพิวเตอร์ งานงบประมาณ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.1.3 การกฎหมายและคดี มีหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านกฎหมาย เช่น การพิจารณา วินิจฉัยปัญหากฎหมาย ร่างพยานหลักฐานทางคดี การสอบสวนตรวจพิจารณาการดำเนินการเกี่ยวกับการวินัย งานร้องทุกข์หรืออุทธรณ์ งานกฎหมายและนิติกรรม งานดำเนินการทางคดีและศาลปกครอง งานระเบียบการคลัง งานข้อบัญญัติ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.1.4 งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ภัยธรรมชาติต่างๆ การป้องกันและระงับอัคคีภัย การช่วยเหลือบรรเทาภัยแล้ง และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.1.5 งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน มีหน้าที่เกี่ยวกับการช่วยเหลือ ผู้ด้อยโอกาส ผู้สูงอายุ คนพิการ ควบคุมการบริหารงานศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน งานส่งเสริม อาชีพและพัฒนาสตรี งานศูนย์เยาวชน งานพัฒนาศักยภาพกลุ่มอาชีพ งานส่งเสริมทุนกลุ่มอาชีพ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.1.6 งานส่งเสริมการเกษตร มีหน้าที่เกี่ยวกับข้อมูลวิชาการเกษตร งานเทคโนโลยีทางการเกษตร งานส่งเสริมการเกษตร ส่งเสริมปศุสัตว์ งานควบคุมป้องกันโรคระบาด

1.1.7 งานประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นการสื่อสารให้ประชาชนทราบความเคลื่อนไหวในการปฏิบัติงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้อย่างทั่วถึง

1.2 กองคลัง หน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำบัญชี และทะเบียนรับ-ส่ง เงินทุกประเภท งานการเงิน การเบิกจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การนำส่งเงิน การฝากเงิน การตรวจ

เงิน การรวบรวมสถิติเงินได้ประเภทต่างๆ การเปิดตัดรายปี การขยายเวลาเบิกจ่ายงบประมาณ การหักภาษีนำส่ง รายงานเงินเหลือประจำวัน การรับและจ่ายขาดเงินสะสม การยืมเงินทราจอง ราชการ การจัดหาผลประโยชน์จากสิ่งก่อสร้างและทรัพย์สิน การรับการตรวจสอบงานจากสำนักงาน ตรวจสอบเงินแผ่นดินและของส่วนราชการอื่น การเร่งรัดใบสำคัญและยืมเงินค้างชำระ การจัดเก็บภาษี การประเมินภาษี การเร่งรัดจัดเก็บรายได้ การพัฒนารายได้ การออกใบอนุญาตและค่าธรรมเนียม ต่างๆ และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง แบ่งงานรับผิดชอบออกเป็น

1.2.1 งานการเงิน มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการเงิน ต่างๆ เช่น งานรับ-จ่ายเงิน การจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน งานเก็บรักษาเงิน งานจัดทำฎีกาเบิกจ่ายเงิน และการตรวจสอบหลักฐานทางการเงิน และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2.2 งานบัญชี มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับงานงบประมาณ และการบัญชีโดยทั่วไป เช่น งานการบัญชี งานทะเบียนคุมการจ่ายเงิน งานงบการเงินและงบทดลอง งบแสดงฐานะทางการเงิน และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2.3 งานพัฒนาจัดเก็บรายได้ มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษี อากร ค่าธรรมเนียม เช่น การประเมินภาษีและจัดเก็บภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีป้าย ภาษีบำรุง ท้องที่ งานพัฒนารายได้ งานควบคุมกิจการค้าและค่าปรับ แผนที่ภาษี และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.2.4 งานทะเบียนทรัพย์สินและพัสดุ มีหน้าที่เกี่ยวกับงานพัสดุทั่วไป เช่น การจัดหา การเบิกจ่าย การจำหน่าย การซ่อมแซม การต่อสัญญา งานทะเบียนเบิกจ่ายและงานควบคุม ครุภัณฑ์และยานพาหนะ งานทะเบียนทรัพย์สิน และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.3 กองช่าง มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ การสำรวจออกแบบ และจัดทำ โครงการ การอนุมัติเพื่อดำเนินการตามโครงการ งานซ่อมบำรุง และที่อยู่ในความรับผิดชอบของ องค์การบริหารส่วนตำบล การให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการออกแบบก่อสร้าง งานควบคุมอาคาร งานประสานงานสาธารณูปโภค งานขนส่งและวิศวกรรมจราจร งานระบายน้ำ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง แบ่งงานรับผิดชอบออกเป็น

1.3.1 งานก่อสร้าง มีหน้าที่เกี่ยวกับงานก่อสร้างและบูรณะถนน งานระบบ ข้อมูลและแผนที่เส้นทางคมนาคม งานไฟฟ้าสาธารณะ งานบำรุงรักษาเครื่องจักรและยานพาหนะ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.3.2 งานออกแบบและควบคุมอาคาร มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานการตรวจสอบ การควบคุมอาคารตามระเบียบกฎหมาย งานสถาปัตยกรรมและมัณฑศิลป์ งานวิศวกรรม งานประเมิน ราคา งานควบคุมการก่อสร้างอาคาร งานออกแบบ และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 งานประสานสาธารณูปโภค มีหน้าที่เกี่ยวกับการสำรวจประมาณการ ประสานงานในระบบประปา งานขนส่งและวิศวกรรมจราจร งานระบายน้ำ งานจัดตกแต่งสถานที่

และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

1.3.4 งานผังเมือง มีหน้าที่เกี่ยวกับการวางแผนจัดทำผังเมือง งานจัดทำระเบียบพัฒนาเมือง งานสำรวจและทำแผนที่ งานควบคุมทาง ผังเมือง งานจัดรูปที่ดินและฟื้นฟูเมือง และงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. โครงสร้างการบริหารงานของข้าราชการฝ่ายการเมือง

2.1 ฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ประกอบด้วย

2.1.1 นายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

2.1.2 รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จำนวน 2 ราย

2.1.3 เลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

2.2 ฝ่ายนิติบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ประกอบด้วย

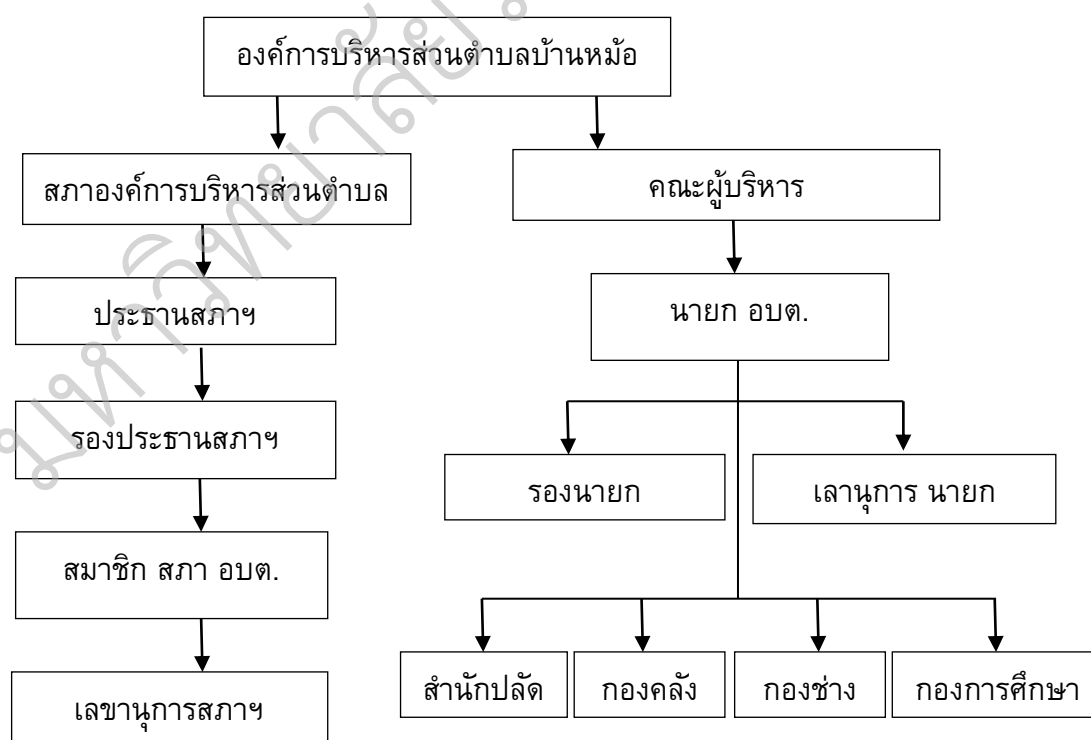
2.2.1 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

2.2.2 รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

2.2.3 เลขานุการสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

2.2.4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จำนวน 13 ราย

3. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

ภาพ 2 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ (2561, หน้า 11)

แนวคิดเกี่ยวกับทัศนะ

1. ความหมายทัศนะ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 56) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง สภาวะของความพร้อมทางจิตใจซึ่งเกิดจากประสบการณ์ สภาวะความพร้อมนี้เป็นแรงที่กำหนดทิศทางของปฏิกิริยาของบุคคลที่มีต่อบุคคลสิ่งของและสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

วิรัช สงวนวงษ์วาน (2554, หน้า 176) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง ความรู้สึกในการประเมินว่าชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น สิ่งของ คน หรือเหตุการณ์ต่างๆ

ชูชัย สมितिไกร (2554, หน้า 180) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง เป็นผลสรุปของการประเมินสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น บุคคล วัตถุ ประเด็นที่ถกเถียง ซึ่งบ่งชี้ว่านั่นดีหรือไม่ดี น่าพอใจหรือไม่พอใจ ชอบหรือไม่ชอบ และเป็นประโยชน์หรืออันตราย

เต็มศักดิ์ คทวนิช (2555, หน้า 312) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง ความคิดความเข้าใจที่บุคคลมีต่อบุคคล กลุ่มบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่ได้รับรู้จนก่อให้เกิดความรู้สึกพอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และมีแนวโน้มที่บุคคลนั้นจะแสดงพฤติกรรมตามความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกที่มีอยู่

จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์ (2556, หน้า 216) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ ในลักษณะของการประเมินค่าว่า ดีหรือเลว มีค่าหรือไม่ ชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น ทัศนคตินี้จะทำให้บุคคลเกิดความพร้อมที่จะโต้ตอบและแสดงให้ทราบถึงแนวทางการตอบสนองของบุคคลต่อสิ่งเร้า

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2556, หน้า 64) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และมีความโน้มเอียงที่จะประพฤติปฏิบัติตนไปในทางใดทางหนึ่งต่อสิ่งนั้น ทั้งนี้ทัศนะของบุคคลแต่ละคนเป็นปัจจัยหนึ่งที่กำหนดพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคลนั้น โดยได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสื่อมวลชน ซึ่งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นก็จะเกิดเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของบุคคล ที่ส่งผลย้อนกลับไปสู่ทัศนะต่อเนื่องกันไป

ค่านาย อภิปรัชญาสกุล (2558, หน้า 62) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง เป็นการประเมินที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งด้านบวกและลบ เช่น ในการตลาดทำให้ผู้บริโภคเกิดทัศนะที่ดีต่อผลิตภัณฑ์และบริษัท

เหมือนจิต จิตสุนทรชัยกุล (2561, หน้า 35) กล่าวว่า ทัศนะ หมายถึง เจตคติหรือการแสดงออกรวมถึงการประเมินความรู้สึกหรือความคิดเห็นความชอบหรือไม่ชอบต่อบุคคล สถานที่ สิ่งรอบตัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมแสดงออก รวมถึงการตัดสินใจของบุคคลด้วย

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, และคนอื่น (2562, หน้า 83) กล่าวว่า ทักษะ หมายถึง การประเมินความพอใจหรือไม่พอใจ ความรู้สึก ทักษะของบุคคลและแนวโน้มพฤติกรรมต่อความคิดหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง ความคิดความเข้าใจ ความรู้สึก ความเชื่อ ความพร้อมทางจิตใจของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง หรือตามสิ่งแวดล้อมต่างๆ ที่แสดงออกมาทางพฤติกรรมของแต่ละคนที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าในลักษณะของการประเมินว่าดีหรือไม่ดี ชอบหรือไม่ชอบ

2. ความสำคัญทักษะ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 58) กล่าวว่า ทักษะเป็นเรื่องความรู้สึกชอบ ไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็นที่ฝังใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง มักจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลรับรู้ และประเมินค่าจากสิ่งนั้นเกิดจากอารมณ์ ตามความคาดหวังควบคู่กันไปกับการรับรู้ และมีส่วนต่อความคิด รวมทั้งเกิดปฏิกิริยาในใจของบุคคล ดังนั้นทักษะจึงเป็นพฤติกรรมภายนอก ที่อาจสังเกตได้จากกริยาท่าทาง คำพูดหรือเป็นพฤติกรรมในใจไม่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย แต่มีแนวโน้มที่เป็นพฤติกรรมภายในมากกว่าพฤติกรรมภายนอก

วิรัช สงวนวงษ์วาน (2554, หน้า 177) กล่าวว่า โดยปกติบุคคลจะพยายามที่จะมีทักษะเหมือนเดิมไม่เปลี่ยนแปลงไปโดยง่ายและจะมีพฤติกรรมที่สอดคล้องกับทักษะด้วย คือ หากทักษะดีหรือเป็นบวกพฤติกรรมก็จะดีด้วย ดังนั้นผู้บริหารจึงพยายามให้พนักงานมีทักษะที่ดีต่องานและองค์กร อย่างไรก็ตามบุคคลอาจมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับทักษะ หรือไม่สอดคล้องกันระหว่างทัศนคติหลายๆ ด้าน ซึ่งองค์การธุรกิจจำนวนมากได้ทำการสำรวจทักษะของพนักงานโดยใช้คำถามเพื่อให้ทราบทักษะของพนักงานที่มีต่องาน ต่อเพื่อนร่วมงานในการทำงาน ต่อหัวหน้างาน และทักษะต่อองค์กร

จิตตินันท์ นันทไพบูลย์ (2556, หน้า 65) กล่าวว่า ทักษะ เป็นสิ่งที่มีประโยชน์สำหรับการดำเนินชีวิตของบุคคลมา เพราะช่วยให้บุคคลค้นพบความต้องการที่ตนเองมีอยู่ และกระตุ้นให้บุคคลแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบต่อสิ่งนั้นไปในทิศทางที่ตนต้องการหรือไม่ต้องการได้ตามความพอใจส่วนบุคคล ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริการ ไม่ว่าจะเป็นลูกค้าหรือผู้ให้บริการย่อมมีทักษะต่อการบริการในแง่มุมต่างๆ กัน ขึ้นอยู่กับความรู้สึกนึกคิด จากประสบการณ์การเรียนรู้ของแต่ละบุคคลที่มีต่อการบริการที่ได้รับในการดำเนินชีวิตประจำวัน

เหมือนจิต จิตสุนทรชัยกุล (2561, หน้า 35) กล่าวว่า ทักษะเป็นความรู้สึกอารมณ์และความเชื่อที่สามารถเรียนรู้ได้จากประสบการณ์ที่เคยผ่านมา สถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว ดังนั้นถ้าต้องการให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ต้องพยายามเปลี่ยนแปลงทักษะก่อน แต่ในความเป็นจริงทักษะเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ยาก เนื่องจากเป็นการถูกสร้างขึ้นในจิตใจ ดังนั้นการปรับตัวให้เข้ากับ

พฤติกรรมของบุคคลย่อมทำได้ง่ายกว่าการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งต้องใช้ความเข้าใจความพยายาม และระยะเวลา

ศิริวรรณ เสรีรัตน์, และคนอื่นๆ (2562, หน้า 83) กล่าวว่า ทักษะและความเชื่อเป็นพลังโดยตรงที่ส่งผลกระทบต่อถึงการรับรู้ของบุคคล และพฤติกรรมในการกระทำ ทักษะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของบุคคลโดยการเลือกกลั่นกรองเอาตัวกระตุ้นใดๆ ที่ไม่ขัดแย้งกับทักษะที่มีอยู่ของบุคคล นอกจากนี้ ทักษะยังสามารถบิดเบือนการรับรู้ข่าวสาร และส่งผลกระทบต่อระดับความทรงจำของบุคคลได้

สรุปได้ว่า ความสำคัญของทักษะ เป็นเพราะว่าทักษะเป็นกลไกที่สะท้อนความรู้สึกของบุคคล โดยมักเกี่ยวข้องกับความเข้าใจในเรื่องแรงจูงใจของบุคคล และมีความเชื่อมโยงกับพฤติกรรมบุคคลที่มีทักษะในทางลบต่อฝ่ายงานอีกฝ่ายหนึ่งในองค์การ อาจจะไม่ค่อยที่จะประพฤตินในความเป็นมิตรและความร่วมมือต่อสมาชิกของฝ่ายนั้น สะท้อนความรู้สึกของบุคคลในทางที่ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งนั้นๆ ทักษะของบุคคลส่งผลกระทบต่อองค์การ

3. องค์ประกอบของทักษะ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 58) กล่าวว่า ทักษะมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ทักษะเกิดจากประสบการณ์ สิ่งเร้าต่างๆ รอบตัวบุคคล การอบรมเลี้ยงดู การเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดทักษะ แม้ว่าจะมีประสบการณ์ที่เหมือนกันก็เป็นทักษะที่แตกต่างกันได้ด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น สติปัญญา อายุ เป็นต้น

2. ทักษะเป็นการตระเตรียม หรือความพร้อมในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า เป็นการเตรียมความพร้อมภายในของจิตใจมากกว่าภายนอกที่สังเกตได้ สภาวะความพร้อมที่ตอบสนองมีลักษณะที่ซับซ้อนของบุคคลชอบหรือไม่ชอบ ยอมรับหรือไม่ยอมรับเกี่ยวเนื่องกับอารมณ์ด้วย

3. ทักษะมีทิศทางของการประเมิน ทิศทางของการประเมิน คือ ลักษณะความรู้สึกหรืออารมณ์ที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความรู้สึกหรือประเมินว่าชอบ พอใจ เห็นด้วยก็ถือเป็นทิศทางในทางที่ดี เรียกว่าเป็นทิศทางในทางบวกและถ้าการประเมินออกมาในทางที่ไม่ดี เช่นไม่ชอบ ไม่พอใจก็มีทิศทางในทางลบ ทักษะทางลบไม่ได้หมายความว่าไม่ควรมีทักษะนั้น แต่เป็นเพียงความรู้สึกที่ไม่ดีต่อสิ่งนั้น

4. ทักษะมีความเข้ม คือมีปริมาณมากน้อยของความรู้สึก ถ้าชอบมากหรือไม่เห็นด้วยอย่างมากก็แสดงว่ามีความเข้มสูง ถ้าไม่ชอบเลยหรือเกลียดที่สุดก็แสดงว่ามีความเข้มสูงไปอีกทางหนึ่ง

5. ทักษะมีความคงทน เป็นสิ่งที่บุคคลยึดมั่นถือมั่น และมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของคนนั้น การยึดมั่นในทักษะต่อสิ่งใด ทำให้การเปลี่ยนแปลงทักษะขึ้นได้ยาก

6. ทักษะมีทั้งพฤติกรรมภายในและพฤติกรรมภายนอก พฤติกรรมภายในเป็นสภาวะทางจิตใจ ซึ่งหากไม่ได้แสดงออก ก็ไม่สามารถรู้ได้ว่าบุคคลนั้นมีทักษะอย่างไรในเรื่องนั้น ทักษะเป็นพฤติกรรมภายนอกแสดงออกเนื่องจากถูกกระตุ้น และการกระตุ้นยังมีสาเหตุอื่นๆ ร่วมอยู่ด้วย

7. ทักษะต้องมีสิ่งเร้าจึงมีการตอบสนองขึ้น ไม่จำเป็นว่าทักษะที่แสดงออกจากพฤติกรรมภายใน และพฤติกรรมภายนอกจะตรงกัน เพราะก่อนแสดงออกนั้น ก็จะปรับปรุงให้เหมาะกับสภาพของสังคมแล้วจึงแสดงออกเป็นพฤติกรรมภายนอก

ชูชัย สมิทธิไกร (2554, หน้า 181) กล่าวว่า ทักษะมีองค์ประกอบ 3 แนวคิด ดังนี้

1. ทักษะมีสามองค์ประกอบ แนวคิดนี้ระบุว่าทักษะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

1.1 องค์ประกอบด้านปัญญา คือ ความเชื่อ ความรู้ ความคิด และความคิดเห็น ที่บุคคลมีต่อที่หมายของทักษะ

1.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก คือ ความรู้สึกด้านบวก-ลบ เช่น ชอบ ไม่ชอบ พอใจ ไม่พอใจ ที่บุคคลมีต่อที่หมายของทักษะ

1.3 องค์ประกอบด้านพฤติกรรม คือ แนวโน้มหรือความพร้อมที่บุคคลจะปฏิบัติ ต่อที่หมายของทักษะ

2. ทักษะมีสององค์ประกอบ แนวคิดนี้ระบุว่าทักษะประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ

2.1 องค์ประกอบด้านปัญญา คือ ความเชื่อของบุคคลว่าที่หมายของทักษะจะเป็น ตัวส่งเสริมหรือขัดขวางการบรรลุถึงค่านิยมต่างๆ ของบุคคล

2.2 องค์ประกอบด้านความรู้สึก คือ ความรู้สึกที่บุคคลมีเมื่อถูกกระตุ้นโดยที่หมายของทักษะ

3. ทักษะมีเพียงองค์ประกอบเดียว แนวคิดนี้ระบุว่าทักษะมีเพียงองค์ประกอบเดียว คือ องค์ประกอบด้านความรู้สึก คือ ทักษะเป็นความรู้สึกในทางบวกหรือลบ ชอบหรือไม่ชอบที่บุคคล มีต่อที่หมายของทักษะ

วิรัช สงวนวงศ์วาน (2554, หน้า 176) กล่าวว่า ทักษะมีองค์ประกอบ 3 ส่วน ดังนี้

1. ความเข้าใจ เป็นส่วนหนึ่งที่เป็นความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้ หรือข้อมูลข่าวสาร ที่ผู้นั้นมีอยู่อาจชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดจากความรู้อุบายความเข้าใจนั้น

2. อารมณ์หรือความรู้สึก เช่นการที่มีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดอาจเป็นเพราะ เกิดจากอารมณ์หรือความรู้สึก

3. พฤติกรรม เป็นทักษะส่วนที่เกิดจากความตั้งใจที่จะมีพฤติกรรมอย่างนั้น เช่น ไม่รับประทานเนื้อสัตว์เพราะมีความตั้งใจจะเป็นมังสวิรัต

เต็มศักดิ์ คทวณิช (2555, หน้า 312) กล่าวว่า ทักษะที่เกิดขึ้นกับบุคคลนั้นมีองค์ประกอบ ที่สำคัญ ดังนี้

1. เกิดจากการเรียนรู้ หรือประสบการณ์ ไม่ได้เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ประชาชนมีทักษะที่ไม่ดีต่อการเมืองของไทย เพราะประชาชนมีประสบการณ์จากนักการเมืองว่าชอบ ชื้อเสียง มีการทุจริต เป็นต้น

2. เป็นตัวกำหนดรูปแบบของพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อบุคคลหรือสถานการณ์ ทั้งนี้เนื่องจากโดยส่วนใหญ่แล้วถ้าบุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปในทิศทางใด บุคคลนั้นก็ย่อมจะแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางเดียวกับทัศนคติที่มีอยู่ด้วย

3. เป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงได้ เนื่องจากทัศนคติเกิดขึ้นจากการเรียนรู้และประสบการณ์ ด้วยเหตุนี้ถ้าบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งใดเพิ่มขึ้น หรือถ้าได้รับประสบการณ์ใหม่ย่อมสามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่มีอยู่เดิมนั้นได้ด้วย

4. สามารถถ่ายทอดได้ โดยทั่วไปการถ่ายทอดทัศนคติมักจะเกิดจากการเลียนแบบหรือเอาอย่างจากการบอกเล่าของคนใกล้ชิดหรือจากบุคคลที่ได้รับความศรัทธาเชื่อถือ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของทัศนคติ มีดังนี้ 1) ทัศนคติพัฒนามาจากประสบการณ์การเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ไม่ได้มีมาแต่กำเนิด 2) มีความมั่นคงยากต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคลนั้น แต่สามารถเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้หากได้รับความรู้และมีประสบการณ์ใหม่ๆ ต้องใช้ระยะเวลา 3) สามารถถ่ายทอดทัศนคติได้ซึ่งจะเกิดจากการเลียนแบบ การเรียนรู้จากพ่อ แม่ หรือจากบุคคลที่ได้รับความศรัทธาเชื่อถือ 4) เกิดขึ้นจากการจัดการแนวความคิด ความเชื่อที่เกิดขึ้นมาจากภายในของแต่ละบุคคล และ 5) ทัศนคติต้องมีสิ่งเร้าจึงจะมีการตอบสนองซึ่งจะแสดงออกมาทางพฤติกรรมของแต่ละบุคคล

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงาน

1. ความหมายของการบริหารงาน

โกวิท พวงงาม (2555, หน้า 208) กล่าวว่า การบริหารงาน หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบล จะสามารถดำเนินการต่างๆ ได้ตามที่กฎหมายกำหนดไว้โดยที่การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในการจัดเก็บรายได้และการใช้จ่ายจะถูกควบคุมกำหนดโดยตรงจากรัฐบาล

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 65) กล่าวว่า การบริหารงาน หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรมและตรงตามความคาดหวังของสังคม

ฐาปนา ฉิมไพศาล (2559, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารงาน หมายถึง เป็นกระบวนการในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยทำหน้าที่หลัก 4 ประการ คือ การวางแผน การจัดการองค์การ การนำ และการควบคุม

ศักรินทร์ วรรณนะปริญา (2559, หน้า 25) กล่าวว่า การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการทำงานกับคนและโดยอาศัยคนเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

สมคิด บางโม (2562, หน้า 57) กล่าวว่า การบริหารงาน หมายถึง การกำหนดนโยบาย และแผน และจัดการด้วยการใช้ศิลปะในการใช้คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ขององค์การและนอกองค์การ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การบริหารงาน หมายถึง กระบวนการในการบริหารคนขององค์การผ่านการวางแผน นโยบาย กฎ ระเบียบ และขั้นตอนในการดำเนินการที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้เกิดความโปร่งใส ยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ ซึ่งการบริหารราชการที่ให้เป็นที่ไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน คือการปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

2. ความสำคัญของการบริหารงาน

โกวิท พวงงาม (2555, หน้า 207) กล่าวว่า การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ไทยเป็นระบบที่ให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลในระดับชาติของรัฐบาลเป็นผู้วางหลัก และควบคุมการดำเนินงานต่างๆ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่งทั่วประเทศ โดยคาดหวังที่จะให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงในการบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศเป็นสำคัญ

ปราณ สุวรรณมงคล (2558, หน้า 62) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารงาน มีดังนี้

1. เป็นการยกระดับการให้บริการและการทำงานเพื่อตอบสนองความคาดหวังและความต้องการของประชาชนที่มีความสลับซับซ้อน หลากหลาย และเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว
2. ปรับรูปแบบการทำงานให้มีลักษณะเชิงบูรณาการ เกิดการแสวงหาความร่วมมือ และสร้างเครือข่ายกับฝ่ายต่างๆ รวมทั้งเปิดให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วม
3. มุ่งสู่การเป็นองค์การที่มีขีดสมรรถนะสูงบุคลากรมีความพร้อมและความสามารถในการเรียนรู้ คิดริเริ่ม เปลี่ยนแปลงและปรับตัวอย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆ
4. สร้างระบบการกำกับดูแลตนเองที่ดี เกิดความโปร่งใส และมั่นใจ และสามารถตรวจสอบได้ รวมทั้งทำให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อนตนเอง ต่อประชาชน และต่อสังคมโดยรวม

ศักรินทร์ วรรณณะปริญญา (2559, หน้า 26-27) กล่าวว่า ความสำคัญของการบริหารสามารถจำแนกออกได้ ดังนี้

1. ให้เกิดประสิทธิภาพทางการบริหารโดยหลักทั่วไปจะเห็นว่าการดำเนินงานขององค์การจะประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด องค์การจำเป็นต้องมีกระบวนการปฏิบัติที่ดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องการวางแผน การจัดองค์การ การจัดคนเข้าทำงาน การสั่งการและการควบคุม คือ ต้องทำงานต่างๆ ดำเนินไปตามเป้าหมายที่วางไว้และได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างคุ้มค่าโดยใช้ทรัพยากรให้น้อยที่สุด

2. ทำให้เกิดประโยชน์ในด้านเวลาคือการดำเนินงานขององค์การที่มีการวางแผนไว้ชัดเจน จะทำให้งานต่างๆ ขององค์การดำเนินไปอย่างราบรื่น รวดเร็ว สำเร็จตามระยะเวลาและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. เป็นวิถีทางการปฏิบัติงานอย่างหนึ่ง เพราะการจัดการเปรียบเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยเสริมบุคลากรในองค์การให้เห็นความสำคัญต่องาน มีขวัญและกำลังใจในการทำงานโดยจะต้องให้ทุกคนได้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของตนอย่างชัดเจน สามารถปฏิบัติงานด้วยความมั่นใจ เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

4. ช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงานในกรณีที่องค์การมีผู้บริหารและกระบวนการจัดการที่ดีแล้ว ย่อมจะช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานได้โดยเฉพาะเรื่องปัจจัยที่ใช้ในการบริหาร อันประกอบด้วย คน เงินทุน วิธีการ เครื่องมือ เป็นต้น

5. ทำให้เกิดคุณค่าทางสังคมเมื่อองค์การธุรกิจได้บริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ จนเป็นที่รู้จักและยอมรับโดยทั่วไปแล้วย่อมตอบสนองความต้องการของสังคมในด้านผลิตภัณฑ์และการบริการที่ดีที่สุด

สมคิด บางโม (2562, หน้า 58) กล่าวว่า การบริหารงานราชการหรือการจัดการธุรกิจตลอดจนการจัดการทุกสาขา ในทางปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย นับเป็นการประยุกต์เอาความรู้ หลักการ และทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม สามารถจูงใจคนงานให้ร่วมใจกันทำงานอย่างมีความสุขและงานบรรลุเป้าหมาย

สรุปได้ว่า ความสำคัญการบริหารงานก็เพื่อให้ได้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความรู้ความสามารถมาปฏิบัติงานและควบคุมดูแลให้ปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ โดยมีการคาดหวังที่จะให้เกิดเสถียรภาพและความมั่นคงในการบริหารจากการปฏิบัติงานที่สอดคล้องเป็นไปในแนวเดียวกับภารกิจและวัตถุประสงค์ที่กำหนดขึ้นไว้สำหรับงานนั้นๆ โดยผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นมีความคุ้มค่ากับการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

3. องค์ประกอบของการบริหารงาน

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 63) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารงานมี ดังนี้

1. ประสิทธิภาพ (efficiency) หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

2. ประสิทธิผล (effectiveness) หมายถึง การปฏิบัติราชการที่มีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์เพื่อตอบสนองความต้องการและผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์องค์การ มีการวางแผนเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่อยู่ในความคาดหวังของประชาชน

3. การตอบสนอง หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการอย่างมีคุณภาพ ดำเนินการแล้วเสร็จในเวลาที่กำหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วางใจ ตอบสนองความคาดหวัง ความต้องการ ของประชาชนผู้รับบริการ

ฐานา ฌิมไพศาล (2559, หน้า 3-4) กล่าวว่า การบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ นั้นต้องมีองค์ประกอบดังนี้

1. การวางแผน ต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย วิสัยทัศน์ และกลยุทธ์ โครงการและวิธีการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยการวางแผนนั้นเป็นการกำหนดความต้องการ ในอนาคต

2. การจัดการองค์การ เป็นงานที่ต้องทำต่อจากการวางแผนเป็นการกำหนดโครงสร้าง การออกแบบองค์การ กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบ และการกำหนดทรัพยากรของ องค์การ

3. การนำ เป็นการกระตุ้นและจูงใจให้คนทำงานมากขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของ องค์การ ทำอย่างไรให้คนงานมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งและเป็นหุ้นส่วนขององค์การ

4. การควบคุม เป็นหน้าที่ของผู้บริหารลำดับสุดท้ายที่ต้องกระทำซึ่งเป็นการวัดผล การปฏิบัติงานว่าเป็นไปตามเป้าหมายหรือมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่

ศักรัระกัร วรวัฒนะปริญญา (2559, หน้า 35) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหาร ประกอบด้วย

1. ประสิทธิภาพองค์การจะบรรลุถึงประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อสามารถใช้ทรัพยากรน้อยกว่าคู่แข่งทางธุรกิจในกระบวนการของการผลิตสินค้าและบริการอย่างเดียวกัน การควบคุมคุณภาพ เพื่อลดอัตราการสูญเสีย การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อการผลิตที่มีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนา พนักงานให้ใช้ความรู้ความสามารถได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. คุณภาพคุณภาพเป็นสิ่งที่ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะ คุณภาพเป็นความแตกต่างอันนำมาซึ่งราคาและกำไรที่สูงขึ้น นอกจากนั้นคุณภาพได้กลายเป็น มาตรฐานที่ถูกนำมาใช้ในการกีดกันการค้าบนเวทีการค้าโลกในปัจจุบันองค์การใดที่ไม่สามารถบริหาร คุณภาพให้เกิดขึ้นในสินค้าและบริการของตนได้ ย่อมสูญเสียตลาดไปในที่สุด

3. นวัตกรรมนวัตกรรม ถือเป็นอีกแนวทางหนึ่งในการสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน เป็นการสร้างสรรค์สินค้าและบริการใหม่ๆ ตลอดจนแสวงหาวิธีการใหม่ๆ ในการผลิตสินค้าและ บริการ ด้วยการสร้างนวัตกรรมในองค์การ ผู้บริหารจะต้องแสวงหาวิธีการบริหารที่ผลักดันให้เกิด ความคิดสร้างสรรค์ในหมู่พนักงาน การกระจายอำนาจไปสู่กลุ่มงาน สร้างวัฒนธรรมของการกล้าคิด กล้าเสี่ยงและกำหนดผลตอบแทนเพื่อกระตุ้นการสร้างนวัตกรรมของพนักงานด้วย

4. การตอบสนองต่อลูกค้า การตอบสนองต่อลูกค้านั้นต้องพิจารณาทั้งในความต้องการและในแง่ความรวดเร็วโดยเฉพาะองค์การที่ทำธุรกิจบริการ จำเป็นจะต้องมีการฝึกอบรมเพื่อให้พนักงานให้บริการที่ดีแก่ลูกค้า มีการให้อำนาจแก่พนักงาน เพื่อสร้างการตอบสนองลูกค้าอย่างมีคุณภาพและรวดเร็ว

สมคิด บางโม (2562, หน้า 60) กล่าวว่า องค์ประกอบของการบริหารโดยทั่วไปแบบออกเป็น 3 ประเภทดังนี้

1. การบริหารราชการ (public administration)
2. การบริหารธุรกิจ (business administration)
3. การบริหารการศึกษา (educational administration)

การพิจารณาว่าแต่ละระบบบริหารงานแตกต่างกันอย่างไรให้ใช้หลัก 4พี (4P) เป็นเครื่องวิเคราะห์ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย (purpose) การบริหารการศึกษาไม่มุ่งหวังกำไร แต่มุ่งพัฒนาคนให้เจริญงอกงามในด้านต่างๆ การบริหารธุรกิจนั้นมุ่งหวังกำไรเป็นสิ่งสำคัญ สำหรับการบริหารราชการนั้นมุ่งบริการ ให้ความสะดวกและคุ้มครองสวัสดิภาพของประชาชน

2. บุคคลที่เกี่ยวข้อง (people) ในระบบการบริหารการศึกษา บุคคลที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เป็นผู้เยาว์ที่ยังไม่มีรายได้ แต่บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการบริหารราชการส่วนใหญ่จะเป็นผู้บรรลุนิติภาวะแล้ว สำหรับการบริหารธุรกิจนั้นผู้เกี่ยวข้องมีตั้งแต่เด็กจนถึงผู้บรรลุนิติภาวะ

3. วิธีการดำเนินการ (process) การดำเนินการของระบบการศึกษาต้องใช้ระยะเวลา ยาวนาน และสลับซับซ้อนมาก การดำเนินการของระบบราชการต้องเป็นพิธีการ ยึดระเบียบแบบแผน แต่การบริหารธุรกิจนั้นการดำเนินการไม่ยึดถือวิธีการ ไม่สลับซับซ้อน และไม่ใช้เวลายาวนาน ต้องการความรวดเร็ว

4. ผลผลิต (product) ผลผลิตของการบริหารธุรกิจคือ สินค้าและบริการ ผลผลิตของการบริหารราชการคือ ความอยู่ดีของประชาชน แต่ผลผลิตของการบริหารการศึกษาคือ บุคคลที่มีคุณภาพ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบการบริหารงาน ให้มีประสิทธิภาพนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลต้องกำหนดวิธีการทำงานให้มีความเหมาะสมเพื่อให้ปัจจัยด้านบุคคลขององค์กรเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยการยึดหลักธรรมภิบาลดังนี้ คือ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความคุ้มค่า และ 6) หลักความรับผิดชอบ เพื่อให้บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้เต็มความสามารถ มีขวัญและกำลังใจ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนและคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักด้วย

แนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

1. ความเป็นมาและแนวคิดของหลักธรรมาภิบาล

สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 31) กล่าวว่า แนวความคิดเกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาลในประเทศไทยนั้นมีมานานแล้ว ในฐานะที่ประเทศไทยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ แนวคิดเรื่องเกี่ยวกับการปกครองโดยธรรมาธิปไตย ซึ่งมีพระมหากษัตริย์ที่ทรงทศพิธราชธรรมเป็นพระประมุขเป็นผู้ปกครองที่เที่ยงธรรมเป็นที่กล่าวถึงกันโดยทั่วไปตั้งแต่สมัยที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี อย่างไรก็ตามแนวคิดนี้มิได้ถูกพัฒนาขึ้นมาเป็นองค์ความรู้หรือหลักการปฏิบัติที่ชัดเจนเท่าที่ควรจะเป็น เป็นเพียงการรับรู้กันอย่างกว้างขวางในหมู่ชนเท่านั้น เมื่อเกิดปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้น คณะทำงานเพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว ซึ่งมีมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทยเป็นหลัก ได้ระดมนักคิดหลายสาขาที่อาสาสมัครมาร่วมกันทำงานยกร่างข้อเสนอเพื่อส่งเสริมธรรมาภิบาลไทยขึ้นเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2542 ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนจัดทำบันทึกเรื่องนี้เป็นระเบียบวาระแห่งชาติว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วมีมติให้ความเห็นชอบต่อข้อเสนอในคราวประชุม เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2542 และเห็นสมควรให้เร่งสร้างธรรมาภิบาลในหน่วยงานภาครัฐเพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาและส่งเสริมธรรมาภิบาลในสังคมไทยโดยให้จัดทำเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ประกาศใช้เมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ก่อนที่จะพัฒนาเป็นพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมือง ที่ดี พ.ศ. 2546 ในภายหลัง

จินตนา บุญบงการ (2558, หน้า 12) กล่าวว่า แนวคิดธรรมาภิบาลนั้นได้มีการใช้อย่างกว้างขวางในช่วงระยะสิบปีที่ผ่านมาโดยธนาคารโลกและธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชียเพื่อเป็นเงื่อนไขทางการเมืองในการให้เงินกู้ โดยประเพณีแล้วธนาคารทั้งสองถูกห้ามไม่ให้ใช้ปัจจัยทางการเมืองเป็นเงื่อนไขทางการเมือง โดยถือเอาธรรมาภิบาล เป็นเงื่อนไขมากกว่าที่จะเอาประชาธิปไตยเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาความอ่อนไหวทางการเมือง โดยระบุว่า ธรรมาภิบาลประกอบด้วยลักษณะ 4 ประการ คือ การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพ การตรวจสอบอติบายได้ ความโปร่งใสและการมีกรอบกฎหมายสำหรับการพัฒนา ธนาคารโลกได้แยกธรรมาภิบาลออกจากประชาธิปไตย คือ จะเห็นจากการเน้นเรื่องประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ ซึ่งไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นในระบบการปกครองประชาธิปไตย เพราะวัตถุประสงค์ของธนาคารโลกเน้นเรื่องการพัฒนา อย่างไรก็ตามธนาคารโลกได้ถือว่าธรรมาภิบาลกับประชาธิปไตยเป็นเรื่องที่ไปด้วยกัน เช่น ลักษณะหลายอย่างที่เป็นเรื่องของธรรมาภิบาล เช่น ความโปร่งใส ซึ่งรวมถึงการเปิดเผยข้อมูลให้สาธารณชนได้รับทราบและ

การให้สาธารณชนตรวจสอบได้เป็นเงื่อนไขสำคัญของประชาธิปไตย และเป็นส่วนสำคัญของการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้เป็นประชาธิปไตย

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 5-7) กล่าวว่า หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองสิ้นสุดลง ประเทศที่ได้ผลกระทบจาก ภัยสงครามได้ทำการฟื้นฟูประเทศให้กลับคืนมาดังเดิม แต่หลายประเทศ ไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเองเนื่องจากเป็นประเทศที่ยากจน โดยเฉพาะกลุ่มประเทศในทวีปแอฟริกา ทำให้ประเทศที่พัฒนาแล้วและองค์กรการเงินระหว่างประเทศโดยเฉพาะธนาคารโลก ได้ให้ความช่วยเหลือ ทางเศรษฐกิจจำนวนมากแก่ประเทศต่างๆ ในทวีปแอฟริกา แต่หลังจากระยะเวลาผ่านไปหลายสิบปี สภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม ของประเทศในทวีปแอฟริกากลับไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร ยังปรากฏข่าวว่า มีประชาชนจำนวนมากอดอยาก ล้มตายเป็นจำนวนมากทุกปี จำนวนคนยากจนยังมีเป็นจำนวนมาก ในขณะที่สงครามกลางเมืองก็ยังคงดำรงอยู่ใน หลายๆ ประเทศ ทำให้ธนาคารโลกส่งคณะทำงานเข้าไปศึกษาผลของ การให้ความช่วยเหลือของธนาคารโลก และในปลายทศวรรษ 1979 คณะทำงานได้นำเสนอรายงานชื่อ ซับ-ซาฮารา: ฟอรัม ไคซิส ทู ซัสเทรนเอเบอร์ โกรท (Sub-Sahara: From Crisis to Sustainable Growth) ต่อคณะกรรมการบริหารธนาคารโลก ในรายงานฉบับนี้ได้วิเคราะห์สาเหตุสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นกับ กลุ่มประเทศในภูมิภาคนี้ว่า ปัญหาของการพัฒนาประเทศที่ทำให้ ไม่สามารถเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจได้เกิดจากการคอร์รัปชันของผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่รัฐ การไม่ยึดกฎหมายเป็นหลักในการปกครอง การขาด ประสิทธิภาพในการบริหารงาน การขาดการมีส่วนร่วมของประชาชน พร้อมกับได้เสนอว่า ระบบการบริหารภาครัฐต้องยึดหลักธรรมาภิบาล (governance) โดยในการให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศ ทั้งหลายควรคำนึงถึงหลักธรรมาภิบาลด้วยโดยเฉพาะให้มีการปฏิรูป กฎหมาย และระบบบริหารภาครัฐ หลังจากนั้นแนวคิดธรรมาภิบาล (good governance) ถูกนำไป เป็นเงื่อนไขหนึ่งในการพิจารณาให้ความช่วยเหลือทางเศรษฐกิจแก่ประเทศ ทั้งหลาย และแพร่หลายเข้าไปในการบริหารภาครัฐกิจเอกชนที่เรียกว่า บรรษัทภิบาล (cooperate governance) รวมถึงการบริหารภาครัฐ ที่เรียกว่า ธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (good governance) ในปลายทศวรรษที่ 1980 สหภาพโซเวียต ซึ่งเป็นผู้นำโลก คอมมิวนิสต์ต้องประสบกับการล่มสลายลงอันเป็นผลมาจากโลกาภิวัตน์ที่มีผลกัดเซาะให้อาณาจักรสหภาพโซเวียตต้องแตกสลายกลายเป็นประเทศ อิสระหลายประเทศ และทำให้กระแสประชาธิปไตยกลายเป็นกระแส การเมืองการปกครองหลักของโลกหลังจากนั้น การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองโลกดังกล่าวข้างต้นส่งผลกระทบต่อระบบบริหารภาครัฐเช่นกัน โดยทำให้ต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับ กระแสประชาธิปไตย โดยเฉพาะการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารกิจการของรัฐ หลังจากนั้นไม่นานกระแสการบริหารที่สำคัญ ก็ติดตามมา นั่นคือ กระแสแนวคิดการบริหารภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management หรือ NPM) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มีผลกระทบต่อการบริหาร ภาครัฐโดยตรง การบริหารภาครัฐแนวใหม่มุ่งเน้นความสำเร็จมากกว่า เน้นกระบวนการ

ให้ความสำคัญกับคุณภาพการบริการแก่ประชาชน การลด การควบคุมและกระจายอำนาจการบริหาร ให้แก่หน่วยงานบริการมากขึ้น การให้ความสำคัญกับการแข่งขันระหว่างหน่วยงานของรัฐเพื่อทำให้ บริการประชาชนรวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหาร ของภาครัฐเพิ่มขึ้น การบริหาร

สมคิด บางโม (2558, หน้า 104) กล่าวว่า ในช่วงวิกฤตการณ์เศรษฐกิจเอเชีย ตะวันออกคือประมาณปี 2540 มีการหมุนเวียนทางการเงินหรือการไหลเข้าออกของทุนในเอเชีย ตะวันออก ในประเทศไทยจำนวนมากโดย 5 ประเทศได้รับผลกระทบมากที่สุดคือ อินโดนีเซีย เกาหลีใต้ ไทย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ เงินทุนไหลเข้าลดลงประมาณ 66.2 พันล้านเหรียญ ดอลลาร์ห์ อเมริกัน ทำให้ประเทศต่างๆ เหล่านี้ล่มสลายทางเศรษฐกิจ ประชาชนเดือดร้อนไปทั่ว ซึ่งเชื่อกันว่า มีสาเหตุมาจากการปกครองที่ไม่ดี มีการทุจริตคอร์รัปชันมาก การบริหารจัดการที่ผิดพลาดจึงมี เสียงเรียกร้องให้นำธรรมาภิบาลมาใช้ในประเทศไทย

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลก่อให้เกิดการพัฒนาทางการบริหารปกครองของประเทศ ไปได้อย่างยั่งยืน นอกจากช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของระบบทางเศรษฐกิจแล้วยังช่วยให้มีการบริหาร จัดการบ้านเมืองที่ดี เพราะมีการปรับวิธีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมา เพื่อทุกคนทุกฝ่ายในประเทศร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกัน จัดการ ร่วมกันรับผิดชอบแก้ปัญหาพัฒนาพาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบสันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล หลักธรรมาภิบาลจึงตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้องดีงามมั่นคง หรือธรรมาธิปไตยที่มุ่งให้ประชาชน สังคม ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้านชุมชนต่างๆ เข้ามา มีส่วนร่วมในการคิด การบริหารจัดการ การบริหารในทุกระดับ หลักธรรมาภิบาลยังได้รับการกล่าวถึงว่า เป็นแนวความคิดที่มีบทบาทสำคัญต่อการกระตุ้นส่งเสริมศักยภาพให้ภาครัฐ ภาคเอกชนและ ภาคประชาสังคม และยังรวมถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาภารกิจของชุมชนโดยส่งผล ถึงการพัฒนาประเทศด้วย

2. ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

สุทธิวรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 30) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารงานที่มุ่งเน้นหลักการการทำงานที่เชื่อว่า เมื่อดำเนินการเช่นนี้แล้วจะเกิด ความเชื่อมั่นว่าจะนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุดสำหรับองค์กรนั่นเอง

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 4) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง ธรรมาภิบาลเป็นทั้ง หลักการ กระบวนการและเป็นเป้าหมายไปในตัว การมีธรรมาภิบาลอาจนำมาสู่การมีประชาธิปไตย ที่สมบูรณ์ได้ในที่สุดและมีการประชาธิปไตยก็นำมาสู่การมีผลทางสังคมคือการมีการพัฒนาประเทศไป ในทางที่สร้างความสงบสุขอย่างต่อเนื่องและสถาพรตลอดจนนำมาสู่การแก้ปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยสันติวิธี

สมคิด บางโม (2558, หน้า 105) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีมีคุณธรรม มุ่งให้ประชาชนมีความอยู่ดี กินดี มีความสุข และบ้านเมืองประกอบด้วยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม นั่นคือให้ทุกภาคส่วนของบ้านเมืองได้รับความเป็นธรรมและมีความสุข

จินตนา บุญบงการ (2558, หน้า 13) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารจัดการที่ดีในภาครัฐ เป็นการช่วยกระตุ้นต่อการพัฒนาและขยายตัวของจริยธรรมในทางธุรกิจ ทั้งนี้เพราะความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐกับภาคเอกชนที่มีอยู่อย่างใกล้ชิด

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 5) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการบริหารการปกครองที่มุ่งประโยชน์สูงสุดของประชาชน และประเทศชาติโดยยึดหลัก เหตุผล และความเป็นธรรม กล่าวอีกแง่มุมหนึ่ง ธรรมาภิบาลเป็นทั้งหลักการ (principles) และแนวทาง (guidelines) สำหรับการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนด

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 16) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการของการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ ภาคสังคม เอกชน และประชาชน ในการทำให้การบริหารราชการแผ่นดินดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ สะอาดโปร่งใสและตรวจสอบได้

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 20) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การมีธรรมาภิบาล เป็นการใช้อำนาจในการบริหารจัดการทรัพยากรและการกำกับดูแลที่เป็นไปด้วยความถูกต้อง สำนักรับผิดชอบ สุจริต เทียงธรรม โปร่งใส ด้วยการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียและผู้เกี่ยวข้องอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชนต้องมี การติดตามกำกับ ควบคุม และดูแลให้ผู้ที่ได้รับมอบอำนาจให้ทำหน้าที่ทางการบริหารให้มีการจัดกระบวนการหรือระบบบริหารจัดการเพื่อให้ใช้ทรัพยากรทุกประเภทซึ่งเป็นส่วนรวม ถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลตรงเป้าหมายอย่างคุ้มค่า ประหยัด สำนักรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานหรือองค์กร คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก

3. ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 31) กล่าวว่า ในปี พ.ศ.2540 เกิดวิกฤตเศรษฐกิจมีส่วนทำให้ความสนใจเกี่ยวกับธรรมาภิบาลมีมากยิ่งขึ้นเพราะเชื่อว่าโดยทั่วไปถ้าประเทศไทยมีการนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการปฏิบัติงานภาครัฐ เอกชน และประชาชนแล้วจะทำให้ประเทศมีการพัฒนาไปในทิศทางที่ดี เกิดความเป็นธรรมในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองมากยิ่งขึ้น

พิชิต เทพวรรณ (2554, หน้า 145) กล่าวว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินกิจการปัจจุบันความเชื่อมั่นที่มีต่อองค์การเป็นสิ่งสำคัญที่สุด โดยเฉพาะบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ดังนั้นความโปร่งใสและขั้นตอนการตัดสินใจต่างๆ ของบริษัทที่มีความชัดเจนและตรวจสอบได้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งทั้งต่อความมั่นคงขององค์การ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการจัดการที่มีความโปร่งใสทางบัญชีและกระบวนการตัดสินใจทุกระดับนั้น ย่อมนำไปสู่ข้อมูลที่มีความชัดเจนซึ่งสามารถเข้าถึงได้โดยนักลงทุนและผู้เกี่ยวข้อง

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 3) กล่าวว่า ธรรมาภิบาลจัดเป็นแนวคิดสำคัญในการบริหารงานและการปกครองในปัจจุบัน เพราะโลกปัจจุบันได้หันไปสนใจกับเรื่องของโลกาภิวัตน์ และธรรมาภิบาลหรือการบริหารจัดการที่ดีมากขึ้น แทนการสนใจเรื่องการพัฒนาอุตสาหกรรมตั้งแต่แอน เพราะกระแสการพัฒนาเศรษฐกิจมีความสำคัญกระทบถึงกัน การติดต่อสื่อสาร การดำเนินกิจกรรมในทีหนึ่งมีผลกระทบต่ออีกทีหนึ่ง การพัฒนาเรื่องของการเมืองการปกครองได้มุ่งให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางมากขึ้นหากจะให้ประเทศมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน การมุ่งดำเนินธุรกิจ หรือปฏิบัติราชการต่างๆ โดยไม่ให้ความสนใจถึงเรื่องของสังคม ประชาชน และสิ่งแวดล้อม จึงเป็นไปไม่ได้อีกต่อไป การมีการบริหารจัดการที่ดีจึงเข้ามาเป็นเรื่องที่ทุกภาคส่วนให้ความสำคัญและเริ่มมีการนำไปปฏิบัติกันมากขึ้น

สมคิด บางโม (2558, หน้า 106) กล่าวว่า มิติที่สำคัญที่จะนำไปสู่ธรรมาภิบาล คือ

- 1) ธรรมนิตี คือ การมีระเบียบ กฎเกณฑ์และระบบกฎหมายที่เชื่อถือได้ส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การกระจายอำนาจ
- 2) การบริหารจัดการภาคสาธารณะที่รับผิดชอบต่อสาธารณะ มีความยุติธรรม โปร่งใสและเป็นประชาธิปไตย สามารถตรวจสอบได้
- 3) การควบคุมคอร์รัปชัน โดยเน้นที่ความพยายามของรัฐที่จะควบคุมคอร์รัปชัน โดยกำหนดกลไกและกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน และ
- 4) การลดค่าใช้จ่ายด้านการทหารจะนำไปสู่การก้าวกระโดดสันติภาพและการพัฒนา โดยความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทหารและพลเรือน

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 16) กล่าวว่า ธรรมาภิบาลเป็นการจัดการสังคมโดยประชาชน หรือใช้อำนาจควบคุมจัดการด้านนโยบายและทรัพยากรของประเทศ นอกจากนี้ ยังมีส่วนประกอบซึ่งเป็นหลักสำคัญของธรรมาภิบาล คือ หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักฉันทามติ และสามารถคาดการณ์ได้

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 21) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล มีความสำคัญในทุกขั้นตอนของการพัฒนา เป็นเรื่องการจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส สำคัญกับรับผิดชอบเสมอภาค สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นอกจากนี้ ทำให้มั่นใจได้ว่าจะเกิดการพัฒนายั่งยืน เกิดความเป็นธรรมอย่างแท้จริง ธรรมาภิบาลไม่ใช่เรื่องใหม่แต่เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานแล้วแต่ถือว่ามีความสำคัญเพราะเป็นเรื่องของค่าว่าการทำงานที่ดีที่เกิดขึ้นตั้งแต่มนุษย์มีอารยธรรม พ. ศ. 2540 ได้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำประเทศไทยก็ประสบปัญหาในเรื่องของการที่ผู้ให้กู้ และองค์กรช่วยเหลือ

ต่างๆ ได้กำหนดประเทศกำลังพัฒนาที่เป็นลูกหนี้หรือผู้รับความช่วยเหลือ ให้มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้เพราะธรรมาภิบาลจะทำให้มั่นใจว่าสิ่งที่ตั้งใจไว้นั้นบรรลุ ตลอดจนเงินช่วยเหลือหรือเงินกู้ที่ลงมายังประเทศนั้น ก็จะถูกใช้อย่างถูกต้องสามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาประเทศได้อย่างแท้จริง โครงการพัฒนาต่างๆ จึงต้องมีการนำหลักธรรมาภิบาลกำกับ

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาลมีความสำคัญคือ เป็นพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เท่าเทียมกันและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ให้มีการพัฒนาระบบงานภาครัฐ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ควบคู่ไปกับการปรับปรุงรูปแบบและวิธีการทำงาน เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการ นอกจากนี้ ยังให้มีการจัดระบบงานราชการและงานของรัฐอย่างอื่นเพื่อให้การจัดทำและการให้บริการสาธารณะเป็นไปอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ โดยคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน

4. องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า การระบุงค์ประกอบของธรรมาภิบาลตามความคิดเห็นของบุคคลหรือองค์การต่างๆ อาจจะมีรายละเอียดแตกต่างกันไป องค์ประกอบของธรรมาภิบาลเพื่อสร้างองค์ประกอบภาครัฐและเอกชนให้มีประสิทธิภาพนั้นประกอบด้วย

1. ความรับผิดชอบและมีเหตุผลที่จะอธิบายได้
2. ต้องมีการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. ต้องมีการคาดการณ์ได้
4. จะต้องมีความโปร่งใส
5. จะต้องมีความเชื่อมโยงระหว่างองค์ประกอบทั้งสี่ข้างต้น
6. มีระบบกฎหมายที่มีความยุติธรรมต่อสังคมและปัจเจกชน
7. มีผู้ใช้กฎหมายที่มีความยุติธรรมและเที่ยงธรรมอย่างแท้จริง
8. สื่อที่เป็นอิสระและรับผิดชอบ

โกวิทย์ พวงงาม (2555, หน้า 423) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลประกอบด้วยหลัก 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส

4. หลักความมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 7) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล ประกอบไปด้วยหลักการสำคัญหลายประการ แล้วแต่วัตถุประสงค์ของ องค์กรที่นำมาใช้ หลักการที่มีผู้นำไปใช้เสมอ คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน การมุ่งฉันทามติ การมีสำนึกรับผิดชอบ ความโปร่งใส การตอบสนอง ประสิทธิภาพ และประสิทธิภาพ ความเท่าเทียมกันและการคำนึงถึงคนทุกกลุ่มหรือพหุภาคีและการปฏิบัติตามหลักนิติธรรม แต่ระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีนั้นได้ระบุไว้ 6 หลักการ ดังกล่าวมาแล้วและกลายเป็นหลักการสำคัญที่มีการนำมาใช้ในประเทศไทยอย่างกว้างขวางอยู่ใน ปัจจุบันนี้แต่ก็มีคำถามว่าหลักการต่างๆ นี้ หมายถึงอะไร แล้วจะทราบได้อย่างไรว่ามีธรรมาภิบาล แล้วหรือยัง มีมากหรือน้อย ต้องปรับปรุงอะไรอีกบ้าง คำตอบที่อาจเป็นไปได้ก็คือการจัดทำตัวชี้วัดเพื่อผู้ใช้จะได้เข้าใจและนำไปใช้ตรวจสอบตนเองและผู้อื่นหรือหน่วยงานอื่นได้

สมคิด บางโม (2558, หน้า 106) กล่าวว่า ธนาคารพัฒนาการแห่งเอเชีย (ADB) ได้กำหนดหลักการของธรรมาภิบาลทางการเมืองไว้ 5 มิติ ดังนี้

1. ความน่าเชื่อถือและมีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน (accountability)
2. ความโปร่งใส (transparency)
3. การมีส่วนร่วม (participation)
4. ความสามารถคาดการณ์ได้ (predictability)
5. การมีความเชื่อมโยงระหว่าง 4 มิติข้างต้น

จินตนา บุญบงการ (2558, หน้า 13) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลของภาครัฐและเอกชนมีองค์ประกอบเดียวกัน ดังนี้

1. มีความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้นและผู้มีผลประโยชน์ร่วมอื่น ซึ่งรวมทั้งลูกค้าและชุมชนที่บริษัทหรือที่กิจกรรมนั้นๆ ตั้งอยู่
2. มีความโปร่งใสในการบริหารจัดการ รวมทั้งความโปร่งใสในการตัดสินใจและการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะ
3. มีความมุ่งมั่นสู่ความเป็นเลิศ
4. เน้นการสร้างมูลค่าและผลตอบแทนระยะยาว
5. คำนึงถึงความซื่อสัตย์สุจริตรวมทั้งต่อต้านการให้สินบนเจ้าหน้าที่ของรัฐ
6. คำนึงถึงหลักคุณธรรมและจริยธรรมและควรมีการจัดทำประมวลจริยธรรมทางธุรกิจให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

7. ปรับปรุงกลไกการตรวจสอบให้มีประสิทธิภาพ เช่น ระบบบัญชี ต้องเป็นมาตรฐานสากล

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 22) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล ประกอบไปด้วยองค์ประกอบอย่างน้อย 6 หลัก คือ นิติธรรม คุณธรรม ความโปร่งใส ความนี้กรับผิดชอบ ความคุ้มค่า และการมีส่วนร่วม

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารบ้านเมืองที่ดี มี 6 ประการ ได้แก่ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักการรับผิดชอบ และ 6) หลักความคุ้มค่า หลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประการนั้น มุ่งเน้นให้หน่วยงานหรือองค์การของรัฐ เอกชน ได้กำหนด กฎ ระเบียบข้อบังคับ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องเป็นธรรม โดยยึดมั่นในหลักธรรม จรรยาบรรณ และเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง

5. การบริหารท้องถิ่นตามแนวคิดหลักธรรมาภิบาล

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 67-70) กล่าวว่า การบริหารท้องถิ่นในปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากอดีต ที่เน้นการบริหารในมิติของการปกครองท้องถิ่น (local government) ซึ่งจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ คือ การปกครองตนเอง ความเป็นอิสระในการบริหารงาน บริหารงบประมาณ บริหารบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การเลือกตั้งผู้บริหารเข้าไปบริหารงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ปัจจุบันนี้ ได้เปลี่ยนจากการเน้นการปกครองท้องถิ่น มาสู่การบริหารท้องถิ่น (local governance) ที่ให้ความสำคัญไม่เพียงกับการปกครองท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังให้ความสำคัญกับการบริหารงานในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น โดยมีประเด็นสำคัญของการบริหารท้องถิ่นตามแนวคิดธรรมาภิบาล ดังนี้

1. ความสำคัญของธรรมาภิบาลกับการบริหารงานในท้องถิ่น

1.1 ความชอบธรรมในการเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมือง (legitimacy) การเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่นต้องเป็นไปอย่างบริสุทธิ์ ยุติธรรม ไม่มีการใช้วิธีการนอกกฎหมาย เพื่อให้ชนะการเลือกตั้ง

1.2 การยึดประโยชน์สุขของประชาชน (public interests) การตัดสินใจของผู้บริหารในเรื่องต่างๆ ต้องยึดประโยชน์สุขของประชาชนเป็นสิ่งในระบบเปิดกว้างให้มีการตรวจสอบได้

1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่น เป็นเรื่องสำคัญเพราะภาคประชาชนนับเป็นหุ้นส่วนของการบริหารงานของรัฐ ต้องมีส่วนร่วมตั้งแต่การร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การร่วมเสนอความคิดเห็น การร่วมตัดสินใจ และการร่วมในการติดตามตรวจสอบ

1.4 การยึดหลักนิติธรรม ในการใช้กฎหมายต้องเป็นธรรมโดยทั่วหน้า ไม่มีการเลือกปฏิบัติ

1.5 ความคุ้มค่าในการบริหารงาน เป็นความคุ้มค่าในด้านประโยชน์สุขของประชาชน มีคุณภาพของงาน อุปกรณ์ได้มาตรฐาน

1.6 คุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงาน พฤติกรรมของผู้บริหารต้องยึดมั่นในสิ่งที่ดีงาม มีเหตุมีผล ก่อให้เกิดความสงบสุขในการบริหารงาน

2. ภาคส่วนในการบริหารท้องถิ่นอย่างมีธรรมาภิบาล

การบริหารท้องถิ่นเป็นการบริหารที่มีภาคส่วนที่สำคัญเกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น พนักงานองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชน และตัวแทนภาครัฐผู้กำกับดูแลการบริหารท้องถิ่น ซึ่งแต่ละภาคส่วนต่างก็มีบทบาทที่ต่างกันแต่ก็อยู่ในบริบทของธรรมาภิบาลท้องถิ่น ดังนี้

2.1 ผู้บริหารท้องถิ่นกับธรรมาภิบาล หมายถึง ผู้บริหารที่มาจากทางเลือกตั้งของประชาชน เข้ามาบริหารงานตามนโยบายที่ประกาศไว้ในช่วงการหาเสียง และได้แถลงต่อสภาท้องถิ่นก่อนการเข้าบริหารงานซึ่งเป็นเสมือน “สัญญาประชาคม” ที่มีต่อประชาชนที่เลือกตนเองเข้ามาบริหารงาน รวมถึงปลัดองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้วย ในฐานะหัวหน้าฝ่ายพนักงานประจำ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนับเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีธรรมาภิบาล ดังนี้

2.1.1 การกำหนดนโยบายการบริหารท้องถิ่น ต้องยึดประโยชน์ของประชาชน และให้ภาคประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย

2.1.2 การกำกับดูแลให้มีการดำเนินการตามนโยบาย มีหน้าที่กำกับดูแลให้ฝ่ายประจำดำเนินการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้

2.1.3 การบริหารอย่างโปร่งใส ตรวจสอบได้ และมีคุณธรรม

2.1.4 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ และเปิดให้มีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบการบริหารงาน

2.1.5 การแก้ไขปัญหา และตอบสนองความต้องการของประชาชน ผู้บริหารท้องถิ่นต้องให้ความสำคัญกับการเอาใจใส่แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน และตอบสนองความต้องการของประชาชน

2.1.6 การประสานงานกับภาครัฐ ในฐานะที่เป็นองค์กรปกครองตนเองของรัฐในระดับสูงสุด

2.1.7 การประสานงานกับองค์กร กลุ่มต่างๆ ในพื้นที่เพื่อร่วมมือกันพัฒนาแก้ไขปัญหาในท้องถิ่น

2.2 สมาชิกสภาท้องถิ่นกับธรรมาภิบาล สมาชิกสภาท้องถิ่นมีบทบาทที่สำคัญต่อท้องถิ่น ดังนี้

2.2.1 การบัญญัติกฎหมาย เพื่อบังคับใช้กับท้องถิ่นนั้นตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายบัญญัติ และต้องคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นที่พึงจะได้รับ

2.2.2 การกำกับตรวจสอบฝ่ายบริหาร เป็นการกำกับ ตรวจสอบการบริหารงานว่ามีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลหรือไม่ มีความผิดปกติในการบริหารงานหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนอย่างแท้จริง

2.2.3 การรวบรวมข้อเรียกร้อง ความต้องการ และความคิดเห็นของประชาชน มาอภิปรายในสภา หรือเสนอเพื่อให้มีการออกเป็นข้อกฎหมาย หรือตั้งเป็นกระทู้ต่อฝ่ายบริหาร เกี่ยวกับเรื่องที่เป็นความเดือดร้อน หรือความต้องการของประชาชน

2.2.4 การให้การศึกษาดูงานแก่ประชาชน เช่น การเปิดให้ประชาชนเข้ามาร่วมรับฟังการประชุมสภา หรือการออกไปให้ความรู้แก่ประชาชนในโอกาสต่างๆ เป็นต้น

2.3 พนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นกับธรรมาภิบาล เป็นผู้มีความสำคัญในการบริหารงานท้องถิ่น ในฐานะผู้ขับเคลื่อนนโยบายของฝ่ายบริหารไปสู่การปฏิบัติให้บังเกิดผลตามที่ฝ่ายบริหารมุ่งหวังไว้ ดังนั้นพนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญ ดังนี้

2.3.1 การยึดหลักนิติธรรมและความโปร่งใส ในฐานะฝ่ายประจำต้องบริหารงานโดยยึดหลักกฎหมาย และรักษาความถูกต้องของกฎหมาย

2.3.2 การยึดผลประโยชน์ของประชาชน พนักงานองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นจะต้องยึดประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

2.3.3 การยึดผลสัมฤทธิ์ในการบริหารงาน ในฐานะเป็นผู้นำนโยบายมาแปลงสู่การปฏิบัติ ต้องบริหารงานเพื่อบรรลุสู่ความสำเร็จและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย มากกว่าการเน้นที่กระบวนการอย่างที่ผ่านมา

2.3.4 การคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน ต้องหาวิธีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ตามแผนงาน โครงการที่ได้รับอนุมัติจากสภาท้องถิ่น

2.4 หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่กำกับ ตรวจสอบ ควรเป็นไปโดยสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นปกครองตนเองอย่างมีอิสระมากที่สุด รัฐควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้มีการบริหารอย่างมีธรรมาภิบาล โดยการอบรมบุคลากรฝ่ายการเมือง และฝ่ายประจำให้รู้และเข้าใจถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ในขณะเดียวกันก็วางระบบบริหารงานที่มีกลไกในการบริหารงานแบบธรรมาภิบาล

2.5 ภาคประชาชนกับธรรมาภิบาลของท้องถิ่น บทบาทสำคัญของภาคประชาชนในบริบทของธรรมาภิบาล คือ การติดตาม ตรวจสอบการใช้อำนาจของตัวแทนประชาชนที่เข้ามาเป็น

ผู้บริหาร สมาชิกสภาท้องถิ่นให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนอย่างแท้จริง มีความโปร่งใส มีมาตรการทางกฎหมาย ภาคประชาชนถือเป็นส่วนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการทำให้การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน เพราะภาคประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยในทางหลักการ และทางปฏิบัติเป็นผู้เลือกตัวแทนเข้าไปใช้อำนาจแทนตนเองในองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นด้วย

สรุปได้ว่า การบริหารท้องถิ่นตามแนวคิดธรรมาภิบาล เป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในปัจจุบันและในอนาคต การบริหารงานของท้องถิ่น ต้องดำเนินไปตามหลักธรรมาภิบาลท้องถิ่นอย่างจริงจัง โดยผู้ที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ และมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อบรรลุประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์จากการมีองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงได้

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ

1. หลักนิติธรรม

1.1 ความหมายของหลักนิติธรรม

สุทธวีรธรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 32) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎหมาย กติกา ที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัด โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพ และความยุติธรรมของสมาชิก

โกวิทย์ พวงงาม (2555, หน้า 423) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของสังคม จึงต้องมีการปรับปรุง ทบทวนแก้ไขเผยแพร่เสมอ

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 9) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรมและไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

จินตนา บุญบงการ (2558, หน้า 17) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การตัดสินใจ และการดำเนินงานต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายจะทำตามอำเภอใจของผู้บริหารหรือของผู้ปกครองไม่ได้

สมคิด บางโม (2558, หน้า 105) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การมีระเบียบ กฎเกณฑ์และระบบกฎหมายที่เชื่อถือได้ส่งเสริมประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชนการกระจายอำนาจ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนกำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2542 ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรมและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 65) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง เป็นหลักที่มีความมุ่งหมายจะคุ้มครองสิทธิ เสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจของรัฐ

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 90) กล่าวว่า หลักนิติธรรม หมายถึง หลักพื้นฐานแห่งกฎหมาย ที่กฎหมายกระบวนการยุติธรรม หรือการกระทำใดๆ จะต้องไม่ฝ่าฝืน หรือแย้งต่อหลักนิติธรรม

สรุปได้ว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ต่างๆ โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายที่ไม่ใช่ตามอำเภอใจ หรืออำนาจของบุคคลจะต้องคำนึงถึงความเป็นธรรม รวมถึงความรัดกุมและรวดเร็วด้วย เป็นที่ยอมรับและยินดีปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของสังคม และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับ อย่างเคร่งครัด และเป็นธรรม ได้รับการปฏิรูประบบอย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ มีการดำเนินการอย่างรวดเร็ว โปร่งใสและตรวจสอบได้รวมทั้งได้รับการยอมรับจากประชาชน

1.2 ความสำคัญของหลักนิติธรรม

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 64) กล่าวว่า หลักนิติธรรมมีความสำคัญต่อการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัดด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้เสีย

ถวิลวดี บุรีกุล (2558, หน้า 242) กล่าวว่า หลักนิติธรรม เป็นเรื่องของการแบ่งแยกอำนาจ (ไม่ก้าวก่ายการทำงาน ของแต่ละฝ่าย เช่น ฝ่ายบริหารย่อมไม่ก้าวก่ายการทำงานของฝ่ายนิติบัญญัติหรือ ฝ่ายตุลาการ) การคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชน หลักความชอบด้วยกฎหมาย ความเป็นอิสระของผู้พิพากษา หลัก “ไม่มีความผิด และไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” และหลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ รวมถึงเรื่องของการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติตามกฎหมาย

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 70) กล่าวว่า การดำรงชีวิตในสังคมเกี่ยวข้องกับความเป็นธรรมการเรียกร้องต้องการความเป็นธรรมในระดับสังคม อาจไม่รวมถึงการกระทำผิดกฎหมายแต่เป็นกติกาภายในสังคมที่มุ่งหวังจะให้ความเท่าเทียมกัน หรือความเสมอภาคกัน เช่น การแบ่งปันทางสังคมอย่างยุติธรรม การซื้อของอย่างยุติธรรม หรือความเป็นธรรมทางธุรกิจ

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 103) กล่าวว่า การนำหลักนิติธรรมไปตรวจสอบกับหน่วยงานของรัฐหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง ว่าเป็นการดำเนินการกิจของหน่วยงานของรัฐนั้นๆ เป็นไปตามหลักนิติธรรมหรือไม่ จำเป็นที่จะต้องจัดกลุ่มภารกิจของหน่วยงานของรัฐและเสียก่อนว่าเป็นหน่วยงานของรัฐที่ทำภารกิจในกลุ่มใด กล่าวคือ ภารกิจในการตรากฎหมาย บังคับใช้กฎหมายหรือตัดสินใจคดีความซึ่งก็คือ องค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหาร องค์กรตุลาการนั่นเอง เมื่อทราบภารกิจขององค์กรนั้นแล้ว ก็จะทำให้ทราบหลักเกณฑ์ของหลักนิติธรรมที่เป็นข้อเรียกร้อง

สำหรับองค์กรที่ทำภาระหน้าที่นั้นๆ ว่ามีหลักเกณฑ์ของหลักนิติธรรม ที่จะต้องยึดถือปฏิบัติอย่างไร โดยที่หลักนิติธรรมเป็นหลักพื้นฐานในทางกฎหมาย หากองค์กรของรัฐทั้งหลายละเมิดหลักนิติธรรม ย่อมนำไปสู่การถูกควบคุมตรวจสอบได้ ไม่ว่าองค์กรนั้นจะเป็นองค์กรนิติบัญญัติ บริหาร หรือตุลาการ ย่อมมีระบบที่จะควบคุมการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรเหล่านั้นได้ทั้งสิ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักนิติธรรมเป็นดังนี้ เป็นหลักที่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายให้มีความแน่นอน มีขอบเขตการใช้อำนาจซึ่งผ่านความเห็นชอบจากประชาชน และมีหลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลังเป็นหลักที่ออกโดยองค์กรนิติบัญญัติอันเป็นองค์กรที่มีพื้นฐานมาจากตัวแทนของประชาชน จะกระทำมิได้เฉพาะภายใต้เงื่อนไขของรัฐธรรมนูญ

1.3 องค์ประกอบของหลักนิติธรรม

สุทธิดรรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า หลักนิติธรรม มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. กฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ มีความเป็นธรรมสามารถปกป้องคนดีและลงโทษคนไม่ดีได้
2. กฎหมายต่างๆ ได้รับการปฏิรู้อย่างสม่ำเสมอให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
3. กระบวนการยุติธรรมมีการดำเนินการอย่างรวดเร็ว โปร่งใสและตรวจสอบได้ รวมทั้งได้รับการยอมรับจากประชาชน
4. ประชาชนตระหนักถึงสิทธิเสรีภาพ หน้าที่ของตนเอง เข้าใจกฎเกณฑ์ต่างๆ และมีส่วนร่วมในกรณีต่างๆ

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 8-9) กล่าวว่า หลักการสำคัญอันเป็นสาระสำคัญของ “หลักนิติธรรม” ประกอบด้วย 7 หลักการ คือ หลักการแบ่งแยกอำนาจ หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง ความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษาหลัก “ไม่มีความผิด และไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” และ หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ

1. หลักการแบ่งแยกอำนาจเป็นพื้นฐานที่สำคัญของหลักนิติธรรม เพราะหลักการแบ่งแยกอำนาจเป็นหลักที่แสดงให้เห็นถึงการอยู่ร่วมกันของการแบ่งแยกอำนาจการตรวจสอบอำนาจ และการถ่วงดุลอำนาจ
2. หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หลักนิติธรรมมีความเกี่ยวพันกันกับสิทธิในเสรีภาพของบุคคล และสิทธิในความเสมอภาค สิทธิทั้งสองประการดังกล่าวข้างต้น ถือเป็นพื้นฐานของ “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์” อันเป็นหลักการสำคัญตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

3. หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง การใช้กฎหมายของฝ่ายตุลาการ หรือฝ่ายปกครองที่เป็นการจำกัดสิทธิของประชาชนมีผลมาจากกฎหมายที่ได้รับความเห็นชอบ จากตัวแทนของประชาชน โดย ฝ่ายตุลาการจะต้องไม่พิจารณาพิพากษาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้แตกต่างไปจากบทบัญญัติของกฎหมาย ฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่จะต้องใช้กฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน ฝ่ายตุลาการมีความผูกพันที่จะต้องใช้ดุลพินิจ โดยปราศจากข้อบกพร่อง

4. หลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา เป็นหลักที่เรียกร้องให้ฝ่ายนิติบัญญัติหรือฝ่ายปกครองที่ออกกฎหมายลำดับรอง กำหนดหลักเกณฑ์ในทางกฎหมายให้เป็นตามหลักความแน่นอนของกฎหมาย หลักห้ามมิให้กฎหมายมีผลย้อนหลัง และหลักความพอสมควรแก่เหตุ

5. หลักความอิสระของผู้พิพากษา ผู้พิพากษาสามารถทำภาระหน้าที่ในทางตุลาการได้โดยปราศจากการแทรกแซงใดๆ โดยผู้พิพากษามีความผูกพันเฉพาะต่อกฎหมายและทำการพิจารณาพิพากษาภายใต้มนธรรมของตนเท่านั้น โดยวางอยู่บนพื้นฐานของความอิสระจาก 3 ประการ กล่าวคือ ความอิสระจากคู่ความ ความอิสระจากรัฐ และความอิสระจากสังคม

6. หลัก “ไม่มีความผิด และไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย” เมื่อไม่มีข้อบัญญัติทางกฎหมายให้เป็นความผิด แล้วจะเอาผิดกับบุคคลนั้นๆ มิได้

7. หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนุญ หมายความว่า รัฐธรรมนุญได้รับการยอมรับให้เป็นกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่สูงสุดในระบบกฎหมายของรัฐนั้น และหากกฎหมายที่อยู่ในลำดับที่ต่ำกว่าขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนุญกฎหมายดังกล่าวย่อมไม่มีผลบังคับ

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 13) กล่าวว่า หลักนิติธรรม มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. หลักการแบ่งแยกอำนาจ
2. หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
3. หน่วยงานที่มีหลักความผูกพันต่อกฎหมายของเจ้าหน้าที่
4. หน่วยงานได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา
5. ผู้มีอำนาจตัดสินใจในหน่วยงานมีความอิสระในการปฏิบัติหน้าที่
6. หน่วยงานยึดหลัก “ไม่มีความผิดไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย”
7. หน่วยงานยึดหลักการทำงานภายใต้กฎ ระเบียบสูงสุด

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 65) กล่าวว่า หลักนิติธรรม มีองค์ประกอบ 7 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. หลักการแบ่งแยกอำนาจ
2. หลักการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
3. หลักความชอบด้วยกฎหมายของฝ่ายตุลาการและฝ่ายปกครอง

4. หลักความชอบด้วยกฎหมายในทางเนื้อหา
5. หลักความเป็นอิสระของผู้พิพากษา
6. หลักไม่มีความผิดและไม่มีโทษโดยไม่มีกฎหมาย
7. หลักความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 92) กล่าวว่า องค์ประกอบของหลักนิติธรรมโดยภาพรวมทั้งส่วนได้รับการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและส่วนที่เป็นผลมาจากการตีความหลักนิติธรรมทั่วไปมี ดังนี้

1. การคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานสำหรับประชาชน
2. หลักการแบ่งอำนาจ
3. การที่กฎหมายตามรูปแบบทั้งหลายย่อมมีผลผูกพันสำหรับองค์กรต่างๆ ของรัฐ
4. หลักที่ว่าด้วยกฎหมายย่อมเป็นเงื่อนไขในการดำเนินงานทั้งหลายของฝ่ายปกครอง
5. การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และสิทธิฟ้องร้องให้หน่วยงานของภาครัฐรับผิดชอบ
6. หลักนิติธรรมทางอาญาและวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งมีต่อหลักการย่อยต่อไปนี้ 1) หลักกฎหมายไม่มีผลย้อนหลัง 2) หลักการห้ามลงโทษซ้ำ 3) หลักการรับผิดชอบต่อการกระทำของตนที่ควรแก่การตำหนิ 4) หลักข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับความเป็นผู้บริสุทธิ์ 5) หลักการห้ามการบังคับให้กล่าวร้ายตนเอง 6) หลักการยกประโยชน์แห่งความสงสัยให้แก่จำเลย 7) หลักการคุ้มครองผู้เสียหายในคดีอาญา และ 8) หลักการชดเชยค่าเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำอันมิชอบของรัฐ

7. หลักนิติธรรมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาโดยทั่วไป
8. หลักความมั่นคงของกฎหมาย
9. หลักความพอสมควรแก่เหตุ หรือหลักการห้ามกระทำการเกินกว่าเหตุ

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักนิติธรรมเป็น ดังนี้ 1) เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับตรากฎหมาย กฎข้อบังคับ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติสามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้ โดยการออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ 2) ต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลัก และ 3) เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

2. หลักคุณธรรม

2.1 ความหมายของหลักคุณธรรม

สุทธธรรม ตันตริจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 32) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้เกิดความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ

โกวิท พวงงาม (2555, หน้า 423) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามปฏิบัติให้เป็นแบบอย่างแก่สังคม และสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อสร้างความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริต

จินตนา บุญบงการ (2558, หน้า 17) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง อาจมีบางเรื่องที่กฎหมายครอบคลุมไม่ถึงจึงต้องอาศัยหลักของคุณธรรม คือ การดำเนินงานไม่ควรคำนึงถึงความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักคุณธรรมด้วย

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 9) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรมและไม่มีการเลือกปฏิบัติโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

สมคิด บางโม (2558, หน้า 105) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การบริหารจัดการต้องยึดความชอบธรรม ความถูกต้องที่มีเหตุผลเปิดเผยข้อมูลได้

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 73) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง ความเชื่อหรือบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับความถูกต้องหรือผิดในความถูกต้องนี้จะถูกกำหนดโดยบริบทของสังคม ปรัชญา ศาสนา ของบุคคลกลุ่มคนที่แตกต่างกันอย่างเป็นอัตวิสัย

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 326) กล่าวว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำอะไรไม่ควรทำ อาจจะกล่าวได้ว่าคุณธรรม คือ จริยธรรมแต่ละข้อที่ถูกนำมาปฏิบัติเป็นนิสัย เช่น ความซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตจนเป็นนิสัย ประกอบวิชาชีพสุจริตจนเป็นนิสัยประจำชาติ พร้อมด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้นมีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรในชาติอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด การดำเนินงานไม่ควรคำนึงถึงความถูกต้องตามกฎหมายเท่านั้นต้องคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักคุณธรรมด้วย

2.1 ความสำคัญของหลักคุณธรรม

ถวิลวดี บุรีกุล (2558, หน้า 242) กล่าวว่า หลักด้านหลักคุณธรรม จริยธรรม คือ การปลอดการทุจริต ปลอดจากการทำผิดวินัย และปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและ

จรรยาบรรณ รวมถึงการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากคอร์รัปชัน การฉ้อราษฎร์บังหลวง การทำลาย หรือการละเมิดจริยธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติและกฎหมาย ทั้งนี้ผู้ที่มีอาชีพ ต่างกันก็จะมีแนวปฏิบัติหรือจริยธรรมที่ต่างกัน อาทิ ผู้ปกครองประเทศย่อมต้อง ยึดหลักคุณธรรมเป็นสำคัญและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 64) กล่าวว่า การปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึก ความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีศีลธรรม คุณธรรมและตรงตามความคาดหวังของสังคม การปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย มีการจัดวางระบบการรายงานความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะ

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 72) กล่าวว่า หลักคุณธรรมอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีในบริบทของสังคมไทย จึงหมายถึงหลักที่จะพิจารณาความประพฤติในทางศีลธรรมว่า ถูกหรือผิด ซึ่งมีแนวคิดในเรื่องหลักคุณธรรมคือ ปลอดจากการทำผิดวินัย ปลอดจากการทำผิดกฎหมาย และปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพ รวมถึงการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ไม่มีการคอร์รัปชัน

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 324) กล่าวว่า ธรรมาภิบาลเป็นเรื่องของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเพื่อพัฒนาสังคมให้รุ่งเรืองโดยทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารร่วม ภายใต้การประสานงานของภาครัฐ หลักคุณธรรมจริยธรรมจะมีความเชื่อมโยงกับหลักธรรมาภิบาลในแง่ของการเป็นกรอบในการควบคุมการทำงานของภาครัฐ ให้สามารถประสานความร่วมมือ และผลประโยชน์ของภาคส่วนได้อย่างลงตัว และมีประสิทธิภาพประสิทธิผล ความเป็นธรรมในการบริหารงานโดยบรรจุอยู่หลัก 6 ประการ ของธรรมาภิบาล หลักคุณธรรม จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของหลักธรรมาภิบาลในการบริหารบ้านเมืองที่ดีโดยเป็นหลักควบคุมปฏิบัติหน้าที่ให้ถูกต้องเหมาะสมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักคุณธรรม เป็นการบริหารจัดการในระบบการปฏิบัติงาน เพื่อใช้เป็นกรอบหรือเป็นแนวทางให้ข้าราชการได้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนอย่างมีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต ยึดหลักความเป็นธรรม ความเสมอภาคในการปฏิบัติงานและกล้ายืนหยัดในความถูกต้อง มนุษยสัมพันธ์ดี รู้จักการเสียสละ อุทิศตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหน่วยงานที่กำหนดไว้ และมีใจเป็นกลางยอมรับฟังความคิดเห็น ส่งเสริมและยกย่องบุคลากรที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในสังคม มีการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ร่วมงานด้วยความจริงใจ

2.3 องค์ประกอบของหลักคุณธรรม

สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า หลักคุณธรรมมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. การร้องเรียนหรือร้องทุกข์ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ทั้งในและนอกองค์การลดลง

2. คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้นมีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรในชาติอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด

3. สังคมมีเสถียรภาพอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขด้วยความมีระเบียบวินัย

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 6) กล่าวว่า หลักคุณธรรมประกอบด้วยหลักการสำคัญ 3 หลักการ คือ หน่วยงานปลอดการทุจริต หน่วยงานปลอดจากการทำผิดวินัย และหน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณ องค์ประกอบของคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากคอร์ปชั่น หรือมีคอร์ปชั่นน้อยลง คอร์ปชั่น การฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยรวมหมายถึง การทำให้เสียหาย การทำลาย หรือการละเมิดจริยธรรม ธรรมเนียมปฏิบัติและกฎหมาย สำหรับพิษภัยของคอร์ปชั่นได้สร้างความเสียหายและความเดือดร้อน และเป็นพฤติกรรมที่ส่งผลในทางลบต่อคุณธรรมของการบริหารจัดการอย่างร้ายแรง เมื่อพิจารณาเรื่องของคุณธรรมจึงควรพิจารณาเรื่องต่อไปนี้

1. องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายอย่างโจ่งแจ้งหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายน้อยลง

2. องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติที่น้อยกว่าหรือไม่ดีเท่าที่กฎหมายกำหนดหรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง

3. องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติที่มากกว่าที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง

4. องค์ประกอบคุณธรรมหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ปลอดจากการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย แต่ใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายหรือปฏิบัติเช่นนี้น้อยลง

สำหรับการที่หน่วยงานปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพนิยมและจรรยาบรรณนั้นเป็นการกระทำผิดวิชาชีพนิยมได้แก่ พฤติกรรมที่สวนทางหรือขัดแย้งกับองค์ประกอบของวิชาชีพนิยมโดย เฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นของการมีจรรยาบรรณวิชาชีพ และการประพฤติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 14) กล่าวว่า หลักคุณธรรม มีองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การปลอดจากการทุจริต

2. การปลอดจากการทำผิดวินัย

3. การปลอดจากการกระทำผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ

4. ความเป็นกลางของผู้บริหาร

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 75) กล่าวว่า หลักคุณธรรม มีองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1. องค์ประกอบที่ไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมคอร์รัปชันในหน่วยงาน
2. องค์ประกอบที่เป็นตัวก่อให้เกิดจรรยาบรรณที่เอื้อต่อการบริหารจัดการที่ดี
3. องค์ประกอบที่เน้นการทำหน้าที่ตามวิชาชีพที่จะทำให้งานประสบความสำเร็จ
4. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเทศะ

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 330) กล่าวว่า กฎหมายเพนเดิลตันได้วางรากฐานหลักคุณธรรมมีองค์ประกอบ เกี่ยวกับการบริหารงานในภาครัฐถึงปัจจุบันมี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. หลักความรู้ความสามารถ คือการยึดถือความรู้ความสามารถเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน แต่งตั้ง โยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง โดยเลือกผู้ที่มีความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับตำแหน่งงานมากที่สุด โดยบรรจุแต่งตั้งผู้ที่มีความเหมาะสมตามเกณฑ์มากกว่าเพื่อให้ได้คนที่เหมาะสมกับงานจริงๆ

2. หลักความเสมอภาคในโอกาส คือการเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีคุณสมบัติทุกคนอย่างเท่าเทียมกันในการสมัครเข้ารับราชการโดยไม่เลือกปฏิบัติอันเป็นสาเหตุเนื่องจากฐานะ เพศ สีผิว เชื้อชาติ และศาสนา เนื่องจากความเสมอภาคทางโอกาสในที่นี้จะหมายถึงความ เสมอภาคในการสมัครเข้ารับราชการแล้ว ยังมีความเสมอภาคในเรื่องของค่าตอบแทน และความเสมอภาคที่ได้รับการปฏิบัติอย่างเสมอหน้ากัน โดยใช้ระเบียบและมาตรฐานเดียวกันทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นเรื่องโอกาสในการรับคัดเลือกในการฝึกอบรม โอกาสในการบรรจุแต่งตั้ง เลื่อนตำแหน่ง หรือโยกย้ายหน้าทึ่การงาน

3. กับความมั่นคงในอาชีพการงาน หลักประกันการปฏิบัติงานในระบบราชการให้แก่ราชการว่าจะได้รับการคุ้มครองจะไม่ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกให้ออกจากงานโดยปราศจาก ความผิด ไม่ว่าจะโดยเหตุผลส่วนตัวหรือทางการเมืองช่วยให้ข้าราชการผู้ปฏิบัติงานรู้สึก มั่นคง ในอาชีพการงาน หน่วยงานพยายามทำให้บุคคลที่จะเข้ามาอยู่กับหน่วยงานมีความมั่นคงในชีวิต ทั้งใน เรื่องอาชีพ เงินเดือน สวัสดิการ และผลประโยชน์เกื้อกูลอื่นๆ ประกันมิให้ถูกกลั่นแกล้งหรือถูกให้ออกจากราชการโดยไม่มี ความผิด

4. หลักความเป็นกลางทางการเมือง คือการไม่เปิดโอกาสให้มีการใช้อิทธิพลทางการเมืองแทรกแซงการปฏิบัติภารกิจของข้าราชการหรืออยู่ภายใต้อิทธิพลของนักการเมืองหรือพรรคการเมืองใดๆ งานที่ข้าราชการเป็นเสมือนเครื่องมือของรัฐบาลในการนำนโยบายไปสู่ภาคปฏิบัติ ซึ่งโดยหลักการแล้วต้องทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถและต้องมีความเป็นกลางทางการเมือง แต่ข้าราชการก็จะต้องได้รับการปกป้องมิให้ถูกแทรกแซงโดยอำนาจอิทธิพลใดๆ ในทางการเมือง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักคุณธรรมเป็นดังนี้ 1) เป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามเป็นแบบอย่างแก่ประชาชน มีชื่อเสียง สุจริต จริตใจ มีระเบียบวินัยมาทำงานตรงต่อเวลาให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ถูกต้อง 2) การบริหารงานต้องมีการตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชน ต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์ส่วนตน มาประชุมอย่างสม่ำเสมอพิจารณาเรื่องต่างๆ ในสภาอย่างมีเหตุผลตรงไปตรงมา 3) ยึดหลักผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และถูกต้องตามกฎหมาย และ 4) จะต้องยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้จัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

3. หลักความโปร่งใส

3.1 ความหมายของหลักความโปร่งใส

สุทธิวรรณ ตันติรัตนวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 32) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการด้านความถูกต้องตรงไปตรงมา อ้างอิงได้ เป็นมาตรฐานเดียวกัน ไม่เลือกปฏิบัติ ทั้งในด้านการให้ทุนและให้โทษ มีโครงสร้างการบริหารจัดเจนพร้อมที่จะเปิดเผยข้อมูลแก่สาธารณชน

โกวิท พวงงาม (2555, หน้า 423) ได้กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและเข้าใจง่าย

จินตนา บุญบงการ (2558, หน้า 12) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การตัดสินใจและการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ต้องสามารถเปิดเผยให้สาธารณชนทราบได้ ไม่มีลักษณะลับลมคมใน งานบางอย่างของหน่วยงานของรัฐต้องทำเป็นความลับ แต่งานส่วนใหญ่ต้องเปิดเผยพร้อมที่จะให้ประชาชนได้รับทราบและตรวจสอบ

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 64) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องเป็นไปด้วยความซื่อสัตย์ ตรงไปตรงมา และเปิดเผยข้อมูลที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้แก่ประชาชน

สมคิด บางโม (2558, หน้า 107) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การทำแบบตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ ตอบคำถามได้มีเหตุผลที่เปิดเผยข้อมูลได้

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 97) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง พฤติกรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือพนักงานในองค์กรทำการใดก็ตามอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 182) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การกำหนดกระบวนการหรือการปฏิบัติการจากหน่วยงานภาครัฐต้องเปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนทั่วไปรับทราบ ไม่ว่ากระบวนการหรือการปฏิบัติการณ์จะเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจหรือไม่

สรุปได้ว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของ คนในชาติโดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูล ข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้ สามารถตรวจสอบได้

3.2 ความสำคัญของหลักความโปร่งใส

ถวิลวดี บุรีกุล (2558, หน้า 243) กล่าวว่า หลักด้านความโปร่งใส คือ ความโปร่งใส ด้านโครงสร้าง (เช่น การมีระบบงานที่ชัดเจน การมีคุณธรรมในการคัดเลือกบุคลากร) ความโปร่งใส ด้านการให้คุณให้โทษ และความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ ยังมีความโปร่งใส ด้านงบประมาณ และด้านข้อมูลข่าวสารที่ต้องเปิดเผยต่อสาธารณชน

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 100) กล่าวว่า ความสำคัญของหลักความโปร่งใส คือ การรับรองสิทธิของประชาชนได้รับข้อมูลราชการ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสีย หรือมีส่วน เกี่ยวข้องใดๆ กับเรื่องนั้นๆ กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งได้แก่ราชการส่วนกลาง ราชการ ส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานของรัฐในรูปแบบต่างๆ มีหน้าที่ให้บริการ ข้อมูลข่าวสารในครอบครองแก่สาธารณะ

กิจจา บานชื่น, และกณิกนันต์ บานชื่น (2559, หน้า 227) กล่าวว่า ความสำคัญของ หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และ สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์การให้ มี ความโปร่งใส มีการเปิดเผยข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชน สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องได้

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 182) กล่าวว่า จากแนวคิดความโปร่งใส มีการเปลี่ยนแปลงไปจากช่วงยุคก่อนธรรมาภิบาลอย่างมาก จากแต่เดิมที่เน้นเฉพาะเรื่องการเมือง และความมั่นคงให้ความสำคัญในมิติด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ขอบเขตของแนวความคิดความโปร่งใส ภายใต้หลักธรรมาภิบาล จึงได้รับการขยายแนวความคิดความโปร่งใสภายใต้ความหมายใหม่นี้ ได้รับความนิยมนำไปปรับใช้ทั่วทุกแห่ง ซึ่งเป็นการขยายตัวของแนวความคิดความโปร่งใส โดยที่องค์การ ระหว่างประเทศเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการขยายตัวดังกล่าว แนวความคิดความโปร่งใสก็ได้รับความ พัฒนาอีกครั้งจากเดิมที่ได้รับการเปิดเผยข้อมูลนั้นจะเกิดได้ก็ต่อเมื่อประชาชนต้องให้รัฐบาล เปิดเผยเสียก่อนถึงจะเปิดเผยได้ แต่ด้วย กระแสการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ต้องการรู้ข้อมูลและ ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลประกอบกับความสามารถของเทคโนโลยีในการเข้าถึงข้อมูลต่างๆ นั้น มีความล้ำหน้าไปมากจึงทำให้เกิดแรงกดดันต่อรัฐบาลต้องเปิดเผยข้อมูล ของตนเองออกมาให้มากที่สุด ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนเกิดความไว้วางใจต่อรัฐบาลมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่าแนวความคิด ความโปร่งใสปัจจุบันได้ผนวกกับมิติทางด้านการเมืองและเศรษฐกิจ ในปัจจุบันด้วยปัจจัยด้านเทคโนโลยี

แนวคิดโปร่งใสจึงได้ถูกทำให้มีความเป็นเชิงรุกมากขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักความโปร่งใสหลักที่แก้ไขการทุจริตคอร์ปชั่น มีการตรวจสอบได้และเปิดเผยได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นหลักที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ในการบริหารของหน่วยงาน มีการตรวจสอบการทำงานในหน่วยงานเพื่อให้เกิดความยุติธรรม และเป็นหลักที่มีความโปร่งใสของระบบการให้คุณและระบบการให้โทษ และมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน

3.3 องค์ประกอบของหลักความโปร่งใส

สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า หลักความโปร่งใสมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. รัฐทำการสำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐและเจ้าหน้าที่
2. ส่วนราชการมีเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับ
3. ส่วนราชการมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมและเปิดเผยต่อ

สาธารณะ

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 7) กล่าวว่า ประกอบไปด้วยหลักการย่อย 4 หลักการ คือ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านโครงสร้าง หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้คุณ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการให้โทษ หน่วยงานมีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูล

1. ความโปร่งใสด้านโครงสร้าง ประกอบด้วยพฤติกรรม ต่อไปนี้
 - 1.1 มีการตรวจสอบภายในที่เข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการตรวจสอบคณะกรรมการสอบสวน เป็นต้น
 - 1.2 โปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมดได้อย่างชัดเจน
 - 1.3 ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม รับรู้การทำงาน
 - 1.4 มีเจ้าหน้าที่มาด้วยระบบคุณธรรมมีความสามารถสูงมาอยู่ใหม่มากขึ้น
 - 1.5 มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานตรวจสอบขึ้นมาใหม่
 - 1.6 มีฝ่ายบัญชีที่เข้มแข็ง
2. ความโปร่งใสด้านให้คุณ ประกอบด้วยพฤติกรรม ต่อไปนี้
 - 2.1 มีค่าตอบแทนพิเศษในการปฏิบัติงานเป็นผลสำเร็จ
 - 2.2 มีค่าตอบแทนเพิ่มสำหรับการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ
 - 2.3 มีค่าตอบแทนพิเศษให้กับเจ้าหน้าที่ที่ซื่อสัตย์
 - 2.4 มีมาตรฐานเงินเดือนสูงพอเพียงกับค่าใช้จ่าย
3. ความโปร่งใสด้านการให้โทษ ประกอบด้วยพฤติกรรม ต่อไปนี้
 - 3.1 มีระบบการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ

- 3.2 มีวิธีการพิจารณาลงโทษผู้ทำผิดอย่างยุติธรรม
- 3.3 มีการลงโทษจริงจัง หนักเบาตามเหตุแห่งการกระทำผิด
- 3.4 มีระบบการฟ้องร้องผู้กระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ
- 3.5 หัวหน้างานลงโทษผู้ทุจริตอย่างจริงจัง
- 3.6 มีการปรามผู้ส่อทุจริตให้เลิกความพยายามทุจริต
- 3.7 มีกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว
4. ความโปร่งใสด้านการเปิดเผย ประกอบด้วยพฤติการณ์ ต่อไปนี้
 - 4.1 ประชาชนได้เข้ามารับรู้ การทำงานของคณะกรรมการตรวจสอบ
 - 4.2 ประชาชนและสื่อมวลชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดหา การให้สัมปทาน การออกกฎระเบียบ และข้อบังคับต่างๆ
 - 4.3 ประชาชน สื่อมวลชน และองค์กรพัฒนาเอกชน ได้มีโอกาสควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีการต่างๆ มากขึ้น
 - 4.4 มีการใช้กลุ่มวิชาชีพภายนอก เข้ามาร่วมตรวจสอบ

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 15) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

 1. ความโปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน
 2. ความโปร่งใสด้านระบบการให้คุณ
 3. ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ
 4. ความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน

สมคิด บางโม (2558, หน้า 121) กล่าวว่า องค์ประกอบของความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล นั้นข้อมูลต้องดำเนินการให้เกิด 3 ซีเอส (3Cs) ได้แก่ ความชัดเจน (clear) ความแน่นอน (consistent) และการจัดทำข้อมูลมีมาตรฐานเดียว (comparable)

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 98-99) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

 1. ความโปร่งใสด้านโครงสร้างของระบบงาน ได้แก่ ระบบของหน่วยงานโปร่งใส เห็นระบบงานทั้งหมด มีระบบตรวจสอบภายในหน่วยงานที่เข้มแข็ง
 2. ความโปร่งใสด้านระบบการให้คุณ ได้แก่ มีรางวัลหรือผลตอบแทนต่อบุคลากร ที่ทำงานประสบความสำเร็จ มีการตอบแทนบุคลากรที่ทำงานมีประสิทธิภาพ
 3. ความโปร่งใสของระบบการให้โทษ ได้แก่ ระบบที่มีประสิทธิภาพต่อการกล่าวโทษและฟ้องร้องผู้กระทำความผิดในองค์กร ระบบที่มีประสิทธิภาพในการตรวจสอบการทำงาน

4. ความโปร่งใสด้านการเปิดเผยของระบบงาน ได้แก่ ประชาชนได้เข้ารับการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ประชาชน สื่อมวลชนและองค์กรพัฒนาเอกชนได้มีโอกาสการควบคุมฝ่ายบริหารโดยวิธีการต่างๆ มากขึ้น และมีการใช้สมาคมวิชาชีพเข้าร่วมตรวจสอบหน่วยงาน

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 228) กล่าวว่า หลักความโปร่งใสมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1. ข้อมูลของรัฐบาลและกฎหมายได้รับการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง องค์ประกอบแรก ต้องการวัด คือ ต้องการทราบว่ากฎหมายชั้นพื้นฐานและข้อมูลที่ว่าด้วยสิทธิต่างๆ ของประชาชนได้รับการเปิดเผยถ่ายทอดมาจากภาษาที่เข้าใจง่ายและหลายภาษาหรือไม่ประกอบดังกล่าว ยังดูในเรื่องของคุณภาพและการเข้าถึงของข้อมูลที่ได้รับการเปิดเผยโดยรัฐบาล

2. สิทธิการเข้าถึงข้อมูลของประชาชน องค์ประกอบที่สองต้องการวัดว่าประเทศนั้นๆ มีการรองรับให้เกิดการร้องขอข้อมูลที่รัฐบาลถือครองหรือไม่ นอกจากนี้ยังต้องการวัดอีกว่าการร้องขอข้อมูลของประชาชนได้ถูกตอบสนองโดยรัฐบาลอย่างเหมาะสมและทันเวลาหรือไม่

3. การมีส่วนร่วมของประชาชน องค์ประกอบที่สามนี้ต้องการชี้วัดความมีประสิทธิภาพของกลไกการมีส่วนร่วม ได้แก่ กลไกการคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การแสดงออก การรวมกลุ่มและการจัดตั้งสมาคม และการเรียกร้องรัฐบาล

4. กลไกตอบสนองเรื่องร้องทุกข์ องค์ประกอบสุดท้ายต้องการวัดว่าประชาชนสามารถส่งคำร้องทุกข์ลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับคุณภาพการบริการสาธารณะและความบกพร่องของเจ้าหน้าที่ไปยังหน่วยงานรัฐบาลที่เกี่ยวข้องตามกฎหมายหรือไม่ ทั้งนี้ต้องดูด้วยว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐมีการตอบสนองต่อข้อร้องทุกข์อย่างไร

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักความโปร่งใสเป็นดังนี้ 1) เป็นการเน้นวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส 2) มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา 3) มีความชัดเจน สะดวกในการค้นหาข้อมูล 4) ข้อมูลมีความแน่นอน จัดทำข้อมูลมีมาตรฐานเดียว 5) มีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ และ 6) มีเกณฑ์ในการใช้ดุลพินิจที่ชัดเจนเป็นที่ยอมรับ

4. หลักความรับผิดชอบ

4.1 ความหมายของหลักความรับผิดชอบ

สุทธิวรรณ ตันติธรรมาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 32) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบหมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ การมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา การเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าหาญที่จะยอมรับผลดีและผลเสียจากการกระทำของตนเอง

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 12) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความรับผิดชอบในผลงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการตอบสนองต่อความคาดหวัง

ของสาธารณะเป็นเรื่องของความพร้อมจะรับผิดชอบความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ สำเนักรับผิดชอบ เป็นคุณสมบัติหรือทักษะ

โกวิทย์ พวงงาม (2555, หน้า 423) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การเอาใจใส่ปัญหาของบ้านเมือง และมุ่งมั่นแก้ปัญหา รวมถึงการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง

สมคิด บางโม (2558, หน้า 107) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ สำนึกในความรับผิดชอบต่อผลดีและผลเสียจากการกระทำของตน

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 107) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การพร้อมรับผิดชอบเป็นการรับถึงผลของการกระทำ การดำเนินงาน และการรับผลที่จะตามมาที่เป็นได้ทั้งทางบวก และในทางลบของการตัดสินใจ และการกระทำ รวมถึง การตอบสนองต่อสาธารณะ ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 35) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การให้คำมั่นสัญญาว่าจะมีการบริหารจัดการสาธารณะที่ยุติธรรมและเป็นธรรมในเชิงของอำนาจ

สรุปได้ว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การให้บริการแก่ประชาชนในพื้นที่ ความรับผิดชอบ มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา การมีความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคมต่อประโยชน์ส่วนรวม การใส่ใจปัญหาสาธารณะ การกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาโดยที่ทุกฝ่ายยอมรับร่วมกันได้

4.2 ความสำคัญของหลักความรับผิดชอบ

ถวิลวดี บุรีกุล (2558, หน้า 243) กล่าวว่า หลักสำเนักรับผิดชอบ หรือพร้อมรับผิดชอบ เป็นเรื่องของความพร้อมที่จะรับผิดชอบ ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ โดยการมีเป้าหมายที่ชัดเจน การสร้างการเป็นเจ้าของร่วมกัน การทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการ พฤติกรรมที่ไม่เอื้อต่อการทำงาน การมีแผนการสำรอง การติดตามและประเมินผล การทำงาน

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 107) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ เป็นแนวทาง กลไก และข้อปฏิบัติ ซึ่งผู้ที่ได้มีส่วนได้ส่วนเสียในบริการสาธารณะให้เพื่อประกันผลการงานปฏิบัติ ในระดับที่พอใจ ซึ่งผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประกอบไปด้วยบุคคล 3 กลุ่ม ได้แก่

1. สาธารณชนและประชาชน ซึ่งเป็นผู้รับบริการจากระบบราชการและมีความคาดหวังว่าจะได้รับสิ่งดีจากการจัดการของระบบราชการ
2. ผู้นำทางการเมืองละผู้บริหารองค์กร
3. ผู้บริหาร (ข้าราชการ)

ดังนั้นหลักความรับผิดชอบเกี่ยวข้องกับแนวทางหรือวิธีการที่ข้าราชการและหน่วยงานรัฐ จัดการกับความคาดหวังที่หลากหลาย ซึ่งแบ่งได้เป็น 4 รูปแบบ คือ 1) ตามสายงานบังคับบัญชา คือ การรับผิดชอบจากการดำเนินงานตามสายงานของตน 2) ตามกฎหมาย คือ การรับผิดชอบตามกฎหมาย ข้อบังคับ กฎระเบียบ 3) ตามวิชาชีพ คือ การรับผิดชอบภาระหน้าที่ จรรยาบรรณ และ 4) ตามการเมือง คือ การรับผิดชอบจากประชาชนที่ทำการเลือกผู้แทนขึ้นมาสู่อำนาจ

กิจจา บานชื่น, และกณิกนันต์ บานชื่น (2559, หน้า 227) กล่าวว่า เป็นการตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับจากผลการกระทำ

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 47) กล่าวว่า การสำนึกรับผิดชอบงานอยู่ในบริบทสังคม การเปลี่ยนแปลงใดๆ ของบริบททางสังคมย่อมมีผลกระทบต่อการทำงานของสำนึก รับผิดชอบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำนึกรับผิดชอบสำหรับหน่วยงานภาครัฐก็เช่นกัน การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อการบริหารงานภาครัฐ เช่น การปฏิรูประบบราชการ โลกาภิวัตน์และการจัดการปกครอง เป็นต้น ล้วนส่งผลต่อการทำงาน การบริหารงานภาครัฐอำนาจ และบทบาท ของภาครัฐและหน่วยงานของรัฐและสำนึกรับผิดชอบ ในที่นี้พูดถึงการเปลี่ยนแปลงสองอย่าง ที่มีผลต่อการทำงานของสำนึกรับผิดชอบสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ได้แก่ การปฏิรูประบบราชการและการจัดการปกครองที่ส่งผลต่อการบริหารงานภาครัฐอย่างมาก

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักความรับผิดชอบเป็นดังนี้ มีความชัดเจนและต้องมีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างเสมอภาค ดำเนินการโดยมุ่งผลที่ผู้รับบริการเป็นสำคัญ ต้องจัดให้มีกลไกตรวจสอบความถูกต้องในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกคน หรือที่เรียกว่าระบบการควบคุมภายใน ต้องมีกระบวนการหรือองค์กรอื่นคอยตรวจสอบองค์กรนั้น

4.3 องค์ประกอบของหลักความรับผิดชอบ

สุทธีวรรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องให้การยอมรับและความพอใจ
2. งานที่ปฏิบัติบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
3. คุณภาพของงานทั้งด้านปริมาณ ความถูกต้องครบถ้วน รวมทั้งจำนวนความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน และจำนวนการร้องเรียนหรือการกล่าวหาที่ได้รับ

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 12-13) กล่าวว่า ความรับผิดชอบเป็นการสำนึก รับผิดชอบเป็นคุณสมบัติหรือทักษะที่บุคคลพึงแสดงออกเพื่อเป็นเครื่องชี้ว่าได้ยอมรับในภารกิจที่ได้รับมอบหมายและนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ ประกอบด้วยหลักการย่อย ดังนี้

1. การมีเป้าหมายที่ชัดเจน การมีเป้าหมายชัดเจนเป็นสิ่งสำคัญสิ่งแรกของระบบ
สำนักรับผิดชอบ กล่าวคือ องค์กรจะต้องทำการกำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติ
การสร้างวัฒนธรรมใหม่ให้ชัดเจนว่าต้องการบรรลุอะไรและเมื่อไรที่ต้องการเห็นผลลัพธ์นั้น

2. ทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน จากเป้าหมายที่ได้กำหนดเอาไว้ ต้องประกาศให้
ทุกคนได้รับรู้และเกิดความเข้าใจ ถึงสิ่งที่ต้องการบรรลุ และเงื่อนไขเวลาที่ต้องการให้เห็นผลงาน
เปิดโอกาสให้ทุกคนได้เป็นเจ้าของโครงการสร้างวัฒนธรรมนี้ร่วมกัน เพื่อให้เกิดการประสานกำลังคน
ร่วมใจกันทำงาน เพื่อผลิตภาพโดยรวมขององค์กร

3. การปฏิบัติการณ์อย่างมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จของการสร้างวัฒนธรรมสำนักร
รับผิดชอบ อยู่ที่ความสามารถของหน่วยงานในการสื่อสารสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นในองค์กร
ผู้บริหารให้ความสำคัญ สนับสนุน แนะนำ ทำการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและมีการประสานงานร่วมมือ
กันทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในองค์กร

4. การจัดการพฤติกรรมที่ไม่เอื้อการทำงานอย่างไม่หยุดยั้ง ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลง
นับว่าเป็นเรื่องปกติ และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงมักจะมีการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงเสมอ
หน่วยงานต้องมีมาตรการในการจัดการกับพฤติกรรม การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อให้ทุก
คนเกิดการยอมรับแนวความคิดและเทคโนโลยีใหม่ๆ

5. การมีแผนการสำรอง ส่วนประกอบสำคัญขององค์กรที่มีลักษณะวัฒนธรรม
สำนักรับผิดชอบ ต้องมีการวางแผนฟื้นฟู ที่สามารถสื่อสารให้ทุกคนในองค์กรได้ทราบและเข้าใจ
ถึงแผน และนโยบายของ องค์กร และที่สำคัญ คือ ต้องมีการกระจายข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องสมบูรณ์
อย่างเปิดเผย

6. การติดตามและประเมินผลการทำงาน องค์กรจำเป็นต้องมีการติดตามและ
ประเมินผลการทำงานเป็นระยะๆ อย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบดูว่าผลงานนั้นเป็นไปตามมาตรฐาน
คุณภาพงานที่กำหนดไว้หรือไม่ ผลงานที่พบว่ายังไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดต้องมี
การดำเนินการแก้ไขในทันที ขณะที่ผลงานที่ได้มาตรฐานต้องได้รับการยอมรับยกย่องในองค์กร

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 18) กล่าวว่า มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ
ดังนี้

1. หน่วยงานที่มีการสร้างความเป็นเจ้าของร่วมกัน
2. หน่วยงานที่มีเป้าหมายที่ชัดเจน
3. หน่วยงานมีการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ
4. หน่วยงานมีระบบติดตามประเมินผล
5. หน่วยงานมีการจัดการกับผู้ไม่มีผลงาน
6. หน่วยงานมีแผนสำรอง

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 37) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ
มีองค์ประกอบ ดังนี้

1. มีวัตถุประสงค์ชัดเจนว่าต้องการบรรลุเป้าหมายอะไร
 2. การที่บุคลากรในองค์การมีความรู้สึกร่วมกันว่าพวกตนเป็นเจ้าของและสำนึก
ว่าทุกคนในองค์กรต่างร่วมเป็นเจ้าของร่วมกัน
 3. มีวิธีการทำงานหรือกลไกในองค์การ เพื่อช่วยให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้
 4. จัดการกับคนอุ้งงานเกี่ยงงาน ไม่ยอมปรับปรุงตัวเอง
 5. การวางแผนสำรองไว้
 6. นำวิธีการวัด ประเมินผลลัพธ์แบบใหม่ ยกย่องผู้ทำงานได้ตามเป้า
- สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักความรับผิดชอบเป็นดังนี้ 1) มีความตระหนัก
ในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน 2) มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชนโดยการมีเป้าหมายที่ชัดเจน
มีแผนงาน 3) การติดตามและประเมินผลงานที่ปฏิบัติแล้วว่ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่
4) มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน 5) มีความกล้าหาญที่จะยอมรับ
ผลการกระทำ และ 6) เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก

5. หลักความคุ้มค่า

5.1 ความหมายของหลักความคุ้มค่า

สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 32) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า
หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม

โกวิทย์ พวงงาม (2555, หน้า 424) ได้กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง
การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดเกิดประโยชน์สูงสุด มีความคุ้มค่า

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 13) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง หลักการนี้
คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด
สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลนั่นเอง

สมคิด บางโม (2558, หน้า 107) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหาร
จัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วม

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 91) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การทำให้
มูลค่าของผลผลิตเกิดผลประโยชน์สูงกว่าต้นทุนการผลิต หรือการทำกำไรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 92) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง
ต้นทุนของการใช้และการจัดการทรัพยากรต่างๆ ทั้งหมดทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นตัวเงินและ
ไม่เป็นตัวเงิน ต้องเหมาะสมกับผลลัพธ์ที่ตั้งใจมากที่สุด โดยมีความสมดุลที่เชื่อมโยงกันของ

การประหยัดอย่างมีประสิทธิภาพ การมีประสิทธิภาพผลรวมทั้งเกิดความเสมอภาค และเป็นการมองระยะยาวเพื่อความยั่งยืน

สรุปได้ว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรณรงค์ให้คนไทยมีความประหยัด ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และมีการรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

5.2 ความสำคัญของหลักความคุ้มค่า

ถวิลวดี บุรีกุล (2558, หน้า 243) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า หลักการนี้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในการ บริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด สิ่งเหล่านี้เป็นผลในการ ปฏิบัติอันเกิดจากการใช้หลักธรรมาภิบาลนั่นเอง ประกอบด้วย การประหยัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และมีความสามารถในการ แข่งขันได้

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 91) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่าเป็นลักษณะการจัดการที่เน้นการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่า เกิดการใช้ทรัพยากรที่ประหยัด หรือเกิดการใช้ให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมเพื่อผลประโยชน์ในท้ายที่สุดต่อการแข่งขัน การเกิดประโยชน์สูงสุด หรือเกิดผลประโยชน์ที่มากกว่าต้นทุนที่เสียไปในการนำทรัพยากรเหล่านั้นมาใช้ก็คือ การพิจารณาดัชนีการเงิน การวิเคราะห์ด้านการเงิน เป็นการประเมินการเปลี่ยนแปลงฐานะทางการเงินของผู้มีส่วนร่วมในโครงการโดยจะคำนึงถึงการกระจายรายได้และสภาพความเป็นเจ้าของทุนมากกว่า

กิจจา บานชื่น, และกณิกนันต์ บานชื่น (2559, หน้า 227) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยทำให้สังคมเป็นสังคมที่รู้คุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และบริหารงานด้วยความประหยัด มีประสิทธิภาพและประผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาครัฐที่ต้องให้บริการที่มีคุณภาพต่อประชาชน

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 92) กล่าวว่า ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มค่า คือ ประสิทธิภาพของรัฐบาลเป็นเรื่องของความสามารถที่รัฐบาลจะสร้างนโยบายและนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีตัวชี้วัด คือ คุณภาพของการจัดการของรัฐ คุณภาพของภาคราชการ ความสามารถของข้าราชการ ความเป็นอิสระของข้าราชการจากความกดดันทางการเมือง การยึดถือปฏิบัติตามนโยบายของภาครัฐ การไม่มีนโยบายที่มีต่อระบบตลาดเช่นการควบคุมราคา เป็นต้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มค่า คือ หลักประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ ที่มีองค์ประกอบย่อยคือการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม ความสามารถในการปฏิบัติงานของข้าราชการ และเน้นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักความค่านั้นต้องคำนึงถึงความประหยัด ประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับ คำนึงถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลและความคุ้มค่าของการปฏิบัติงาน

มององค์รวม คำนึงถึงระยะยาว การปฏิบัติหน้าที่เป็นเลิศทุกด้านมีระบบคุณภาพมาตรฐาน การรู้จัก เลื่อนนำวิธีการและเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้บุคคลต้องได้รับการพัฒนาความสามารถอย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และคำนึงถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ

5.3 องค์ประกอบของหลักความคุ้มค่า

สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า มีองค์ประกอบ ที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจ
2. การทำงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ
3. ความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่างๆ รวมถึงความประหยัดงบประมาณ

1. การประหยัด หมายถึง

- 1.1 การทำงานและผลตอบแทนบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสม
- 1.2 การไม่มีความขัดแย้งเรื่องผลประโยชน์
- 1.3 การมีผลผลิตหรือบริการได้มาตรฐาน
- 1.4 การมีการตรวจสอบภายในและการจัดทำรายงานการเงิน
- 1.5 การมีการใช้เงินอย่างมีประสิทธิภาพ

2. การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด หมายถึง

- 2.1 มีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.2 มีการพัฒนาทรัพยากรบุคคล
- 2.3 มีการใช้ผลตอบแทนตามผลงาน

3. ความสามารถในการแข่งขัน หมายถึง

- 3.1 การมีนโยบาย แผน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย
- 3.2 การมีการเน้นผลงานด้านบริการ
- 3.3 การมีการประเมินผลการทำงาน
- 3.4 ผู้บริหารระดับสูงมีสภาวะผู้นำ

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 19) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่ามีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การประหยัด
2. การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
3. มีศักยภาพในการแข่งขัน

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 92) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่ามีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การวัดการบริหารการใช้ทรัพยากร เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนร่วมที่คุ้มค่า

2. ด้านการประหยัด คือ การทำให้มูลค่าของการผลิต หรือผลประโยชน์สูงสุดกว่าต้นทุนในการผลิต หรือการทำให้ทำให้เกิดประโยชน์

3. การวัดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ในด้านดัชนีเศรษฐกิจ การพัฒนาทางการเงิน การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านความสามารถของรัฐบาล และด้านความสามารถของโครงสร้างพื้นฐานสาธารณูปโภค การสื่อสาร การประปา การคมนาคม

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 303-304) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หรือการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีทั้งของประเทศในปัจจุบันสามารถนำมาสังเคราะห์ได้ว่ามีมิติที่เกี่ยวข้องกับความคุ้มค่าประกอบด้วย

1. หลักประสิทธิภาพ
2. หลักประสิทธิผล
3. หลักการตอบสนอง
4. หลักความเสมอภาค

ดังนั้น การพิจารณาความคุ้มค่า คือ ผลประโยชน์สูงสุด ศักยภาพในการแข่งขัน ได้มาเป็นส่วนย่อยของมิติที่ใช้เป็นตัวชี้วัดธรรมาภิบาล จากแนวคิดและการชี้วัดหลักความคุ้มค่า ในปัจจุบันจะพิจารณาจาก 1) การประหยัด 2) ประสิทธิภาพ และ 3) ประสิทธิผล

สรุปได้ว่า องค์ประกอบของหลักคุ้มค่าเป็น ดังนี้ 1) ผู้บริหารต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด 2) ในการจัดการจำเป็นจะต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่า การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด 3) ความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม และ 4) รมรงค้ให้บุคลากรมีความประหยัด และรักษาระรรมชาติให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. หลักการมีส่วนร่วม

6.1 ความหมายของหลักการมีส่วนร่วม

สุทธธีรธรณ ดันตริจนางค์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 32) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การกระจายโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารและการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ การจัดสรรทรัพยากร ตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากประชาชน

โกวิทย์ พวงงาม (2555, หน้า 423) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความคิดเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 11) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการซึ่งประชาชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนรวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย

ปธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 65) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจร่วมแสดงทัศนะ เสนอปัญหา ร่วมตัดสินใจและร่วมตรวจสอบ โดยมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง

สมคิด บางโม (2558, หน้า 107) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนรับรู้และร่วมปฏิบัติกิจกรรมด้วย

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 83) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นกระบวนการทางการเมืองและสังคม ที่ประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจะได้มีโอกาสแสดงทัศนะ ความต้องการ การเรียกร้องต่อกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 112) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง เป็นการกระจายโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมทางการเมือง และการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนและของชาติ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชน โดยการเริ่ม การให้ข้อมูล การแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำ ปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตามตรวจสอบ ร่วมรับผล ตลอดจนการควบคุมโดยจากประชาชน

รูดท์ (Roodt, 2001, p. 469) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมของประชาชนไม่ว่าในระดับมากหรือน้อยในองค์การ ไม่ว่าจะทางตรงหรือทางอ้อมที่เกี่ยวกับการตัดสินใจเพื่อการปฏิบัติงานพัฒนา

อิม (Im, 2001, p.233) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง ระบบที่ยอมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจขององค์การทางราชการและดำเนินนโยบายที่ประชาชน ให้ความสนใจและมีอิทธิพลต่อประชาชน

สรุปได้ว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวน สาธารณะ การประชาพิจารณ์ หรือการแสดงประชามติ ด้วยการแสดงความคิดเห็นหรือจำนวน ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินการเรื่องต่างๆ รวมถึงการให้ประชาชนเข้าร่วมการประเมินผลการปฏิบัติงาน การเข้ามามีส่วนร่วมการให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมรับรู้และ

ร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจ

6.2 ความสำคัญของหลักการมีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2558, หน้า 243) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนคติและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อ ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบายและการตัดสินใจของรัฐ ประกอบด้วยการให้ข้อมูล ต่อผู้เกี่ยวข้อง การเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน การวางแผนร่วมกัน การร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามตรวจสอบ และการร่วมรับผล ตลอดจนพิจารณา การเข้าถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนกลุ่มต่างๆ อย่างเสมอภาคเท่าเทียม ด้วยเหตุนี้จึงต้องมีการพัฒนาศักยภาพของประชาชนให้สามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ โดยที่คุณค่าของการมีส่วนร่วม คือ คุณภาพของการตัดสินใจ เราสามารถ คาดการณ์ความหวังกังวลและทัศนคติของสาธารณชนได้ และสามารถระบุปัญหา ได้ดีกว่า มีการพิจารณาทางเลือกต่างๆ อย่างเต็มที่และมีความเข้าใจที่ดีขึ้นด้วย

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 102) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ละเอียดอ่อนและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดกระบวนการมีส่วนร่วมกับประชาชน ถือว่าเป็นหัวใจในการบริหารการมีส่วนร่วมให้ประสบความสำเร็จ หน่วยงานรัฐที่เป็นเจ้าของโครงการต้องมีความจริงจัง เปิดเผย ซื่อสัตย์ ปราศจากอคติ ให้เกียรติซึ่งกันและกัน มีการสื่อสารสองทางตลอดเวลาโดยเฉพาะการให้ข้อมูลที่ถูกต้องและเพียงพอต่อผู้มีส่วนได้เสีย การเลือกรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนต้องคำนึงถึงความเหมาะสมในการดำเนินการโดยพิจารณาจากประเภทและขนาดโครงการ ความหลากหลายและลักษณะที่แตกต่างของพื้นที่ และกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียตลอดจนความแตกต่างด้านวัฒนธรรม สังคมและค่านิยมระดับความสนใจของชุมชนในโครงการ

ทิวากร แก้วมณี (2559, หน้า 83) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นของประชาชนมีความสำคัญ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนได้มีผู้มองว่าเป็นวิธีการที่ผู้มีอำนาจตัดสินใจได้รับพันธกิจที่ต้องการ
2. กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีการบูรณาการสูงจะทำให้มีกระบวนการตัดสินใจได้อย่างดี
3. สาธารณชนที่สนใจเข้ามาเกี่ยวข้องในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ
4. โครงการมุ่งที่จะสร้างหลักประกันให้เกิดการมีส่วนร่วม โดยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งหมดที่มองว่าจะได้รับผลกระทบ
5. ให้เทคนิคที่หลากหลายเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มที่แตกต่างกันไป

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 112) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสแสดงทัศนะ และเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารในระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทางทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งสรรข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้เสีย และเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม ทั้งนี้ เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เป็นการสร้างฉันทามติและทำให้ง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ อีกครั้ง ช่วยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าในกรณีที่ย่ำแย่ที่สุด ช่วยให้เกิดความน่าเชื่อถือ ความสะดวกสบาย และช่วยเหลือให้ทราบความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน รวมทั้ง เป็นการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

สรุปได้ว่า ความสำคัญของหลักการมีส่วนร่วม เป็นกระบวนการซึ่งประชาชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีโอกาสแสดงทัศนะและเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งมีการนำความคิดเห็นดังกล่าวไปประกอบการพิจารณากำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการสื่อสารระบบเปิด กล่าวคือ เป็นการสื่อสารสองทาง ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งประกอบไปด้วยการแบ่งข้อมูลร่วมกันระหว่างผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีในสังคม

6.3 องค์ประกอบของหลักการมีส่วนร่วม

สุทธิวรณ ตันติรจนางค์, และคนอื่นๆ (2553, หน้า 34) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วมมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือผู้ได้รับผลกระทบได้รับความพึงพอใจ
2. จำนวนผู้เข้าร่วมแสดงความคิดเห็นหรือจำนวนข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็น

ของประชาชนในการดำเนินการเรื่องต่างๆ รวมถึงคุณภาพของการเข้ามามีส่วนร่วม

ถวิลวดี บุรีกุล (2555, หน้า 8) กล่าวว่า ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ หลักการมีส่วนร่วมประกอบไปด้วยหลักการสำคัญ 4 หลักการ คือ

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับต่ำสุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการติดต่อสื่อสารระหว่างผู้วางแผนโครงการกับประชาชน เพื่อให้ข้อมูลแก่ประชาชนเกี่ยวกับการตัดสินใจของ

ผู้วางแผนโครงการ และยังเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นหรือเข้ามาเกี่ยวข้องใดๆ เช่น การแถลงข่าว การแจกข่าว การแสดงนิทรรศการ และการทำหนังสือพิมพ์ให้ข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ

2. ระดับการเปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าระดับแรก กล่าวคือ ผู้วางแผนโครงการเชิญชวนให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นเพื่อให้ได้ข้อมูลมากขึ้น และประเด็นในการประเมินข้อดีข้อเสียชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการริเริ่มโครงการต่างๆ และการบรรยายให้ประชาชนฟังเกี่ยวกับโครงการต่างๆ แล้วขอความคิดเห็นจากผู้ฟัง รวมไปถึงการร่วมปรึกษาหารือ เป็นต้น

3. ระดับการวางแผนร่วมกัน และการตัดสินใจ เป็นระดับขั้นที่สูงกว่าการปรึกษาหารือ กล่าวคือ เป็นเรื่องการมีส่วนร่วมที่มีขอบเขตกว้างมากขึ้น มีความรับผิดชอบร่วมกันในการตัดสินใจ และวางแผนเตรียมโครงการ และเตรียมรับผลที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ ระดับนี้มักใช้ในกรณีที่เป็นเรื่องซับซ้อนและมีข้อโต้แย้งมาก เช่น การใช้กลุ่มที่ปรึกษาซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง การใช้อนุญาโตตุลาการเพื่อปัญหาข้อขัดแย้ง และการเจรจาเพื่อหาทางประนีประนอมกัน เป็นต้น

4. ระดับการพัฒนาศักยภาพในการมีส่วนร่วม สร้างความเข้าใจให้กับสาธารณชน เป็นระดับขั้นที่สูงสุดของการมีส่วนร่วม คือเป็นระดับที่ผู้รับผิดชอบโครงการได้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการมีส่วนร่วมของประชาชน และได้มีการพัฒนาสมรรถนะหรือขีดความสามารถในการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากขึ้นจนอยู่ในระดับที่สามารถมีส่วนร่วมได้อย่างเต็มที่ และเกิดประโยชน์สูงสุด

ประธาน สุวรรณมงคล (2558, หน้า 96) กล่าวว่า องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมของประชาชนมี ดังนี้

1. บูรณาการองค์ความรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยนำแนวคิดการปรับการทำงานของข้าราชการและการยกระดับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA) มาเป็นแนวทางในการดำเนินงานในทุกกระบวนการ จัดตั้งชุมชนนักปฏิบัติ

2. ใช้หลักการบริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน

3. ใช้หลักการมีส่วนร่วมของบุคลากรในหน่วยงาน โดยจัดกิจกรรมให้บุคลากรมีส่วนร่วม

4. ใช้เทคโนโลยีช่วยให้การอำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการ ได้แก่ บัตรคิว การรับบริการตามลำดับก่อนหลัง เข็มทิศภาษีช่วยในการคำนวณภาษีอย่างง่าย การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การจัดทำคู่มือประชาชน

ถวิลวดี บุรีกุล, และคนอื่นๆ (2561, หน้า 115) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการวางแผนงานมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. สนับสนุนกระบวนการประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม
2. มีข้อมูลและแนวคิดต่อประเด็นสาธารณะ
3. มีการสนับสนุนจากสาธารณะชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน
4. หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง
5. ลดค่าใช้จ่ายที่จะเกิดขึ้นจากการต้องชะลอโครงการ
6. ทำให้เกิดค่านิยมที่ดีซึ่งสามารถที่จะนำไปสู่การตัดสินใจในอนาคตได้
7. เกิดจิตวิญญาณของการมีส่วนร่วม และเสริมสร้างความเป็นพลเมือง
8. เกิดความไว้วางใจระหว่างงานต่างๆ กันสาธารณชนเอง

สรุปได้ว่า องค์ประกอบหลักการมีส่วนร่วมเป็น ดังนี้ 1) เป็นการเปิดโอกาสเพื่อการแลกเปลี่ยน 2) เป็นผลดีต่อกลุ่มและบุคคลได้ในระดับกระทำเพราะโอกาสเพื่อการแลกเปลี่ยน การสนับสนุนแนวคิดในด้านการบริหารงาน 3) เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดผลแห่งการสร้างสถานะบุคคลให้ไว้วางใจองค์กรให้ความร่วมมือต่อองค์กร 4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับรู้และติดตามข้อมูลข่าวสาร และ 5) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

พิศสมัย หมกทอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาผลเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล และเพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ดำเนินการโดยการวิจัยเชิงสำรวจ กับกลุ่มตัวอย่างคือบุคลากรของสำนักงานเขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์สถิติข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (f-test) โดย การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (one way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความ รับผิดชอบ ด้านหลักความ คุ่มค่า พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นต่อ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ สำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ด้านเพศไม่ต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ด้านอายุ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลา ในการดำรงตำแหน่ง รายได้ โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ศรัณยา นิลประยูร (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์ ตามการรับรู้ของ ประชาชนการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง และเพื่อเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง ตามการรับรู้ของประชาชน โดยจำแนกตามลักษณะ ส่วนบุคคล ของประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยในเขต เทศบาล ตำบลบางประมุง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) การนำหลัก ธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้สูงที่สุด ได้แก่ หลักการมีส่วนร่วม รองลงมา หลักความคุ้มค่า หลักนิติธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานสูง ที่สุด ได้แก่ การปฏิบัติให้เป็นไปตามกรอบของกฎระเบียบและกรอบเวลาการปฏิบัติ เทศบาลตำบล ปลอดจากการทำผิดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณเทศบาลตำบลมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบความถูกต้องชัดเจน การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหาร กระจื่อหรือร้น ในการแก้ปัญหาของชุมชน และการใช้วัสดุอุปกรณ์ในเทศบาลอย่างคุ้มค่า 2) การเปรียบเทียบการนำ หลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง ตามการรับรู้ของประชาชน พบว่า ประชาชนที่มีเพศอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ และฝ่ายที่ติดต่อ แตกต่างกันมีการรับรู้ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปิยะดา ลากเกิน (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนากระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัย พบว่า 1) กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า ยกเว้นด้านความรับผิดชอบ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ปัญหากระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัด พระนครศรีอยุธยา โดยภาพรวมและรายด้านมีระดับปัญหาอยู่ในระดับน้อยทุกด้านเรียงตามลำดับ คือ

ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความคุ้มค่า และด้านความรับผิดชอบ 3) แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลใช้วิธีการวางแผนกลยุทธ์โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการความรู้และการบริหารจัดการ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล ซึ่งมี 4 กลยุทธ์ คือ 1) พัฒนาความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาล 2) พัฒนาการบริหารจัดการด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล 3) กำหนดตัวชี้วัดในการติดตามประเมินผลตามหลักธรรมาภิบาล และ 4) การติดตามตรวจสอบโดยภาคประชาชน

ณัฐภณ ชัยชนะ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาล เจ้าพระยาสุรศักดิ์จังหวัดชลบุรี และ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับเป็นแนวทางให้ปฏิบัติสืบทอดกันไปอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านคุณธรรม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าการมีนโยบายในการปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างให้ประชาชนหรือองค์กรอื่นมุ่งประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นหลัก อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความโปร่งใส พบว่าอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การมีประกาศขั้นตอนการปฏิบัติงาน เงื่อนไขการติดต่องานของเทศบาลให้ประชาชนรับทราบอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิด เสนอปัญหา เสนอโครงการ/กิจกรรมในท้องถิ่น อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรับผิดชอบ พบว่า อยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในเทศบาลมีการบริการประชาชนอย่างทั่วถึง เอาใจใส่ต่อปัญหาชุมชน โดยจัดให้มีการบริการสาธารณะอย่างมีคุณภาพและทั่วถึงอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความคุ้มค่า พบว่า อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการรณรงค์ให้ทุกฝ่ายรวมถึงประชาชน ให้มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาถึงความคิดเห็นของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาอาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ประชาชนที่มี อายุ สถานภาพ และอาชีพ ต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

แต่ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกันจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิกร แต้มแก้ว (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงาน และเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุอาชีพ ระดับการศึกษา และหมู่บ้าน (ที่อยู่) แตกต่างกัน และข้อเสนอแนะของคณะกรรมการหมู่บ้านต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ จำนวน 205 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก และทำการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน จำแนกตามอายุ อาชีพ ระดับการศึกษา หมู่บ้าน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ มีดังนี้ ควรมีการเผยแพร่กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือเทศบัญญัติให้มากยิ่งขึ้น และควรจัดให้มีการจัดอบรมให้ทุกหมู่บ้าน ควรให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นต่อเทศบัญญัติให้มากขึ้น ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้ครอบคลุมทุกพื้นที่อย่างเสมอภาค ควรมีการพัฒนาเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับคุณธรรมให้มากยิ่งขึ้น ควรมีระบบการตรวจสอบจากประชาชนให้ทั่วถึงมากขึ้น ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างมากยิ่งขึ้น ควรนำข้อร้องทุกข์ข้อร้องเรียนของประชาชนและโครงการที่ทำการประชาคมมาดำเนินการให้มากขึ้น

ธเนศ เรียรนนท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี การศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลของ เทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชน ต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้างอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

ของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามเพศอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ โดยการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าช้างอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัด จันทบุรี จำนวน 380 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ ด้วยการสุ่มตัวอย่างใน แต่ละระดับชั้นหรือในแต่ละชุมชนย่อยอย่างเป็นสัดส่วนจากนั้น จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ใน การเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลนั้นใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอ้างอิงที่ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยจำแนกตามลักษณะ ตัวแปร โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 2 กลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) สำหรับเปรียบเทียบ ความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระที่มี 3 กลุ่มขึ้นไป โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล เมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียดสรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ในด้านหลักนิติธรรม อยู่ในระดับดีมากที่สุด โดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักความโปร่งใสอยู่ในระดับดีมาก ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับดีมาก ตามลำดับ และด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับดีมาก แต่มีความคิดเห็น เป็นอันดับสุดท้าย ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

สุรเมธ ทองด้วง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธารอง 41 ท้อง จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ของบุคลากรที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ต่างกันและเพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะของบุคลากรต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรขององค์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธารอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีความเห็นอยู่ในระดับมากเพียงหนึ่งด้าน คือ ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับปานกลางห้าด้าน ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความคุ้มค่า ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม และด้านความรับผิดชอบ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า บุคลากรที่มีอายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่บุคลากรที่มีเพศ และตำแหน่ง ต่างกัน มีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิหสันต์ ไร่วิบูลย์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุอาชีพ และระดับการศึกษาที่ต่างกันและศึกษาความคิดเห็นของประชาชน ต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์จาก 16 หมู่บ้าน รวมจำนวน 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ เกี่ยวกับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ข้อมูล โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความถี่ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ สมมติฐาน โดยใช้ t-test (Independent-Samples t - test) และ F-test (one-way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม และอยู่ในระดับปานกลาง 5 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักความโปร่งใส 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย จังหวัดกาฬสินธุ์ คือ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของประชาชน โดยรวมและรายด้าน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุอาชีพ และระดับการศึกษา ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย ไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของประชาชน คือ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารควรดำเนินการให้เป็นไปอย่างถูกต้องตาม กฎหมาย พนักงานเทศบาลประพฤติตัวอยู่ในระเบียบวินัย เทศบาลควรมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอแนะทางในการพัฒนาท้องถิ่นแก่เทศบาล มีความกระตือรือร้น

ในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น และพนักงานเทศบาลใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด 4) ความคิดเห็นของประชาชนในการนำไปใช้เห็นควรให้มีการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลเชิงคุณภาพระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน เพื่อแต่ละองค์กรได้ตระหนักถึงความสำคัญในการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล

กิตติ์วี เลชะกุล (2561, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ธรรมาภิบาลวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับธรรมาภิบาลระดับวัฒนธรรมองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย 2) ระดับประสิทธิผลการบริหารองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย และ 3) ปัจจัยธรรมาภิบาลและปัจจัยวัฒนธรรมองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทยการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารจำนวน 174 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนจากเทศบาลในเขตภาคใต้ 14 จังหวัด จำนวน 87 แห่งในจำนวนเทศบาลทั้งหมด 347 แห่งเป็นนายกเทศมนตรี จำนวน 87 คน และปลัดเทศบาลจำนวน 87 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณแบบขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับธรรมาภิบาลของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการบริหารจัดการ ด้านหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านหลักองค์กรแห่งการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก 2) ระดับวัฒนธรรมองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวัฒนธรรมมีส่วนร่วม ด้านวัฒนธรรมการปรับตัว ด้านวัฒนธรรมพันธกิจ และด้านวัฒนธรรมเอกภาพ อยู่ในระดับมาก 3) ระดับประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านประสิทธิผลตามแผนปฏิบัติราชการ ด้านการพัฒนาองค์กร และด้านประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานราชการอยู่ในระดับมาก และ 4) ปัจจัยด้านธรรมาภิบาล และวัฒนธรรมองค์กรที่เข้าสมการถดถอยพหุคูณแบบหลายขั้นตอน (stepwise multiple regression analysis) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยวัฒนธรรมพันธกิจส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนธรรมาภิบาลด้านหลักการบริหารจัดการส่งผลต่อประสิทธิผลองค์กรของเทศบาลในเขตภาคใต้

ของประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสามารถร่วมกันอธิบายประสิทธิผลองค์การของเทศบาลในเขตภาคใต้ของประเทศไทยร้อยละ 56.80

นนทภัสร์ ไสสุชล (2562, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริมธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ในการวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับและเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริม ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างในการ วิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางแม่นาง องค์การบริหารส่วนตำบลบางใหญ่ และองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านใหม่ จำนวน 395 คน เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริมธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 6 ด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลังความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลัก ความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และผลการเปรียบเทียบระดับคาดหวังของประชาชนต่อการ ส่งเสริมธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี จำแนกตาม สถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ระดับคาดหวังของประชาชนจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และพื้นที่พักอาศัย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

พิลเล (Pillay, 2004, p.586) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คอร์รัปชัน : สิ่งท้าทายการไปสู่ธรรมาภิบาล ในมุมมองของชาวแอฟริกาใต้ พบว่า การคอร์รัปชันในแอฟริกาใต้ มีผลกระทบอย่างมากต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ รวมทั้งเป็นตัวการสำคัญที่ขัดขวางการไปสู่การมีธรรมาภิบาล การปกครองที่ซบซ้อนของแอฟริกาใต้ มีผลทำให้เกิดการคอร์รัปชันซึ่งมีผลต่อความมั่นคง และความเชื่อมั่นเป็นการทำลายค่านิยม และหลักการประชาธิปไตย แม้รัฐบาลแอฟริกาใต้จะสร้างระบบการต่อสู้กับการคอร์รัปชัน แต่ยังคงมีปัญหาคอร์รัปชันอยู่ ปัญหาที่พบ คือ การขาดโครงข่ายการต่อต้านคอร์รัปชัน ขาดข้อสนเทศเกี่ยวกับคอร์รัปชันและคอร์รัปชันมีผลต่อการมีธรรมาภิบาล งานวิจัยนี้ศึกษา รายละเอียดต่างๆ ที่สัมพันธ์กับการคอร์รัปชันและธรรมาภิบาลในแอฟริกาใต้ จากการวิเคราะห์ สิ่งท้าทายของประเทศและองค์กรต่างๆ ที่ร่วมกันต่อต้านคอร์รัปชันให้ดีขึ้นอย่างมุ่งมั่น ในขณะที่อุปสรรคการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในรูปของเวลาที่มอบหมายงาน ผู้บริการต้องมีระดับการตัดสินใจที่มีความน่าเชื่อมั่นเพิ่มขึ้น

อุดีน (Uddin, 2010, abstract) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลกระทบของการบริหารงานตามธรรมาภิบาลที่ดีในการพัฒนาในบังคลาเทศ ผลการศึกษาพบว่า รัฐมีความสามารถในการกำหนดอำนาจตามหน้าที่สำหรับการบริหารงานในทรัพยากรทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ธรรมาภิบาลที่ดีสามารถมีบทบาทที่สำคัญกับการเมืองและเศรษฐกิจที่เป็นอิสระหรือวัฒนธรรม เศรษฐกิจของประเทศเป็นหัวใจสำคัญสำหรับการบริหาร เช่นกันกับจุดประสงค์ในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ และประชาชนสามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณของรัฐได้อย่างเหมาะสม และการกำจัดการทุจริต ได้ดังนั้น ความมุ่งมั่นของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีขึ้นอยู่กับสวัสดิการทางเศรษฐกิจ การต่อต้านความไม่สงบทางการเมืองด้วยการสร้างความมั่นใจ เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการบริหารประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยภายในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีนั้น ผู้บริหารต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการบริหารกิจการขององค์กรและสังคมที่ดี จะต้องตระหนักและเห็นความสำคัญต่อการนำหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้เพื่อการบริหารจัดการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี ไปในทิศทางที่ชัดเจน เพิ่มโอกาสให้แก่บุคลากร ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ ขององค์กรบริหารส่วนตำบลมากขึ้น สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ มีการวางแผนการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้และเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งนี้ ผลการศึกษาที่ได้จะนำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารงาน เพื่อประโยชน์สุขแก่ประชาชน สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองตรงความต้องการของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญให้องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ นำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการทำงานและนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการทำงาน อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การหาคุณภาพของเครื่องมือ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้ใช้บริการ ประชาชนผู้ให้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,076 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2561, หน้า 7)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ให้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Yamane) (ฮานินท์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 45) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงได้จำนวน 376 คน การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดชั้นภูมิโดยไม่กำหนดสัดส่วน (disproportionate stratified random sampling) ตามฝ่ายที่ติดต่อขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชาชนที่มาติดต่อกับฝ่ายงาน	จำนวน
	กลุ่มตัวอย่าง (n)
1. สำนักปลัด	98
2. กองคลัง	192
3. กองช่าง	45
4. กองการศึกษา	41
รวม	376

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ (2561, หน้า 7)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามตรวจสอบรายการ (check-list) เกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาลตำบลมหาสารประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความคุ้มค่า และ 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 75)

- 5 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี ตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรที่ศึกษา กรอบแนวคิด และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม

2. สร้างแบบสอบถามและนำไปให้คณะกรรมการควบคุมคั่นคว้าอิสระ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบ แก้ไขสำนวน ภาษา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนข้อเสนอนี้ๆ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น

3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอนี้ๆที่ได้รับจากคณะกรรมการควบคุม ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนจะนำไปใช้จริง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ และนำเสนอเพื่อพิจารณาตรวจสอบขั้นต้นจากผู้เชี่ยวชาญ

2. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruence: IOC) โดยให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ +1 หมายถึง สอดคล้อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง โดยค่าดัชนี เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้ววิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item objective congruence index : IOC) ความสอดคล้องของแบบสอบถามต้องมีค่าเท่ากับ 0.866

3. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ให้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแต่มีสภาพคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นได้ค่าความเชื่อมั่น 0.985 โดยการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำไปใช้กับประชาชนที่มาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอรับการสนับสนุนในการจัดทำข้อมูล เพื่อจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกับประชาชนที่มาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอรับการสนับสนุนจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตามจุดบริการต่างๆ

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง สรุปรวบรวมแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และอภิปรายผล ระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถาม 2 สัปดาห์

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานได้ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาข้อมูลที่ได้มากำหนดรหัสและลงรหัสข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนที่ได้มาจากแบบสอบถามเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2.3 แปลความหมายของคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ แล้วแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดระดับ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 75)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติใช้เปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite-population) ใช้สูตรการคำนวณขนาดของประชากรของ ยามาเน (Yamane) ในการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง มีดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 45)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ	n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	e	แทน	ระดับของความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้
	N	แทน	ขนาดของประชากร

2. การหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความเกี่ยวกับเนื้อหา โดยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา 3 ท่าน โดยให้แต่ละท่านพิจารณาถึงความเห็นและให้คะแนนดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะของกลุ่มนั้น
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มนั้น
- 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความไม่เป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มนั้น

จากผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ ได้นำไปแทนค่า ได้จากสูตร (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561, หน้า 50)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าดัชนี IOC คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 แสดงว่าข้อคำถามนั้นเป็นตัวแทนลักษณะเฉพาะกลุ่มนั้น แต่ถ้าข้อคำถามใด มีค่าดัชนีต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นต้องถูกตัดออกไปหรือต้องปรับปรุงใหม่

3. ค่าความเชื่อมั่นแบบประเมินค่า โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) หาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (ประสพชัย พสุนนท์, 2553, หน้า 657)

$$a = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum_{i=1}^k S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ	a	แทน	สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	k	แทน	จำนวนข้อของเครื่องมือเครื่องวัด
	$\sum_{i=1}^k S_i^2$	แทน	คะแนนความแปรปรวนแต่ละข้อ
	S^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

4. สถิติพื้นฐาน

4.1 ร้อยละ (percentage) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 148)

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ	X	แทน	ความถี่
	N	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

4.2 ค่าเฉลี่ย (mean) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 149)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด

4.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 163)

$$S = \sqrt{\frac{n \sum fd^2 - (\sum fd)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	N	แทน	จำนวนข้อมูลจากประชากรทั้งหมด
	n	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด
	i	แทน	ช่วงห่างของข้อมูลในแต่ละชั้น
	f	แทน	ความถี่
	d	แทน	ค่ากึ่งกลางอันตรภาคชั้น-ค่าเฉลี่ยสมมติอันตรภาคชั้น

5. สูตรการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย (t-test) ชนิดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 175-176)

$$F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

เมื่อ	S_1^2	แทน	ค่าการกระจายของข้อมูลกลุ่มที่ 1
	S_2^2	แทน	ค่าการกระจายของข้อมูลกลุ่มที่ 2

กรณีความแปรปรวนของประชากรไม่เท่ากัน ($\sigma_1^2 \neq \sigma_2^2$)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}, \quad df = \frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{\frac{\left[\frac{s_1^2}{n_1} \right]^2}{n_1 - 1} + \frac{\left[\frac{s_2^2}{n_2} \right]^2}{n_2 - 1}}$$

กรณีความแปรปรวนของประชากรเท่ากัน ($\sigma_1^2 = \sigma_2^2$)

$$t = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{s_p^2 \left(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right)}}, \quad s_p^2 = \frac{(n_1 - 1)s_1^2 + (n_2 - 1)s_2^2}{(n_1 - 1) + (n_2 - 1)}, \quad df = (n_1 - 1) + (n_2 - 1)$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา การแจกแจงที (t-distribution)
	\bar{x}_1, \bar{x}_2	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	s_1^2, s_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	df	แทน	ชั้นแห่งความอิสระ

6. การทดสอบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) มีสูตรดังต่อไปนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 191)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	การแจกแจงเอฟ
	MS_b	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (mean square between group)
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม (mean square within group)

7. สูตรการเปรียบเทียบเชิงซ้อน (multiple comparison) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ ภายหลัง (post hoc test) โดยใช้สูตรของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD) ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 198)

$$LSD = t_{\left(\frac{\alpha}{2}, v\right)} \sqrt{MSE \left(\frac{1}{n_i} + \frac{1}{n_j} \right)}$$

เมื่อ	$t_{\left(\frac{\alpha}{2}, v\right)}$	แทน	เป็นค่าจากตารางการแจกแจงที่ระดับนัยสำคัญ และระดับ ชั้นเสรี v
	v	แทน	ระดับชั้นเสรีของความผันแปรภายในกลุ่มหรือความคลาดเคลื่อน ของการทดลอง
	MSE	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสองของความคลาดเคลื่อน
	n_i, n_j	แทน	ขนาดตัวอย่างของประชากรที่ i และ j ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งผู้วิจัยได้ลำดับการนำเสนอ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยขอกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	ขนาดตัวอย่าง (sample size)
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (degrees of freedom)
SS	แทน	ค่าผลรวมกำลังสอง (sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลรวมกำลังสอง (mean squares)
*p ≤ .05	แทน	การมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
p > .05	แทน	ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถาม จำนวนทั้งสิ้น 376 ชุด สามารถนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอ ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความคุ้มค่า และ 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ โดยใช้ค่าสถิติ การทดสอบที (t-test)

2. เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไปในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ จำนวนประชากร 376 คน มีผลการวิเคราะห์ดังตาราง 2

ตาราง 2 วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (n=376)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	149	39.63
หญิง	227	60.37
อายุ		
20-30 ปี	87	23.14
31-40 ปี	113	30.05
41-50 ปี	106	28.19
มากกว่า 50 ปี	70	18.62
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	238	63.30
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	102	27.13
สูงกว่าปริญญาตรี	36	9.57
อาชีพ		
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	71	18.88
พนักงาน/ลูกจ้าง	121	32.18
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	22	5.85
เกษตรกร	162	43.09
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	96	25.53
10,001 - 20,000 บาท	180	47.87
20,001 - 30,000 บาท	55	14.63
30,001 - 40,000 บาท	32	8.51
มากกว่า 40,000 บาท	13	3.46
ฝ่ายที่ติดต่อ		
สำนักปลัด	98	26.06
กองคลัง	192	51.06
กองช่าง	45	11.97
กองการศึกษา	41	10.91

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 376 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.37 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.63 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.05 รองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.19 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.30 รองลงมา ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 27.13 อาชีพส่วนใหญ่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 43.09 รองลงมา อาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 32.18 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 47.87 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.53 บาท และฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมา ฝ่ายที่ติดต่อสำนักปลัด คิดเป็นร้อยละ 26.06 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 6 ด้านประกอบด้วย 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความคุ้มค่า และ 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม นำมาวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้วิเคราะห์และสรุปในภาพรวม ได้ผลการศึกษานำเสนอตั้งตาราง 3 - 9

ตาราง 3 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม

ด้านภาพรวม	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.36	0.51	มาก
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.24	0.48	มาก
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.05	0.51	มาก
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.15	0.58	มาก
5. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.28	0.52	มาก
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.19	0.53	มาก
รวมเฉลี่ย	4.21	0.36	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.36) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย

ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.51) รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.52) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.48) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.53) ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.58) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=4.05$, S.D.=0.51)

ตาราง 4 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม

ด้านหลักนิติธรรม	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. มีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ด้วยการติดประกาศ งบประมาณรายจ่ายประจำปี และการออกใบอนุญาตต่างๆ ให้ประชาชนทราบ	4.39	0.65	มาก
2. มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีในแต่ละ ประเภทให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง	4.43	0.63	มาก
3. มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสมกับ สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ	4.24	0.69	มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อให้บริการประชาชนใน ชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ	4.44	0.68	มาก
5. การใช้อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจ บุคคล เช่น การทำประชาคมรับฟังความคิดเห็น ของ ประชาชนก่อนจัดทำโครงการใดๆ เมื่อได้รับจัดสรร งบประมาณ	4.34	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.36	0.51	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อให้บริการประชาชนในชุมชน

อย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ ($\bar{X}=4.44$, S.D.=0.68) รองลงมาได้แก่ มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภทให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=4.43$, S.D.=0.63) มีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ด้วยการติดประกาศงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการออกไปอนุญาตต่างๆ ให้ประชาชนทราบ ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.52) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.69)

ตาราง 5 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม

ด้านหลักคุณธรรม	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี ประพฤติตนอยู่ในกรอบที่ถูกต้อง	4.34	0.73	มาก
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและ จริยธรรมเสมอ	4.46	0.57	มาก
3. บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล มีน้ำใจ และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม	4.38	0.64	มาก
4. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปฏิบัติงานด้วยความสุภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ	4.06	0.76	มาก
5. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อรับฟัง ความคิดเห็นของประชาชน และผู้ร่วมงานด้วยความ เป็นธรรมและเป็นกลาง	3.98	0.82	มาก
รวมเฉลี่ย	4.24	0.48	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.48) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อปฏิบัติงานด้วย

ความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจริยธรรมเสมอ ($\bar{X}=4.46$, S.D.=.57) รองลงมา ได้แก่ บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล มีน้ำใจ และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม ($\bar{X}=4.38$, S.D.=.0.64) บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี ประพฤติตนอยู่ในกรอบที่ถูกต้อง ($\bar{X}=4.34$, S.D.=.0.73) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรมและเป็นกลาง ($\bar{X}=3.98$, S.D.=.0.82)

ตาราง 6 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส

ด้านหลักความโปร่งใส	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา	4.21	0.74	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย	4.14	0.75	มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนอย่างสม่ำเสมอ	4.24	0.72	มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการของรัฐและเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงในการทำงาน ผลที่ได้นำเข้าสู่ที่ประชุมหมู่บ้านครั้งต่อไป	3.87	0.74	มาก
5. ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ได้ง่าย และรวดเร็ว จากแหล่งที่อ้างอิงได้ เช่น จากเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปิดประกาศทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบลและแหล่งชุมชน	3.81	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.05	0.51	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.05$, S.D.=.0.51) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ย

เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=.72) รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ($\bar{X}=4.21$, S.D.=.74) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ($\bar{X}=4.14$, S.D.=.75) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ได้ง่าย และรวดเร็ว จากแหล่งที่อ้างอิงได้ เช่น จากเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปิดประกาศทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล และแหล่งชุมชน ($\bar{X}=3.81$, S.D.=.78)

ตาราง 7 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ

ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดีในการให้บริการประชาชน	4.33	0.72	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมและ ภารกิจที่ต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดอย่างทั่วถึง	4.16	0.73	มาก
3. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมต่อประโยชน์ส่วนรวม การใส่ใจปัญหาสาธารณะ	4.07	0.74	มาก
4. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	4.09	0.79	มาก
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดให้มีระบบรับเรื่องราວร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน	4.13	0.80	มาก
รวมเฉลี่ย	4.15	0.58	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.58) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดีในการให้บริการประชาชน ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.72) รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ ดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมและภารกิจที่ต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดอย่างทั่วถึง ($\bar{X}=4.16$, S.D.=0.73) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดให้มีระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.80) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมต่อประโยชน์ส่วนรวม การใส่ใจปัญหาสาธารณชน ($\bar{X}=4.07$, S.D.=0.74)

ตาราง 8 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า

ด้านหลักความคุ้มค่า	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการณรงค์ให้บุคลากรและประชาชนในชุมชนประหยัดพลังงานหรือยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง	4.46	0.63	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำประชาคมสอบถามความคิดเห็นความต้องการของประชาชนทุกครั้งเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี ด้วยการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการเพื่อใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า	4.32	0.68	มาก
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณโดยผู้แทนทั้งภาครัฐและเอกชนและทำการประชาสัมพันธ์ในประชาชนทราบ	4.22	0.71	มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ให้บริการประชาชนในด้านสาธารณชน เช่น การสร้างถนน ประปาหมู่บ้านการลอกคลอง ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ มีความสะดวกสบาย มีคุณภาพชีวิตที่ดี	4.23	0.73	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านหลักความคุ้มค่า	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัดและคุ้มค่าในการจัดกิจกรรม เช่นการจัดงานประเพณีต่างๆ	4.19	0.78	มาก
รวมเฉลี่ย	4.28	0.52	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D.=0.52) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการณรงค์ให้บุคลากร และประชาชนในชุมชนประหยัดพลังงานหรือยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.46$, S.D.=0.63) รองลงมาได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำประชาคมสอบถามความคิดเห็นความต้องการของประชาชนทุกครั้ง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี ด้วยการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการเพื่อใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า ($\bar{X} = 4.32$, S.D.=0.68) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ให้บริการประชาชนในด้านสาธารณะ เช่น การสร้างถนน ประปาหมู่บ้าน การลอกคลอง ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ มีความสะดวกสบาย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ($\bar{X} = 4.23$, S.D.=0.73) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัดและคุ้มค่าในการจัดกิจกรรม เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ ($\bar{X} = 4.19$, S.D.=0.78)

ตาราง 9 ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วม

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและ ประชาชนในการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบล	4.31	0.76	มาก
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินงานโดยมีการจัดเวทีประชาคมในวาระการประชุมไตรมาส	4.26	0.71	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระดับทัศนคติของประชาชน		
	\bar{X}	S.D.	แปลความ
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดเวทีประชาคมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	4.06	0.75	มาก
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ให้ประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจ สำคัญๆ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.14	0.78	มาก
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล	4.19	0.77	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	0.53	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.53) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและประชาชนในการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X}=4.31$, S.D.=.76) รองลงมาได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อเปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินงานโดยมีการจัดเวทีประชาคมในวาระการประชุมไตรมาส ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.71) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.77) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อจัดเวทีประชาคมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X}=4.06$, S.D.=0.75)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ ดังนี้

3.1 เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ โดยใช้ค่าสถิติ การทดสอบที (t-test)

ตาราง 10 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ระดับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล	ชาย (n=149)		หญิง (n=227)		t	p
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านหลักนิติธรรม	4.44	0.38	4.31	0.57	2.690	.007*
2. ด้านหลักคุณธรรม	4.29	0.41	4.21	0.52	1.671	.096
3. ด้านหลักความโปร่งใส	4.08	0.47	4.03	0.54	1.044	.297
4. ด้านหลักความคุ้มค่า	4.18	0.54	4.13	0.60	0.803	.423
5. ด้านหลักความรับผิดชอบ	4.35	0.42	4.24	0.57	2.108	.036*
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	4.28	0.45	4.12	0.56	2.959	.003*
ภาพรวม	4.27	0.25	4.17	0.42	2.789	.006*

*p ≤ .05

จากตาราง 10 พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ย ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) สถิติที่ใช้คือ การทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะนำมาทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD) ได้ผลทดสอบดังตาราง 11-33

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	2.814	3	0.938	3.666	.013*
	ภายในกลุ่ม	95.203	372	0.256		
	รวม	98.018	375			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	3.589	3	1.196	5.200	.002*
	ภายในกลุ่ม	85.581	372	0.230		
	รวม	89.169	375			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.000	3	0.333	1.240	.295
	ภายในกลุ่ม	99.955	372	0.269		
	รวม	100.955	375			
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	0.184	3	0.061	0.179	.910
	ภายในกลุ่ม	127.135	372	0.342		
	รวม	127.319	375			
5. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	0.533	3	0.178	0.646	.586
	ภายในกลุ่ม	102.338	372	0.275		
	รวม	102.871	375			
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	1.612	3	0.537	1.924	.125
	ภายในกลุ่ม	103.881	372	0.279		
	รวม	105.493	375			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.806	3	0.269	2.011	.112
	ภายในกลุ่ม	49.692	372	0.134		
	รวม	50.498	375			

*p ≤ .05

จากตาราง 11 พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลัก

คุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ ฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD) ได้ผลการทดสอบดังตาราง 12-13

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ		20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
	\bar{X}	4.28	4.38	4.48	4.26
20-30 ปี	4.28	-	0.10	0.19*	0.02
31-40 ปี	4.38		-	0.09	0.12
41-50 ปี	4.48			-	0.22*
มากกว่า 50 ปี	4.26				-

* $p \leq .05$

จากตาราง 12 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามอายุ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 20-30 ปี กับกลุ่มอายุ 41-50 ปี และกลุ่มอายุ 41-50 ปี กับกลุ่มอายุ มากกว่า 50 ปี

ตาราง 13 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ		20-30 ปี	31-40 ปี	41-50 ปี	มากกว่า 50 ปี
	\bar{X}	4.20	4.25	4.36	4.08
20-30 ปี	4.20	-	0.05	0.16*	0.12
31-40 ปี	4.25		-	0.10	0.17*
41-50 ปี	4.36			-	0.28*
มากกว่า 50 ปี	4.08				-

* $p \leq .05$

จากตาราง 13 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามอายุ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มอายุ 20-30 ปี กับกลุ่มอายุ 41-50 ปี กลุ่มอายุ 31-40 ปี กับกลุ่มอายุ มากกว่า 50 ปี และกลุ่มอายุ 41-50 ปี กับกลุ่มอายุ มากกว่า 50 ปี

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.254	2	0.127	0.485	.616
	ภายในกลุ่ม	97.764	373	0.262		
	รวม	98.018	375			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.452	2	0.226	0.950	.388
	ภายในกลุ่ม	88.717	373	0.238		
	รวม	89.169	375			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	0.067	2	0.034	0.124	.883
	ภายในกลุ่ม	100.888	373	0.270		
	รวม	100.955	375			
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	5.730	2	2.865	8.790	.000*
	ภายในกลุ่ม	121.589	373	0.326		
	รวม	127.319	375			
5. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	1.865	2	0.932	3.443	.033*
	ภายในกลุ่ม	101.006	373	0.271		
	รวม	102.871	375			
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	0.649	2	0.325	1.155	0.316
	ภายในกลุ่ม	104.844	373	0.281		
	รวม	105.493	375			

ตาราง 14 (ต่อ)

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.104	2	0.052	0.386	.680
	ภายในกลุ่ม	50.393	373	0.135		
	รวม	50.498	375			

*p ≤ .05

จากตาราง 14 พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ ฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD) ได้ผลการทดสอบดังตาราง 15-16

ตาราง 15 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี	
	\bar{X}	4.17	4.00	4.46
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.17	-	0.16*	0.29*
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	4.00		-	0.45*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.46			-

*p ≤ .05

จากตาราง 15 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อทำการทดสอบความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กับกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	สูงกว่าปริญญาตรี
	\bar{X}	4.25	4.27	4.50
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4.25	-	0.15	0.24*
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	4.27		-	0.22*
สูงกว่าปริญญาตรี	4.50			-

* $p \leq .05$

จากตาราง 16 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างพบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี และกลุ่มระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กับกลุ่มระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.677	3	0.226	0.863	.460
	ภายในกลุ่ม	97.340	372	0.262		
	รวม	98.018	375			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.223	3	0.408	1.724	.162
	ภายในกลุ่ม	87.946	372	0.236		
	รวม	89.169	375			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	1.237	3	0.412	1.538	.204
	ภายในกลุ่ม	99.718	372	0.268		
	รวม	100.955	375			
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	5.046	3	1.682	5.118	.002*
	ภายในกลุ่ม	122.273	372	0.329		
	รวม	127.319	375			
5. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	2.465	3	0.822	3.044	.029*
	ภายในกลุ่ม	100.405	372	0.270		
	รวม	102.871	375			
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	1.701	3	0.567	2.032	.109
	ภายในกลุ่ม	103.792	372	0.279		
	รวม	105.493	375			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	0.791	3	0.264	1.973	.118
	ภายในกลุ่ม	49.707	372	0.134		
	รวม	50.498	375			

*p ≤ .05

จากตาราง 17 พบว่า ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนก

ตามอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และ ด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ ฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD) ได้ผลการทดสอบดังตาราง 18-19

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ ลูกจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกร	
	\bar{X}	4.26	4.27	4.04	4.03
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.26	-	0.00	0.22	0.22*
พนักงาน/ ลูกจ้าง	4.27	-	0.22	0.23*	
ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	4.04		-	0.00	
เกษตรกร	4.03			-	

* $p \leq .05$

จากตาราง 18 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามอาชีพ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่ากลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 2 คู่ ได้แก่ กลุ่มอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับกลุ่มอาชีพเกษตรกร และกลุ่มอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง กับกลุ่มอาชีพเกษตรกร

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ		ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	พนักงาน/ ลูกจ้าง	ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	เกษตรกร
	\bar{X}	4.37	4.34	4.10	4.22
ข้าราชการ/ รัฐวิสาหกิจ	4.37	-	0.03	0.27*	0.15*
พนักงาน/ ลูกจ้าง	4.34		-	0.24*	0.12*
ธุรกิจส่วนตัว/ ค้าขาย	4.10			-	0.12
เกษตรกร	4.22				-

* $p \leq .05$

จากตาราง 19 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามอาชีพ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับกลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย กลุ่มอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับกลุ่มอาชีพเกษตรกร กลุ่มอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง กับกลุ่มอาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย และกลุ่มอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง กับกลุ่มอาชีพเกษตรกร

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	9.930	4	2.483	10.456	.000*
	ภายในกลุ่ม	88.088	371	0.237		
	รวม	98.018	375			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.388	4	1.347	5.965	.000*
	ภายในกลุ่ม	83.781	371	0.226		
	รวม	89.169	375			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	4.638	4	1.159	4.466	.002*
	ภายในกลุ่ม	96.317	371	0.260		
	รวม	100.955	375			
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	2.797	4	0.699	2.084	.082
	ภายในกลุ่ม	124.522	371	0.336		
	รวม	127.319	375			
5. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	5.286	4	1.322	5.025	.001*
	ภายในกลุ่ม	97.584	371	0.263		
	รวม	102.871	375			
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	10.195	4	2.549	9.922	.000*
	ภายในกลุ่ม	95.298	371	0.257		
	รวม	105.493	375			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3.983	4	0.996	7.943	.000*
	ภายในกลุ่ม	46.515	371	0.125		
	รวม	50.498	375			

* $p \leq .05$

จากตาราง 20 พบว่า ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนก

ตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของ ฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD) ได้ผลการทดสอบดังตาราง 21-26

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	\bar{X}	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท
		4.07	4.29	4.26	4.19	3.97
ไม่เกิน 10,000 บาท	4.07	-	0.22*	0.19*	0.11	0.09
10,001-20,000 บาท	4.29		-	0.02	0.10	0.31*
20,001 – 30,000 บาท	4.26			-	0.07	0.28*
30,001 – 40,000 บาท	4.19				-	0.21*
มากกว่า 40,000 บาท	3.97					-

*p ≤ .05

จากตาราง 21 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างพบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 5 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กลุ่มรายได้

เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001–30,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001–30,000 บาทกับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001–40,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท

ตาราง 22 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท
	\bar{X}	4.17	4.49	4.47	4.18	3.98
ไม่เกิน 10,000 บาท	4.17	-	0.31*	0.29*	0.00	0.19
10,001-20,000 บาท	4.49		-	0.02	0.31*	0.50*
20,001 – 30,000 บาท	4.47			-	0.29*	0.48*
30,001 – 40,000 บาท	4.18				-	0.19
มากกว่า 40,000 บาท	3.98					-

*p ≤ .05

จากตาราง 22 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างพบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 6 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001–30,000 บาท กลุ่มรายได้

เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาทและกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท

ตาราง 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท
	\bar{X}	4.07	4.31	4.34	4.28	3.93
ไม่เกิน 10,000 บาท	4.07	-	0.23*	0.26*	0.20*	0.14
10,001-20,000 บาท	4.31		-	0.02	0.03	0.37*
20,001 – 30,000 บาท	4.34			-	0.05	0.40*
30,001 – 40,000 บาท	4.28				-	0.34*
มากกว่า 40,000 บาท	3.93					-

*p ≤ .05

จากตาราง 23 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่างพบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 6 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท กลุ่มรายได้

เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาทกับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท
	\bar{X}	3.93	4.07	4.04	4.35	3.90
ไม่เกิน 10,000 บาท	3.93	-	0.14*	0.11	0.42*	0.02
10,001-20,000 บาท	4.07		-	0.02	0.28*	0.16
20,001 – 30,000 บาท	4.04			-	0.30*	0.13
30,001 – 40,000 บาท	4.35				-	0.44*
มากกว่า 40,000 บาท	3.90					-

*p ≤ .05

จากตาราง 24 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 5 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท

กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท
 กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาทกับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท
 และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท

ตาราง 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน
 ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัด
 สิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
\bar{X}	4.13	4.37	4.35	4.19	4.01	
ไม่เกิน 10,000 บาท	4.13	-	0.24*	0.22*	0.06	0.11
10,001-20,000 บาท	4.37	-	0.02	0.18	0.36*	
20,001 – 30,000 บาท	4.35		-	0.16	0.34*	
30,001 – 40,000 บาท	4.19			-	0.17	
มากกว่า 40,000 บาท	4.01				-	

*p ≤ .05

จากตาราง 25 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความคุ้มค่า จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท

กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาทกับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท

ตาราง 26 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ไม่เกิน 10,000 บาท	10,001-20,000 บาท	20,001 – 30,000 บาท	30,001 – 40,000 บาท	มากกว่า 40,000 บาท	
\bar{X}	4.08	4.32	4.23	3.79	3.95	
ไม่เกิน 10,000 บาท	4.08	-	0.24*	0.14	0.28*	0.12
10,001-20,000 บาท	4.32	-	-	0.09	0.53*	0.37*
20,001 – 30,000 บาท	4.23	-	-	-	0.43*	0.27
30,001 – 40,000 บาท	3.79	-	-	-	-	0.16
มากกว่า 40,000 บาท	3.95	-	-	-	-	-

*p ≤ .05

จากตาราง 26 พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 5 คู่ ได้แก่ กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท

กลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท และกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านหลักนิติธรรม	ระหว่างกลุ่ม	4.224	3	1.408	5.585	.001*
	ภายในกลุ่ม	93.793	372	0.252		
	รวม	98.018	375			
2. ด้านหลักคุณธรรม	ระหว่างกลุ่ม	5.764	3	1.921	8.569	.000*
	ภายในกลุ่ม	83.405	372	0.224		
	รวม	89.169	375			
3. ด้านหลักความโปร่งใส	ระหว่างกลุ่ม	6.620	3	2.207	8.701	.000*
	ภายในกลุ่ม	94.335	372	0.254		
	รวม	100.955	375			
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ	ระหว่างกลุ่ม	10.257	3	3.419	10.865	.000*
	ภายในกลุ่ม	117.062	372	0.315		
	รวม	127.319	375			
5. ด้านหลักความคุ้มค่า	ระหว่างกลุ่ม	2.003	3	0.668	2.462	.062
	ภายในกลุ่ม	100.868	372	0.271		
	รวม	102.871	375			
6. ด้านหลักการมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	8.984	3	2.995	11.543	.000*
	ภายในกลุ่ม	96.509	372	0.259		
	รวม	105.493	375			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2.196	3	0.732	5.636	.001*
	ภายในกลุ่ม	48.302	372	0.130		
	รวม	50.498	375			

*p ≤ .05

จากตาราง 27 พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least-Significant Difference : LSD) ได้ผลการทดสอบดังตาราง 28-33

ตาราง 28 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

ฝ่ายที่ติดต่อ		สำนักปลัด	กองคลัง	กองช่าง	กองการศึกษา
	\bar{X}	4.25	4.23	4.26	4.00
สำนักปลัด	4.25	-	0.02	0.00	0.25*
กองคลัง	4.23		-	0.03	0.22*
กองช่าง	4.26			-	0.26*
กองการศึกษา	4.00				-

* $p \leq .05$

จากตาราง 28 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกับสำนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา

ตาราง 29 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

ฝ่ายที่ติดต่อ		สำนักปลัด	กองคลัง	กองช่าง	กองการศึกษา
	\bar{X}	4.35	4.41	4.43	4.07
สำนักปลัด	4.35	-	0.05	0.07	0.28*
กองคลัง	4.41		-	0.01	0.34*
กองช่าง	4.43			-	0.35*
กองการศึกษา	4.07				-

* $p \leq .05$

จากตาราง 29 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักนิติธรรม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา

ตาราง 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

ฝ่ายที่ติดต่อ		สำนักปลัด	กองคลัง	กองช่าง	กองการศึกษา
	\bar{X}	4.18	4.32	4.32	3.93
สำนักปลัด	4.18	-	0.13*	0.13	0.25*
กองคลัง	4.32		-	0.00	0.39*
กองช่าง	4.32			-	0.39*
กองการศึกษา	3.93				-

* $p \leq .05$

จากตาราง 30 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักคุณธรรม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อสำนักรปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อสำนักรปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา

ตาราง 31 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

ฝ่ายที่ติดต่อ		สำนักปลัด	กองคลัง	กองช่าง	กองการศึกษา
	\bar{X}	4.25	3.96	4.12	3.89
สำนักปลัด	4.25	-	0.28*	0.13	0.35*
กองคลัง	3.96		-	0.15	0.07
กองช่าง	4.12			-	0.22*
กองการศึกษา	3.89				-

*p ≤ .05

จากตาราง 31 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความโปร่งใส จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่า กลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อสำนักรปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อสำนักรปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา

ตาราง 32 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

ฝ่ายที่ติดต่อ		สำนักปลัด	กองคลัง	กองช่าง	กองการศึกษา
	\bar{X}	4.42	4.05	4.15	4.01
สำนักปลัด	4.42	-	0.37*	0.27*	0.41*
กองคลัง	4.05		-	0.10	0.03
กองช่าง	4.15			-	0.14
กองการศึกษา	4.01				-

*p ≤ .05

จากตาราง 32 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความรับผิดชอบ จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่ากลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 3 คู่ ได้แก่ กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกับสำนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกับสำนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกับสำนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา

ตาราง 33 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

ฝ่ายที่ติดต่อ		ฝ่ายที่ติดต่อ			
		สำนักปลัด	กองคลัง	กองช่าง	กองการศึกษา
	\bar{X}	3.98	4.31	4.26	4.01
สำนักปลัด	3.98	-	0.33*	0.28*	0.03
กองคลัง	4.31		-	0.05	0.30*
กองช่าง	4.26			-	0.24*
กองการศึกษา	4.01				-

*p ≤ .05

จากตาราง 33 ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดสิงห์บุรี ด้านหลักความมีส่วนร่วม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ เมื่อทำการทดสอบความแตกต่าง พบว่ากลุ่มที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 คู่ ได้แก่ กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อสำนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อสำนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ความมุ่งหมายในการวิจัย
2. สมมติฐานการวิจัย
3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. วิธีดำเนินการวิจัย
5. สรุปและอภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามเพศ
2. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอายุ
3. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา
4. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามอาชีพ
5. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

6. ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลุมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีทัศนคติต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันเมื่อจำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ใช้บริการองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 6,076 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ, 2561, หน้า 7)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เนื่องจากประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนที่แน่นอน (finite population) จึงกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamana) (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 45) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จึงได้จำนวน 376 คน การสุ่มตัวอย่างแบบกำหนดชั้นภูมิโดยไม่กำหนดสัดส่วน (disproportionate stratified random sampling) ตามฝ่ายที่ติดต่อ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลุมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามตรวจสอบรายการ (check-list) เกี่ยวกับข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนที่มาติดต่อราชการกับเทศบาลตำบลมหาราช ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลุมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี แบ่งเป็น 6 ด้าน คือ 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความรับผิดชอบ 5) ด้านหลักความคุ้มค่า และ 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scales) ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 75)

- 5 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้ศึกษาค้นคว้าดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี ตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดตัวแปรที่ศึกษา กรอบแนวคิด และนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถาม
2. สร้างแบบสอบถามและนำไปให้คณะกรรมการควบคุมค้นคว้าอิสระ ผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาตรวจสอบ แก้ไขสำนวน ภาษา เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ครอบคลุมเนื้อหา ตลอดจนข้อเสนอแนะอื่นๆ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์มากขึ้น
3. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากคณะกรรมการควบคุม ผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาภาคินพนธ์ อีกครั้งหนึ่ง ก่อนจะนำไปใช้จริง

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้ และนำเสนอเพื่อพิจารณาตรวจสอบขั้นต้นจากผู้เชี่ยวชาญ
2. ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จให้ประธานและกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เพื่อขอความเห็นชอบและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยให้คะแนนเป็น 3 ระดับ คือ +1 หมายถึง สอดคล้อง 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ -1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง โดยค่าดัชนี เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ แล้ววิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index : IOC) ความสอดคล้องของแบบสอบถามต้องมีค่าเท่ากับ 0.866
3. หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไข ให้มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยแต่มีสภาพคล้ายคลึงกัน จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ได้ค่าความเชื่อมั่น .985 โดยการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยนำไปใช้กับประชาชนที่มาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี
4. นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอความเห็นชอบ แล้วจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือขอรับการสนับสนุนในการจัดทำข้อมูล เพื่อจัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างกับประชาชนที่มาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี

2. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอรับการสนับสนุนจากคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่มาติดต่อราชการกับองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี ตามจุดบริการต่างๆ

3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง สรุปรวบรวมแบบสอบถามเพื่อเป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และอภิปรายผล ระยะเวลาในการแจกแบบสอบถามและเก็บแบบสอบถาม 2 สัปดาห์

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและทดสอบสมมติฐานได้ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจความถูกต้อง ในการตอบแบบสอบถามแล้วนำมาข้อมูลที่ได้มากำหนดรหัสและลงรหัสข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลวิเคราะห์เพื่อแปลความหมายด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (frequency distribution) และร้อยละ (percentage) ของข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ของคะแนนที่ได้มาจากแบบสอบถามเรื่องทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2.3 แปลความหมายของคะแนน แบ่งเป็น 5 ระดับ แล้วแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้หลักเกณฑ์การกำหนดระดับ ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2560, หน้า 75)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 หมายถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 หมายถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 หมายถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50- 2.49 หมายถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึงการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับน้อยที่สุด

2.4 ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะ 2 กลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) โดยการทดสอบค่าเอฟ (F-test) สำหรับกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่มขึ้นไป เมื่อมีนัยสำคัญทางสถิติใช้เปรียบเทียบรายคู่ โดยใช้วิธีการของฟิชเชอร์ (Fisher's Least Significant Difference : LSD)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ จำนวนประชากร 376 คน วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) ใช้การวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ เป็นเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ จำนวนประชากร 376 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.37 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.63 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.05 รองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.19 ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 63.30 รองลงมา ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 27.13 อาชีพส่วนใหญ่เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 43.09 รองลงมา อาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง คิดเป็นร้อยละ 32.18 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 47.87 รองลงมา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 25.53 บาท และฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง คิดเป็นร้อยละ 51.06 รองลงมา ฝ่ายที่ติดต่อสำนักปลัด คิดเป็นร้อยละ 26.06 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 6 ด้านประกอบด้วย

1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักความรับผิดชอบ
5) ด้านหลักความคุ้มค่า และ 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านภาพรวม พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ด้านภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านหลักความโปร่งใส

2.2 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อให้บริการประชาชนในชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ รองลงมา ได้แก่ มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การจัดเก็บภาษีในแต่ละประเภทให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง มีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ด้วยการติดประกาศงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการออกใบอนุญาตต่างๆ ให้ประชาชนทราบ) และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

2.3 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจรรยาบรรณเสมอ รองลงมา ได้แก่ บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล มีน้ำใจ และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี ประพฤติตนอยู่ในกรอบที่ถูกต้อง และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรมและเป็นกลาง

2.4 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนอย่างสม่ำเสมอ รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการสร้าง

ความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ได้ง่าย และรวดเร็ว จากแหล่งที่อ้างอิงได้ เช่น จากเว็บไซต์ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปิดประกาศทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล และแหล่งชุมชน

2.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดี ในการให้บริการประชาชน รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนทราบ ดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีของ องค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมและภารกิจที่ต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดอย่างทั่วถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดให้มีระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหา อย่างชัดเจน และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ตระหนัก ถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมต่อประโยชน์ส่วนรวม การใส่ใจปัญหาสาธารณะ

2.6 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการณรงค์ให้บุคลากร และประชาชนในชุมชน ประหยัดพลังงานหรือยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำประชาคมสอบถามความคิดเห็นความต้องการของประชาชนทุกครั้ง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประจำปี ด้วยการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการเพื่อใช้งบประมาณอย่าง คุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ให้บริการประชาชนในด้านสาธารณะ เช่น การสร้างถนน ประปาหมู่บ้าน การลอกคลอง ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ มีความสะดวกสบาย มีคุณภาพชีวิตที่ดี และ ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัดและ คุ้มค่าในการจัดกิจกรรม เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ

2.7 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงค่าเฉลี่ยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและประชาชนในการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบล รองลงมา ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมในการ

กำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินงานโดยมีการจัดเวทีประชาคมในวาระการประชุมไตรมาส องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างของ องค์การบริหารส่วนตำบล และค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดเวทีประชาคมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

3.1 การเปรียบเทียบความแตกต่าง ค่าเฉลี่ยทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามเพศ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า เพศที่แตกต่างกันชายและหญิงมีความคิดต่างกัน ในเรื่องของความรู้ด้านกฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ความรับผิดชอบ รวมถึงหลักของการมีส่วนร่วมในชุมชน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักการมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามอายุ พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามอาชีพ พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่ต่างกันมีความคิดแตกต่างกัน เนื่องจากประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 10,000 บาท มีความคิดแตกต่างกับประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท ประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาทกับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท และประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001-40,000 บาท กับกลุ่มรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 40,000 บาท ทั้งนี้ อาจเนื่องจากประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พบว่า ประชาชนที่มาติดต่อฝ่ายงานต่างกันมีความคิดต่างกันได้แก่ กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อสำนักปลัด กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา กลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองคลัง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา และกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองช่าง กับกลุ่มฝ่ายที่ติดต่อกองการศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องจากประชาชนได้รับความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลที่แตกต่างกัน จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และเมื่อพิจารณาในรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี นำมาอภิปราย ดังนี้

1. การวิเคราะห์ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของณฐภณ ชัยชนะ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน

ของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนศ เจริญนันท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี ความคิดเห็นของประชาชนต่อผล การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล เมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนนทภัสร์ ไสสุชล (2562, บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริมธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริม ธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี โดยภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก แต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฤดี โหมทอง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ท่าคือ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อ การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าคือ อำเภอเมือง จังหวัด นครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลทัศนะของประชาชนที่มีต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัด สิงห์บุรี ทั้ง 6 ด้านได้ ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ทัศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสมัย หมกทอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ สำนักงานเขต บางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัย ของสุรเมธ ทองด้วง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพ้นทอง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรของ องค์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพ้นทอง จังหวัดร้อยเอ็ด มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ด้านหลักนิติธรรมโดยรวมอยู่ ในระดับมาก

1.2 ด้านหลักคุณธรรม พบว่า ทัศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนศ เจริญนันท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลัก

ธรรมาภิบาลของเทศบาล เมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ด้านหลักคุณธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธเนศ เขียรนันท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ด้านหลักคุณธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของพิศสมัย หมกทอง (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร ด้านหลักความโปร่งใสโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ วัชรอมฤตมกุล (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชน ในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านหลักความโปร่งใส ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

1.4 ด้านหลักความรับผิดชอบ พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนิกร แต้มแก้ว (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ระดับการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน ด้านหลักความรับผิดชอบต่อโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธเนศ เขียรนันท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อ การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี ด้านหลักความรับผิดชอบต่อโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

1.5 ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนศ เจริญนันท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี ด้านหลักความคุ้มค่าอยู่ในระดับดีมาก และ สอดคล้องกับงานวิจัยของชูชาติ วัชรอมฤตมกุล (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชน ในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชน ในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านหลักความคุ้มค่า

1.6 ด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐณ ชัยชนะ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรีแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี ด้านการมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิกร แต้มแก้ว (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ด้านหลักการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และฝ่ายที่ติดต่อ ได้ผลการศึกษาดังต่อไปนี้

2.1 ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของรุ่งฤดี โฉมทอง (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ผลการวิจัย พบว่า ผลการเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม จำแนกตามเพศ

แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม ไม่แตกต่างกัน

2.2 ทศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอายุ เมื่อพิจารณาในภาพรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนศ เจริญนันท์ (2556, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมือง จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้างอำเภอเมืองจันทบุรี จังหวัดจันทบุรี แตกต่างกันระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.3 ทศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทสันต์ ไร่วิบูลย์ (2557, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์ ประชาชนที่มีระดับการศึกษา ที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย ไม่แตกต่างกัน

3.4 ทศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามอาชีพ เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า ไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูชาติ วัชรอมฤตมกุล (2558, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ความคิดเห็นของประชาชน ในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัย พบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นในการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3.5 ทศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

เมื่อพิจารณาในภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐภณ ชัยชนะ (2555, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรีผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ต่างกัน จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.6 ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อพิจารณาในภาพรวม จำแนกตามฝ่ายที่ติดต่อ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรัณยา นิลประยูร (2554, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง อำเภอกอกรพระ จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง ตามการรับรู้ของประชาชน จำแนกตาม ฝ่ายที่ติดต่อ แตกต่างกันมีการรับรู้ระดับการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษา เรื่อง ทิศนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทั่วไป และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษามาเป็นข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

1.1 ด้านหลักนิติธรรม มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ซึ่งการร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายในการพัฒนาชุมชน ควรมาจากการทำประชาคมของประชาชน โดยมีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ประชาชนทราบ ต้องคำนึงถึงส่วนรวมความต้องการของประชาชน และความจำเป็นที่เร่งด่วนในการพัฒนาชุมชน

1.2 ด้านหลักคุณธรรม ผู้บริหารปฏิบัติตนตัวอย่างที่ดีในสังคม เพื่อให้ประชาชนมั่นใจว่าผู้บริหารและบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นตัวอย่างที่ดีในสังคม ประพฤติปฏิบัติตนกระทำในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ควรรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรมและเป็นกลาง

1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ควรที่จะมีการกำหนดรายละเอียดเรื่องที่ต้องเปิดเผยแก่ประชาชนให้ชัดเจน เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ รวมทั้งมีการประเมินผลงานตามภารกิจและ มีการวัดผลความพึงพอใจของประชาชนอย่างสม่ำเสมอด้วย ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ง่าย และรวดเร็ว จากแหล่งที่อ้างอิงได้ เช่น จากเว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปิดประกาศทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล และแหล่งชุมชน

1.4 ด้านหลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารและบุคลากรควรตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมต่อประโยชน์ส่วนรวม การใส่ใจปัญหาสาธารณะ โดยให้ประชาชนรู้สึกว่าได้รับประโยชน์จากการมีส่วนร่วมทำแผน มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นเพื่อแก้ปัญหาของชุมชนมากขึ้น ส่งผลให้ประชาชนในชุมชนได้รับการแก้ไขปัญหามีการตอบสนองรับผลประโยชน์ร่วมกันอย่างทั่วถึง

1.5 ด้านหลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลใช้จ่ายเงินงบประมาณในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ อย่างประหยัด ควรให้ความสำคัญในการจัดทำโครงการที่ใช้จ่ายงบประมาณในลักษณะที่ตอบสนองความต้องการแก้ไขปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง ไม่ควรตั้งงบประมาณในลักษณะฟุ่มเฟือยเกินความจำเป็น

1.6 ด้านหลักการมีส่วนร่วม จัดเวทีประชาคมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรเน้นหลักการบริหารโดยให้ประชาชนส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบลให้มากขึ้น โดยเฉพาะการเปิดโอกาสให้ประชาชนในตำบลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำข้อบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายและการใช้งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล มีการจัดเวทีสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัย เรื่อง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ผู้สนใจควรทำการศึกษาทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ในอำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี เพราะจะทำให้ทราบว่าประชาชนในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบล มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่องทักษะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลในแต่ละองค์การบริหารส่วนตำบลมากน้อยเพียงใด

2.2 ผู้สนใจควรทำการศึกษาเปรียบเทียบ ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ ใกล้เคียง เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ให้ผู้บริหารนำไปพิจารณาเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง พัฒนาการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2556). สามแยกชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น.
กิจจา บานชื่น, และกนิกันันต์ บานชื่น. (2559). หลักการจัดการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยุคชื่น.
กิตติ์วี เลขะกุล. (2561). ธรรมนูญการปกครองท้องถิ่นที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของเทศบาล
ในเขตภาพใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
โกวิท พวงงาม. (2553). ธรรมนูญการปกครองท้องถิ่น : ว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพฯ :
มิสเตอร์ก๊อบบี้.
_____. (2555). การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมติใหม่ในอนาคต (พิมพ์ครั้งที่ 8).
กรุงเทพฯ : เดือนตุลาคม.
คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2558). พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ : โฟกัสมีเดียแอนด์พับลิชชิง.
จิตตินันท์ นันทไพบูลย์. (2556). ศิลปะการให้บริการ. กรุงเทพฯ : วิ.พรีนซ์ (1991).
จินตนา บุญบงการ. (2558). จริยธรรมทางธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
จิราภรณ์ ตั้งกิตติภรณ์. (2556). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ชูชัย สมितिไกร. (2554). พฤติกรรมผู้บริโภค (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ชูชาติ วัชรอมฤตมกุล. (2558). ความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารจัดการที่ดีตามหลัก
ธรรมนูญการปกครองส่วนตำบลผ่านศึก อำเภออรัญประเทศ จังหวัด
สระแก้ว. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
ฐาปนา ฉิมไพศาล. (2559). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
ณัฐณ ชัยชนะ. (2555). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการใช้หลักธรรมนูญในการ
บริหารงานของเทศบาลเจ้าพระยาสุรศักดิ์ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
เต็มศักดิ์ คทวนิช. (2555). จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพฯ : ส. เอเชียเพรส (1989).
ถวิลวดี บุรีกุล. (2555). บทวิเคราะห์ร่างกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
_____. (2558). ธรรมนูญการปกครองท้องถิ่น : กลไกสำคัญในการปฏิรูปเพื่อพัฒนาประเทศ. นนทบุรี :
สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
_____, และคนอื่นๆ. (2561). หลักธรรมนูญการปกครองท้องถิ่น : จากแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย.
กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.

- ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน. (2561). การประยุกต์ใช้ SPSS วิเคราะห์ข้อมูลวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กทม. : ตักสิลาการพิมพ์.
- ทิวากร แก้วมณี. (2559). ธรรมนูญ. กรุงเทพฯ : สยามปริทัศน์.
- ธนศ เจียรนนท์. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนต่อผลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองท่าช้าง อำเภอเมืองจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2560). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : ปิซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- นนทภัสร์ ไสสุชล. (2562). ความคาดหวังของประชาชนต่อการส่งเสริมธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอบางใหญ่ จังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- นิกร แต้มแก้ว. (2556). การดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลห้วยโพธิ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสารคาม.
- ปธาน สุวรรณมงคล. (2558). การบริหารงานภาครัฐ กับการสร้างธรรมาภิบาล. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- ประสพชัย พสุนนท์. (2553). สถิติธุรกิจ. กรุงเทพฯ : ท้อป.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). จิตวิทยาการบริการงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- ปิยะดา ลาภเก็น. (2555). แนวทางการพัฒนากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบ้านสร้าง อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิชิต เทพวรรณ. (2554). การจัดการทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- พิศสมัย หมกทอง. (2554). การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสำนักงานเขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- รุ่งฤดี โฉมทอง. (2556). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าค้อ อำเภอเมือง จังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วิหสันต์ ไรวิบูลย์. (2557). ความคิดเห็นของประชาชนต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลสงเปลือย อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์.

- วิรัช สงวนวงศ์วาน. (2554). **การจัดการและพฤติกรรมองค์การ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.
- ศรัณยา นิลประยูร. (2554). **การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบางประมุง อำเภอโกรกพระ จังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศักรินทร์ วรรณนะปริญญา. (2559). **หลักการบริหาร**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์, และคนอื่นๆ. (2562). **หลักการตลาด**. กรุงเทพฯ : ธรรมสาร.
- สมคิด บางโม. (2558). **จริยธรรมทางธุรกิจ** (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพฯ : พัฒนวิทย์การพิมพ์.
- _____. (2562). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- สุทธิวรรณ ตันตริจนาวงศ์, และคนอื่นๆ. (2553). **ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการบริการการศึกษา**. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุรเมธ ทองด้วง. (2556). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- เหมือนจิต จิตสุนทรชัยกุล. (2561). **พฤติกรรมผู้บริโภคกับธุรกิจค้าปลีก**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ. (2561). **แผนพัฒนาตำบล 5 ปี**. สิงห์บุรี : ผู้แต่ง.
- Im, Sangham. (2001). **Bureaucratic power, democracy and administrative democracy**. Aldershot : Ashgate Publishing.
- Pillay, S. (2004). Corruption the challenge to good governance: a south African Perspective. **Interactional journal of public sector management**, 17(7), 586-605.
- Roodt, M. (2001). **Participation, civil society and development**. In Coetzee, Jam k.et.at.,eds. **Development : Theory, Policy, and Practice**. Oxford : Oxford University Press South Africa.
- Uddin, A.S.M. (2010). **Impact of good governance on development in bangladesh**. Master's Thesis in Public Administration. Roskilde University Denmar.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

3. กรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อเพื่อประโยชน์ในการนำผลของการวิจัยสอบถามทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งข้อมูลนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้าง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขในการปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ จะเป็นข้อมูลสำคัญเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลนำผลการศึกษาไปใช้ปรับปรุงการทำงานและนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล อันจะนำไปสู่ผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป ผู้วิจัยขอรับรองว่าคำตอบของท่านจะเป็นความลับ และจะนำเสนอโดยภาพรวม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความช่วยเหลือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ

ณัฐชนก จริงดี

นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบคำถาม

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความลงในช่องว่างหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริง
ของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. อายุ

1. น้อยกว่า 20 ปี 2. 20-30 ปี
 3. 31-40 ปี 4. 41-50 ปี
 5. มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
 3. สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

1. ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ 2. พนักงาน/ลูกจ้าง
 3. ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย 4. เกษตรกร
 5. อื่น ๆ โปรดระบุ.....

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

1. ไม่เกิน 10,000 บาท 2. 10,001- 20,000 บาท
 3. 20,001 – 30,000 บาท 4. 30,001 – 40,000 บาท
 5. มากกว่า 40,000 บาท

6. ฝ่ายที่ติดต่อ

1. สำนักปลัด 2. กองคลัง
 3. กองช่าง 4. กองการศึกษา

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นตรงกับความคิดที่เป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงคำตอบเดียว ซึ่งระดับความคิดเห็นทั้ง 5 ระดับมี ดังนี้

ทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ด้านหลักนิติธรรม					
1. มีการชี้แจงให้ความรู้เกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ด้วยการติดประกาศงบประมาณรายจ่ายประจำปี และการออกใบอนุญาตต่างๆ ให้ประชาชนทราบ					
2. มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์การจดทะเบียนภาษีในแต่ละประเภทให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง					
3. มีการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ					
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อให้บริการประชาชนในชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่เลือกปฏิบัติ					
5. การใช้อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจ บุคคล เช่น การทำประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนจัดทำโครงการใดๆ เมื่อได้รับจัดสรรงบประมาณ					
2. ด้านหลักคุณธรรม					
1. บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อยึดมั่นในความถูกต้องเป็นธรรม เป็นตัวอย่างที่ดี ประพฤติตนอยู่ในกรอบที่ถูกต้อง					
2. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในศีลธรรมและจรรยาบรรณเสมอ					
3. บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีเหตุผล มีน้ำใจ และเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม					
4. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อปฏิบัติงานด้วยความสุภาพ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อประชาชนผู้มาติดต่อราชการ					
5. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และผู้ร่วมงานด้วยความเป็นธรรมและเป็นกลาง					

ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพหลุมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
3. ด้านหลักความโปร่งใส					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันระหว่างเจ้าหน้าที่กับประชาชน โดยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย					
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและผลการดำเนินงานต่อสาธารณชนอย่างสม่ำเสมอ					
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐและเจ้าหน้าที่ เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงในการทำงาน ผลที่ได้นำเข้าไปประชุมหมู่บ้านครั้งต่อไป					
5. ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ได้ง่าย และรวดเร็ว จากแหล่งที่อ้างอิงได้ เช่น จากเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ปิดประกาศทั้งในองค์การบริหารส่วนตำบล และแหล่งชุมชน					
4. ด้านหลักความรับผิดชอบ					
1. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างดีในการให้บริการประชาชน					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบดำเนินการตามโครงการหรือกิจกรรมที่บรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบลให้ครอบคลุมและภารกิจที่ต้องทำตามที่กฎหมายกำหนดอย่างทั่วถึง					
3. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ตระหนักถึงสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบต่อสังคมต่อประโยชน์ส่วนรวม การใส่ใจปัญหาสาธารณะ					
4. บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน					
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดให้มีระบบรับเรื่องราวร้องทุกข์และมีกระบวนการแก้ไขปัญหาอย่างชัดเจน					

ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอรพทบุรี จังหวัดสิงห์บุรี	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
5. ด้านหลักความคุ้มค่า					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีการณรงค์ให้บุคลากร และประชาชน ในชุมชนประหยัดพลังงานหรือยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ทำประชาคมสอบถามความคิดเห็น ความต้องการของประชาชนทุกครั้ง เพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นประจำปี ด้วยการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วนของโครงการเพื่อใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า					
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดให้มีการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณโดยผู้แทนทั้งภาครัฐและเอกชนและทำการประชาสัมพันธ์ ในประชาชนทราบ					
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ให้บริการประชาชนในด้านสาธารณะ เช่น การสร้างถนน ประปาหมู่บ้าน การลอกคลอง ประชาชนได้ใช้ประโยชน์ มีความสะดวกสบาย มีคุณภาพชีวิตที่ดี					
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัดและคุ้มค่าในการจัดกิจกรรม เช่น การจัดงานประเพณีต่างๆ					
6. ด้านหลักความมีส่วนร่วม					
1. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของบุคลากรและประชาชนในการส่งเสริมกลุ่มอาชีพขององค์การบริหารส่วนตำบล					
2. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ เปิดโอกาสให้บุคลากรและประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการวางแผนดำเนินงานโดยมีการจัดเวทีประชาคมในวาระการประชุมไตรมาส					
3. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ จัดเวทีประชาคมเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล					
4. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ ให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญๆ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
5. องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ แต่งตั้งประชาชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล					

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.กุลชลี พวงเพ็ชร์	อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทนา แจ็งสว่าง	อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราวรรณ สมหวัง	อาจารย์ประจำ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ภาคผนวก ค

หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ที่ อว ๐๖๒๙.๐๖/๗๖๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์มหาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

เรียน รศ.ดร.กุลชลี พวงเพชร

ด้วย นางสาวณัฐชนก จรุงดี รหัส ๒๒๒๙๗๐๕๐๑๐๒ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้จัดทำแบบสอบถาม เรื่อง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ผศ.ดร.พัชรวงษ์ จุลสวัสดิ์ เป็นที่ปรึกษาหลัก และ อ.ดร.อุษณี จิตติมณี เป็นที่ปรึกษาร่วม เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการการค้นคว้าอิสระ คณะวิทยาการจัดการ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจแบบสอบถาม ของนางสาวณัฐชนก จรุงดี ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธัญฉิลา กุ้แดง)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะวิทยาการจัดการ

โทร. ๐ ๓๖๔๒ ๗๔๙๕-๙๓ ต่อ ๑๖๖๒๓

โทรสาร. ๐ ๓๖๔๒ ๑๔๔๙

Email : managementtru@gmail.com

ที่ อว ๐๖๒๙.๐๖/๗๖๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์ไมพาราชา
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๐๐๐

๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

เรียน ผศ.ดร.นันทนา แจ็งสว่าง

ด้วย นางสาวณัฐชนก จรุงดี รหัส ๖๒๒๗๗๐๕๐๓๐๒ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้จัดทำแบบสอบถาม เรื่อง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อําเภอพรมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ผศ.ดร.ทิววงษ์ จุลสวัสดิ์ เป็นที่ปรึกษาหลัก และ อ.ดร.อุษณี จิตติมณี เป็นที่ปรึกษาร่วม เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดทำการค้นคว้าอิสระ คณะวิทยาการจัดการ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเชิญเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจแบบสอบถาม ของนางสาวณัฐชนก จรุงดีในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยคณบดีคณาจารย์ธนิกา กุ้แดง)

คณบดีคณะวิทยาการจัดการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะวิทยาการจัดการ

โทร. ๐ ๓๖๕๒ ๗๕๗๕-๗๓ ต่อ ๑๖๖๒๓

โทรสาร. ๐ ๓๖๕๒ ๑๕๕๗

Email : managementtru@gmail.com

ที่ อว ๐๖๒๗.๐๖/๗๖๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
ถนนนารายณ์ไมพาราช
อ.เมือง จ.ลพบุรี ๑๕๑๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจแบบสอบถาม

เรียน ผศ.ดร.จิราวรรณ สมหวัง

ด้วย นางสาวณัฐชนก จรุงดี รหัส ๖๒๒๗๓๑๕๐๑๐๒ นักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี ได้จัดทำแบบสอบถาม เรื่อง ทักษะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยมี ผศ.ดร.พิชวงษ์ จุลสวัสดิ์ เป็นที่ปรึกษาหลัก และ อ.ดร.อษณิ จิตติมณี เป็นที่ปรึกษาร่วม เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการสัมมนาว่าอิสระ คณะวิทยาการจัดการ เห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจแบบสอบถาม ของนางสาวณัฐชนก จรุงดี ในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชนิดา ภูแดง)
คณบดีคณะวิทยาการจัดการ ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะวิทยาการจัดการ

โทร. ๐ ๓๖๕๖ ๗๕๗๕-๗๓ ต่อ ๑๖๖๒๓

โทรสาร. ๐ ๓๖๕๖ ๑๕๕๗

Email : managementtru@gmail.com

ประวัติผู้ทำการค้นคว้าอิสระ

ชื่อ ชื่อสกุล	ณัฐชนก จริงดี
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 28 เดือน มกราคม พ.ศ. 2532
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	45 หมู่ 1 ต.หัวสำโรง อ.ท่าม่วง จ.ลพบุรี 15150
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านหม้อ
ตำแหน่งปัจจุบัน	เจ้าพนักงานพัสดุ ชำนาญงาน
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2550 ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนโปลีเทคนิคลพบุรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2552 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ โรงเรียนเทคโนโลยีลพบุรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2554 บัณฑิตบัณฑิต (บช.บ.) สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี พ.ศ. 2565 บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี จังหวัดลพบุรี